

Utbildningsnämnden

Tid och plats: Utbildningsnämnden kallas till sammanträde 2023-04-24 kl. 08.15 i kommunhuset, rum Hävringe 293

Eva Lantz
OrdförandeMårten Johansson
Sekreterare

Nr	Ärendemening	Sidnummer
1.	Information och rapporter 2023 • Dialog avseende förändringsbeskrivning• Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsan 2022• Utbildningschefens information	
2.	Systematiskt kvalitetsarbete läsåret 2022-2023	2
3.	Stipendier till högstadiееlever på Oxelöskolan	3
4.	Avräkning barn- och elevpeng 2023 1 Omedelbar justering	4
5.	Yttrande över motion gällande insatser för att öka tryggheten för skolelever	6
6.	Utbildningsnämndens investeringar 2024-2026	8
7.	Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsan 2022	10
8.	Riktlinjer för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem	29
9.	Budgetuppföljning 2023 per mars	44
10.	Utbildningsnämndens taxor 2024	45
11.	Svar på E-förslag: Gör våra skolor Npf anpassade!	48
12.	Redovisning av delegationsbeslut 2023	50
13.	Delgivningar 2023	52
14.	Utbildningsnämndens årsplanering och balanslista 2023	146

Datum
2023-04-14

Dnr
UN.2022.52

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Utbildningsförvaltningen
Sofie Eriksson

Utbildningsnämnden

Systematiskt kvalitetsarbete, april 2023

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Godkänna informationen.

2. Sammanfattning

Enheternas systematiska kvalitetsarbete pågår. Under denna period påbörjas terminens första kunskapsavstämningar i skolorna. Efter kunskapsavstämningarna följer ett analysarbete för att stämma av respektive ämne och elev, samt för att se över eventuella behov av åtgärder och insatser.

Respektive rektor har fått ta del av sin enhets HME-index (hållbart medarbetarengagemang-index). Vid kommande APT genomgås enhetens styrkor samt frågor att förbättra.

Resultat för 2022 års statistik för lärarbehörighet har publicerats, vilket visar att Oxelösunds kommun har gjort en ökning med sex procentenheter i jämförelse med 2021. Förvaltningen och skolorna har sett över lärarbehörigheten genom schemaplanering samt erbjudande om validering för ansökning om utökad legitimation.

I maj 2023 genomförs resultatdialoger med respektive rektor, detta som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet. Återrapportering av de genomförda resultatdialogerna sker till nämnd i maj månad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Un – Systematiskt kvalitetsarbete, april 2023

Eva Svensson
Förvaltningschef

Sofie Eriksson
Kvalitets- och nämndsamordnare

Beslut till:

Förvaltningschef, för kännedom

Datum
2023-04-13

Dnr
UN.2023.27

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Utbildningsförvaltningen
Sofie Eriksson

Utbildningsnämnden

Stipendier till högstadieelever på Oxelöskolan

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

1. Ge förvaltningschef i uppdrag att årligen fördela stipendier till högstadieelever på Oxelöskolan om 1000 kr/stipendiat från UF centrala konto.
2. Ge förvaltningschef i uppdrag att årligen fördela stipendier till högstadieelever på Ramdalsskolan om 1000 kr/stipendiat från Högstadiestiftelsen.

2. Sammanfattning

Det finns två stiftelser som tillhör utbildningsnämnden. Dessa stiftelser har benämningarna Högstadiestiftelsen och Gymnasiestiftelsen.

I högstadiestiftelsens gåvobrev står det skrivet att "gåvan vars ändamål är utgivande av stipendier till elever vid högstadiet på Ramdalsskolan i Oxelösund". Det innebär att stipendier endast kan delas ut till högstadieelever på Ramdalsskolan, och inte på Oxelöskolan. Utbildningsförvaltningen har undersökt möjligheten att ansöka om permutation för stiftelsens ändamål. Om det vid gåvobrevets författande enbart fanns en högstadieskola i Oxelösund skulle det finnas möjlighet till att få permutationen godkänd. Då gåvobrevet skrevs fanns det dock flera högstadieskolor, vilket resulterar i att ansökan med all sannolikhet inte skulle godkännas.

För att ge en likvärdig möjlighet för högstadieelever i Oxelösund att mottaga stipendium föreslår Utbildningsförvaltningen att Oxelöskolans elever också kan tilldelas stipendium, och att denna summa tas från UF centrala konto. Enligt tidigare beslut i Utbildningsnämnden delas stipendier ut om 1000 kr/stipendiat (UN.2022.26). Summan för Oxelöskolans stipendium förväntas vara omkring 15 000 kr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Un – Stipendier till högstadieelever på Oxelöskolan

Eva Svensson
Förvaltningschef

Sofie Eriksson
Kvalitets- och nämndsamordnare

Beslut till:

Förvaltningschef, för åtgärd

Datum
2023-04-13

Dnr
UN.2023.10

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Utbildningsförvaltningen
Sofie Eriksson

Utbildningsnämnden

Avräkning barn- och elevpeng 2023

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens förslag till beslut i kommunstyrelsen

Godkänna avräkning nr ett av tre för 2023, 734 697 kr

2. Sammanfattning

Utbildningsnämnden har ett resursfördelningssystem med en överenskommen kommunfullmäktige barn- och elevpeng (Kf barn- och elevpeng) för förskola, grundskola, fritidshem och gymnasieskola. Enligt budgetreglerna görs tre avräkningar varje år och detta är den första för året. Vid utbildningsnämndens sammanträde 2023-02-27 återremitterades ärendet med hemställan om att återkomma till nästa sammanträde med korrekta siffror i avräkningen.

Detaljerad specifikation ges i bifogat beslutsunderlag.

Avräkningen om 734 697 kr ska beslutas av Kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Un – Avräkning barn- och elevpeng 2023, nr ett av tre

Bilaga – Avräkning barn- och elevpeng nr ett av tre 2023

Eva Svensson
Förvaltningschef

Beslut till:

Kommunstyrelsen (för åtgärd)

Ekonomichef (för kännedom)

Avräkning 1 barn- och elevpeng 2023

Januari	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Sär F-6	Sär 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	2 886
Utfall	368	309	144	403	408	409	406	491	9	3	2 950
Förändring antal	58	-53	-13	0	-1	-7	13	66	3	-2	
Att avräkna kr	688 987	-436 376	-61 917	0	-6 652	-47 003	149 442	197 835	83 697	-63 967	504 047 kr

Februari	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Sär F-6	Sär 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	2 886
Utfall	275	416	143	404	412	406	401	491	9	3	2 960
Förändring antal	-35	54	-14	1	3	-10	8	66	3	-2	
Att avräkna kr	-415 768	444 609	-66 680	6 151	19 956	-67 147	91 964	197 835	83 697	-63 967	230 650 kr

Summa avräkning 1 2023:

734 697 kr

Datum
2023-04-13

Dnr
UN.2023.17

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Utbildningsförvaltningen
Sofie Eriksson

Utbildningsnämnden

Yttrande över motion gällande insatser för att öka tryggheten för skolelever

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Avslå motionen gällande ökad trygghet för våra skolelever.

Föreslå att motionen också riktas till och besvaras av Kultur- och fritidsnämnden.

2. Sammanfattning

Utbildningsnämnden har tagit del av motionen gällande ökad trygghet för våra skolelever.

Utbildningsnämndens verksamheter har flertalet pågående insatser för att stärka trygghet, gemenskap och goda studieresultat i skolan. Under våren 2023 deltar Oxelöskolan och Ramdalsskolan i ESF-projektet Ungas Framtid med syfte att bland annat öka elevers närvaro och studiemotivation. Vid skolorna finns även socialpedagoger, aktivitetspedagoger samt familje- och skolpedagoger. Skolorna har pågående trygghetsarbete som bland annat innefattar trygghetsfrämjande åtgärder.

Utbildningsnämnden ansvarar för förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola och för vuxenutbildning samt kulturskola.

I motionen beskrivs "Lyckliga gatan" som en verksamhet där aktiviteterna sker under fritiden, utanför skoltid. I motionen beskrivs även trygghetsvärdar vars uppdrag riktas mot såväl skoltid som tid utanför skolan. Nämnden bedömer att motionen avslås. Som alternativ föreslås att motionen och dess yrkanden även riktas till Kultur- och fritidsnämnden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Un - Yttrande över motion gällande insatser för att öka tryggheten för skolelever

Motion om att öka tryggheten för skolelever

Eva Svensson
Förvaltningschef

Sofie Eriksson
Kvalitets- och nämndsamordnare

Beslut till:

Kommunstyrelsen, för kännedom

Postadress

Oxelösunds kommun
613 81 OXELÖSUND

Besöksadress

Höjdgatan 26
OXELÖSUND

Telefon/Fax

0155-380 00 (vx)
0155-382 40 (fax)

Webb/E-post

www.oxelosund.se
registrator@oxelosund.se

Org.nr

212000-0324

Datum: 2023.02.08

Partinamn: Socialdemokraterna

Ledamotens namn: Nina Wikström Tiala, Linus Fogel

Ökad trygghet för våra skolelever

Den nya majoriteten med M, SD, Kd och L har valt att lägga 3,5 mkr extra i utbildningsnämndens budget år 2023–2025. Det har inte bakat in dessa pengar i barn- och elevpengen vilket gör att dessa pengar endast kan användas till anslagsfinansierad verksamhet, alltså inte av rektorerna på skolorna. Majoriteten har inte på något sätt talat om för medborgarna i Oxelösund vad dessa pengar ska användas till för att göra skolan bättre. Vi socialdemokrater tycker inte det är ett ansvarsfullt och tydligt sätt att hantera skattemedel. Därför kommer vi med förslag på hur vi vill att dessa pengar ska användas.

Skolverket och forskningen pekar på att de delar som bidrar till att utveckla känslan av trygghet, studiero och en trygg värdegrund sker mycket i det dagliga arbetet i klassrummet. Rektorerna på våra skolor i Oxelösund tycks arbeta väl med detta idag då den senaste trygghetsmätningen pekar på stärkta resultat.

Men vi från Socialdemokraterna tycker att detta är ett ständigt arbete som hela tiden kan bli bättre. Vi vet att en av de starkaste skyddsfaktorerna för att få ett gott liv är att du har goda studieresultat och känner trygghet och gemenskap i skolan. Det vi ser att vi kan bygga vidare på i Oxelösund och som också forskningen pekar på är att stärka med aktiviteter som främjar goda relationer som i sin tur stärker känslan av tillhörighet till skolan och dess elever tex genom gemensamma aktiviteter på skolan efter skolans slut och trygga vuxna finns i och omkring skolan efter lektionstid.

I Katrineholm har man med framgång permanentat en verksamhet som heter "Lyckliga gatorna". Det är en ambulering verksamhet som har kostnadsfria aktiviteter, både utomhus och inomhus, är anpassade efter säsong och som sker under fritiden i och i anslutning till skolans lokaler. Verksamhetens syfte är att ge barn och unga en känsla av delaktighet, goda relationer till vuxna och en trygg plats att tillbringa tiden på utanför skoltid.

I Katrineholm har man också infört trygghetsvärdar som har ett riktat uppdrag mot målgruppen barn- och ungdomar. De finns på platser som upplevs otrygga både i skolan och på platser där barn- och ungdomar vistas. Syftet är att finnas på platsen och skapa trygghet genom vuxennärvaro som både lyssnar och sätter gränser men också genom att kartlägga platserna samt föreslå och vidta trygghetsfrämjande åtgärder. De kan ordna nattvandringar, skapa trygghetskapande aktiviteter i anslutning till och i skolan, fånga upp och skapa relation med ungdomar och föräldrar mm.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag följande:

Att utbildningsförvaltningen genom anslagsfinansiering anställer två personer som kartlägger och inför en Oxelösunds variant av Lyckliga gatan

Att utbildningsförvaltningen genom anslagsfinansiering anställer två personer som kartlägger och inför en Oxelösunds variant av Trygghetsvärdar

Nina Wikström Tiala(S), Linus Fogel(S)

Utbildningsnämndens investeringar 2024–2026

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämndens förslag till investeringar 2024–2026 fastställs och överlämnas till Mål- och budgetberedningen 2024–2026 för vidare beredning.

2. Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har bedömt behov av investeringar 2024–2026 gällande Utbildningsnämndens ansvarsområden. Utbildningsnämnden föreslår att investeringsbehovet fastställs inför vidarebefordrande och ytterligare beredning i Mål- och budgetberedningen 2024–2026.

Investeringsobjekt	Investeringsbelopp tkr, 2024	Investeringsbelopp tkr, 2025	Investeringsbelopp tkr, 2026
Inventarier samt arbetsmiljöförbättrande åtgärder	1 500	1 500	1 500
Inventarier Peterslundsskolan	3 000	2 000	
Maskinutrustning Campus			1 000
	4 500	3 500	2 500

2024

Inventarier samt möjlighet till arbetsmiljöförbättrande åtgärder för samtliga verksamheter inom Utbildningsförvaltningen om 1,5 mkr. Inventarier om 3 mkr till Peterslundsskolan som står inför en renovering 2023 vilket skapar behov av ett utbyte till mer anpassad inredning för skolan för framtidens lärmiljöer.

2025

Inventarier samt möjlighet till arbetsmiljöförbättrande åtgärder för samtliga verksamheter inom Utbildningsförvaltningen om 1,5 mkr samt inventarier om 2 mkr till Peterslundsskolan som står inför en renovering.

2026

Inventarier samt möjlighet till arbetsmiljöförbättrande åtgärder för samtliga verksamheter inom Utbildningsförvaltningen om 1,5 mkr. Läromedel i form av maskinutrustning till utbildning vid Campus om 1 mkr.

Datum
2023-04-13

UN.2023.26

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Un – Utbildningsnämndens investeringar 2024–2026

Utbildningsnämndens investeringar till MBB 2024–2026

Eva Svensson
Förvaltningschef

Sofie Eriksson
Kvalitets- och nämndsamordnare

Beslut till:

Mål- och budgetberedningen (för åtgärd)
Förvaltningschef (för kännedom)

Datum
2023-04-03

Dnr
UN.2023.25

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Utbildningsförvaltningen
Sofie Eriksson

Utbildningsnämnden

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsan, 2022

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Fastställa patientsäkerhetsberättelse för 2022

2. Sammanfattning

Enligt Patientsäkerhetslagen SFS 2010:659, 3 kap 9–10 §§ ska en årlig patientsäkerhetsberättelse upprättas.

Elevhälsans medicinska insats (EMI) och elevhälsans psykologiska insats (EPI) i Oxelösunds kommun skall kunna erbjuda en likvärdig elevhälsovård av hög kvalitet. Detta genom att ha mål och strategier för att öka patientsäkerheten och minska risken för vårdskada.

Ansvar för patientsäkerhetsarbete har vårdgivaren, verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats, skolläkare, skolpsykolog och skolsköterskor. Utifrån övergripande mål och strategier för 2022 har elevhälsans medicinska och psykologiska insats utvecklat och säkerställt ledningssystemet för 2023.

För att identifiera risker inom verksamheten finns ett tydligt risk- och avvikelserapporteringssystem, som följer grundstrukturen i Socialstyrelsens riskdatabas.

Elevhälsans medicinska insats (EMI) utarbetar och uppdaterar fortlöpande rutiner, riktlinjer och processer, i den för elevhälsans medicinska insatsens handbok, efter att de har presenterats, diskuterats och i vissa fall reviderats i skolsköterskegruppen. Där även skolpsykolog och skolläkare har bjudits in vid behov.

Elevhälsans medicinska och psykologiska insats samverkar med olika vårdgivare och kommunens verksamheter för att förebygga vårdskador.

Under året 2022 har 14 risk- och avvikelserapporter lämnats in till verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Un – Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsan, 2022

Patientsäkerhetsberättelse, 2022

Eva Svensson
Förvaltningschef

Anna-Karin Hammar
Barn- och elevhälsochef

Datum
2023-04-03

UN.2023.25

Beslut till:
Förvaltningschef (för kännedom)

Patientsäkerhetsberättelse

för Elevhälsans medicinska och psykologiska insats i Oxelösunds kommun

År 2022

Datum 2023-02-27

Ansvarig för innehållet Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats Anna-Karin Hammar.

Diarienummer

Inledning

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

Innehåll

SAMMANFATTNING.....	4

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD.....	5
Engagerad ledning och tydlig styrning.....	5
Övergripande mål och strategier.....	5
Samverkan för att förebygga vårdskador.....	6
En god säkerhetskultur.....	8
Adekvat kunskap och kompetens.....	9
Eleven som medskapare.....	9
AGERA FÖR SÄKER VÅRD.....	10
Tillförlitliga och säkra system och processer.....	11
Säker vård här och nu.....	11
Riskhantering.....	12
Stärka analys, lärande och utveckling.....	12
Avvikelse.....	12
Klagomål och synpunkter.....	12
Öka riskmedvetenhet och beredskap.....	12
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR.....	13
BILAGA 1. 2023-02-27.....	15
Risk och avvikelserapportering.....	15
Sammanställning 2022.....	15
Avvikelse.....	15
Bedömning och Åtgärd.....	15

SAMMANFATTNING

Elevhälsans medicinska insats (EMI) och elevhälsans psykologiska insats (EPI) i Oxelösunds kommun skall kunna erbjuda en likvärdig elevhälsovård av hög kvalitet. Detta genom att ha mål och strategier för att öka patientsäkerheten och minska risken för vårdskada.

Ansvar för patientsäkerhetsarbete har vårdgivaren, verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats, skolläkare, skolpsykolog och skolsköterskor. Utifrån övergripande mål och strategier för 2022 har elevhälsans medicinska och psykologiska insats utvecklat och säkerställt ledningssystemet för 2023.

För att identifiera risker inom verksamheten finns ett tydligt risk-och avvikelserapporteringssystem, som följer grundstrukturen i Socialstyrelsens riskdatabas.

Elevhälsans medicinska insats (EMI) utarbetar och uppdaterar fortlöpande rutiner, riktlinjer och processer, i den för elevhälsans medicinska insatsens handbok, efter att de har presenterats, diskuterats och i vissa fall reviderats i skolsköterskegruppen. Där även skolpsykolog och skolläkare har bjudits in vid behov.

Elevhälsans medicinska och psykologiska insats samverkar med olika vårdgivare och kommunens verksamheter för att förebygga vårdskador.

Under året 2022 har 14 risk- och avvikelserapporter lämnats in till verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Engagerad ledning och tydlig styrning

Elevhälsans medicinska insats (EMI) och elevhälsans psykologiska insats (EPI) i Oxelösunds kommun ska kunna erbjuda en likvärdig elevhälsovård av hög kvalitet. Målet med ett återkommande patientsäkerhetsarbete är att säkerställa kvalitén genom att upprätthålla goda rutiner i arbetet, så att risken för vårdskador minskar och negativa händelser kan förebyggas, genom kontroll, samverkan, metodutveckling och utbildning.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Ett mål under 2022 var att utveckla och säkerställa ett välfungerande ledningssystem där det systematiska förbättringsarbetet ingår. I ledningssystemet framgår det tydligt vilka som har ansvaret och vilka de olika ansvarsområden är, inom elevhälsans medicinska insats och elevhälsans psykologiska insats. Det framgår även vilken kompetens som krävs för att utföra en patientsäker vård inom elevhälsans medicinska insats och psykologiska insats. Planering, genomförande, utvärdering och förbättring ligger som grund för det systematiska förbättringsarbetet och där även riskanalys, egenkontroll, utredning av avvikelser, klagomål och Lex Maria ingår.

Att bedriva god, säker fysisk och psykisk vård där risker och händelser kan förebyggas alternativt upptäckas tidigt är ett återkommande, årligt mål. Detta görs bland annat av att skolsköterskor och skolläkare använder grannkommuners och den egna handboken i sitt dagliga arbete. I handboken finns tydliga rutiner och processer kring hälsobesök, vaccinationer, risk- och avvikelshantering samt övriga kontroller. För att säkerställa patientsäkerheten ytterligare, genomförs även gemensamma vaccinationsveckor vilka styrs utifrån elevhälsans medicinska insats årshjul.

Rutiner och processer för användare av journalsystemet PMO, loggläsning och journalgranskning utvärderas och uppdateras löpande.

Det är viktigt att det inom verksamheten finns bemanning, kompetens, utrustning och lokaler som uppfyller kraven för att uppnå god, säker fysisk och psykisk vård. Bemanningen inom elevhälsans medicinska insats ses över årligen, genom att kontinuerligt se över möjligheten att anpassa elevantalet per skolsköterska utifrån vårdtyngd på varje enskild skola.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Vårdgivare

Barn- och utbildningsnämnden i Oxelösunds kommun är vårdgivare och ytterst ansvarig för den hälso-och sjukvård som bedrivs inom elevhälsans medicinska insats.

Verksamhetschef

Från och med januari 2018 är Anna-Karin Hammar verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats. Anna-Karin Hammar har det yttersta ansvaret för det medicinska ledningsansvaret för elevhälsans medicinska insats och ansvarar därigenom för att arbete som skolsköterskor, skolläkare och skolpsykolog utförs inom hälso-och sjukvårdslagen och Hälso-och sjukvårdsförordningen.

För det medicinska ledningsansvaret (MLA) finns i kommunen en skolsköterska med särskilda uppdrag där en medicinsk utbildning krävs. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska ansvarar för anmälan enligt Lex Maria och är den person som har kontakt med inspektionen för vård och omsorg (IVO) i vårdfrågor.

Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats har ansvar för att personalen inom elevhälsans medicinska insats och psykologiska insats har rätt kompetens, att de får kompetensutveckling och kontinuerlig fortbildning för att upprätthålla den individuella och den generella kompetensen i gruppen.

Verksamhetschefen bildar tillsammans med medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) och skolpsykolog med ledningsansvar (PLA) en ledningsgrupp. Ledningsgruppen ses sedan höstterminen två gånger per månad, med uppdraget att strukturera följande upp, säkerställa och utreda elevhälsans medicinska insats; egenkontroller, avvikelser, klagomål, Lex Maria, kompetensutvecklingsbehov samt planera verksamheten.

Skolläkare, skolsköterskor och psykolog

All hälso-och sjukvårdspersonal är skyldiga att bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls och arbetar med eget yrkesansvar enligt Kap 6 §2 i Patientsäkerhetslagen. Varje medarbetare har ett ansvar att avvikelser och risker identifieras och att de rapporteras utifrån de rutiner som finns i verksamheten.

Elevhälsans medicinska insats följer med en god marginal rekommendationerna i SOU 2021:11, *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven-aktivt stöd-och elevhälsoarbete samt stärka utbildningen för elever med intellektuell funktionsnedsättning*, kring anpassat elevantal per skolsköterska och skolläkare. Den psykologiska insatsen ligger något i underkant mot SOU 2021:11 rekommendationer.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Samverkan sker på olika nivåer, övergripande mellan olika vårdgivare samt internt, mellan kommunens olika förvaltningar. Samverkan sker av yttersta vikt när det gäller olika vårdgivare så som barnvårdscentral, vårdcentraler, barn- och

ungdomsmottagningar, barn- och ungdomspsykiatriska mottagningar, logopedmottagningar, ögonmottagningar, öronmottagningen, hörsel- och döv-mottagningen, ortopedklinik, röntgen och habiliteringsverksamhet. Internt sker samverkan dels med socialförvaltningens olika verksamheter, dels inom utbildningsförvaltningens olika verksamheter för att främja och stärka det förebyggande arbetet.

Arbetet med att fördjupa och säkerställa samarbetet både internt och externt har fortgått genom att elevhälsans medicinska insats och elevhälsans psykologiska insats haft gemensamma träffar med hela barn och elevhälsans professioner i kommunen. Vid de träffarna har externa aktörer bjudits in så som Barn-och ungdomspsykiatri och socialtjänst.

Verksamhetschef för elevhälsans insats ingår i arbetsgrupp södra barn (ASB), där uppdraget är att säkerställa och utveckla samarbetet mellan Region och kommun. Arbetsgruppen som består av representanter från Region och kommun arbetar fram överenskommelser för likvärdighet i insatser gällande patient, elev och vårdnadshavare samt genom möten får en ökad förståelse för varandras uppdrag, vilket i sin tur leder till ökad patientsäkerhet och ett närmare samarbete mellan Region och kommun.

Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats har deltagit i samverkansgrupp med länets samtliga verksamhetschefer för elevhälsans medicinska insats. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) har deltagit i samverkansgrupp för medicinskt ledningsansvariga skolsköterskor i länet. Ovan nämnda träffar sker månadsvis. Detta leder till ökad samsyn och likvärdighet för våra elever inom länet.

Ytterligare samverkan sker genom vardagsnära insatser i tydlig samverkan (VITS) där barn- och ungdomspsykiatriska mottagning, habiliteringsverksamhet, socialtjänst, specialpedagog, skolpsykolog, kurator, skolsköterska samt samordnare för central barn- och elevhälsa ingår. Syftet är att ge stöd och insatser i tidigt skede för elev och vårdnadshavare., vilket i sin tur leder till ökad patientsäkerhet, samverkan och verksamhetsutveckling.

Skolpsykolog har påbörjat samverkan med övriga skolpsykologer i närliggande kommun samt barn-och ungdomspsykiatriska mottagningen (BUP) för att på så sätt skapa samarbetsrutiner vilket ökar patientsäkerheten och minskar risken för vårdskada.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Enligt gällande lag ska patientjournal föras vid vård av patienter (3 kap. 1§ patientdatalagen). Personal som ingår inom elevhälsans medicinska insats har skyldighet att föra patientjournal, när de utför hälso-och sjukvård. Det vill säga när uppdraget syftar till att förebygga, utreda och behandla sjukdomar eller skador (1§ hälso-och sjukvårdslagen, 1982:763). Dokumentationen skall ske i nära anslutning till vårdtillfället.

Oxelösunds kommun använder sedan 2008 journalhanteringssystemet PMO, där alla elever födda 2001 eller senare har hela sin medicinska insatsjournal. Enligt rutiner och riktlinjer har loggkontroll under 2022 genomförts vid ett tillfälle.

En god säkerhetskultur

SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5kap. 3§

Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet och bär själva ansvar för hur hen fullgör sina arbetsuppgifter (PSL 6 kap. 1-2§). Enligt samma lag är hälso- och sjukvårdspersonal skyldig att bidra till att en hög patientsäkerhet upprätthålls och ska rapportera till vårdgivaren om det finns risk för vårdskador, samt händelser som har medfört eller hade kunnat medföra vårdskada.

Ledningssystemet och metodstödet för elevhälsans medicinska insats definierar ansvarsfördelningen och rutinerna för avvikelser, klagomål och synpunkter.

Skolsköterska, skolläkare och psykolog rapporterar risker och avvikelser som har eller hade kunnat medföra skada. Detta görs genom att ett dokument avsett för risk- och avvikelserapport fylls i, vilket sedan sänds till skolsköterska med medicinska ledningsansvar (MLA).

Medicinska insatsens ledningsgrupp gör en analys och allvarlighetsbedömning av händelsen och för samtal med den ansvarige skolsköterskan på aktuell skola där risk och/eller avvikelse skett.

I de fall det anses relevant efter granskning av inkommen anmälan kontaktas vårdnadshavare och elev utifrån ålder och mognad.

Ledningsgruppen ansvarar för om övriga åtgärder skall vidtas, så som ytterligare utredning, information till vårdgivaren (nämnden), IVO och/eller Lex Maria.

Efter allvarlighetsbedömningen sker dialog kring risken eller avvikelsen i skolsköterskegruppen i ledning av medicinskt ledningsansvarig skolsköterska. Diskussioner förs om nödvändiga åtgärder så som uppdatering av handbok, kompetenshöjande insatser, revidering av rutiner och processer. Resultatet av diskussionerna och förslag på åtgärder återkopplas till ledningsgruppen. Ledningsgruppen beslutar om åtgärder.

Klagomål och synpunkter från elever, vårdnadshavare eller personal hänvisas till rektor eller verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats beroende på ärendets art.

Adekvat kunskap och kompetens

SFS 2010:659, 3 kap.10§ p1-2

Enligt patientsäkerhetslagen är hälso- och sjukvårdspersonal skyldiga att bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Skolsköterska och skolläkare ska känna till och arbeta utifrån de processer och rutiner som är upptagna i det medicinska ledningssystemet.

Elevhälsans medicinska insats har hög kunskap och kompetens för uppdraget. Två av fyra skolsköterskor med specialistutbildning inriktning skolsköterska, en med specialistutbildning inriktning distriktssköterska samt en sjuksköterska med reell kompetens för att utföra skolsköterskeyrket. Skolpsykologen är legitimerad psykolog och skolläkaren är legitimerad specialist inom allmänmedicin. Timanställd barnsjuksköterska har erbjudits yrkesspecifik introduktion och handledning.

Vid medarbetarsamtal har en kompetensutvecklingsplan upprättats för varje medarbetare. Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats har ombesörjt att skolsköterska, skolläkare och skolpsykolog har uppdaterats i enlighet med ny kunskap och forskning. Skolsköterskor; skolsköterskekongress, ortopedi, övervikt och obesitas (fetma), litteraturstudier och hospitering ögonmottagning. Skolläkare; nätverk för skolläkare, skolläkardagar. Skolpsykolog; inläsning av litteratur och bedömningsinstrument.

Elevhälsans medicinska insats (EMI) har fortsatt att arbeta aktivt med metodutveckling gällande rutiner och riktlinjer för att öka patientsäkerheten och minimera risk för vårdskada. Ledningsgruppen upprättade ett ledningssystem under året som kontinuerligt reviderades för att säkerställa det systematiska kvalitet- och patientsäkerhetsarbetet.

Kompetensutveckling har skett en gång per vecka vid elevhälsans medicinska insats professionsmöten. Samverkansmöten med förskolornas och skolornas barn- och elevhälsa har skett fyra gånger per år. Externa verksamheter; socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri har medverkat vid ett eller flera tillfällen.

Eleven som medskapare

PSL 2010:659 3 kap.4§

Elever och deras vårdnadshavare är viktiga samverkanspartners för att förbättra och utveckla kvalitén i det systematiska arbetet. All hälso-och sjukvård är med några få undantag frivillig. Det är den som har hälsoproblem (eller vårdnadshavare till minderårig enligt 6 kap, föräldrabalken), som avgör om hen ska söka vård.

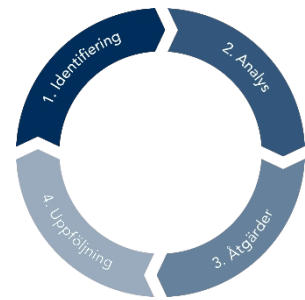
Elevhälsans medicinska insats har hämtat samtycke till vård, undersökning och behandling. I de flesta fall muntligt, men vid vaccinering har medgivande inhämtats från bägge vårdnadshavare skriftligt.

Skolsköterskor, skolläkare och skolpsykolog har samarbetat med elev och vårdnadshavare (personcentrerad vård) för bästa möjliga vård och behandling. Eleven har informerats i det som rör hen och informationen har varit anpassad efter ålder och mognad. Vårdnadshavare har kontaktats när den som utför vård bedömer det nödvändigt. Vid behov har auktoriserad tolk används av elevhälsans medicinska insats.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Som systematisk uppföljning och utvärdering av skolsköterskans arbete har alla skolsköterskorna terminsvis lämnat en kvalitetsredovisning till medicinskt ledningsansvarig skolsköterska. Kvalitetsredovisningen har lett till att varje skolsköterska har gjort en egenkontroll av verksamheten på sin ansvarsskola två gånger per år. Vid de veckovisa professionsträffarna har medicinskt ledningsansvarig skolsköterska regelbundet fått information om verksamheterna och om någon förstärkt insats behövt göras. Behov av förstärkta insatser har lyfts i den medicinska ledningsgruppen.

Egenkontroll har genomförts en gång per termin för att säkerställa journaldokumentation, lokaler, utrustning på skolsköterskemottagning, administration, läkemedel och hygienrutiner samt samverkan och arbetsmiljö. Kontroll att journalsystemet har använts på ett patientsäkert sätt har genomförts.

Lokalerna har setts över genom elevhälsans medicinska insats egenkontroller och genom verksamhetsbesök av verksamhetschef.

Medicinsk utrustning har vid ett tillfälle kontrollerats av externt företag, vilken kalibrerar medicinsk utrustning och säkerställer att de är korrekta i sina mätvärden samt att kylskåpen har en säker kylhållning.

Ett kontinuerligt arbete har skett och pågår för att säkra rutiner och lokala riktlinjer för arbete som utförs och att dessa är väl kända för alla medarbetare, inom elevhälsans medicinska insats. Detta görs på elevhälsans medicinska insats skolskötersketräffar vilka sker regelbundet och 2-4 gånger per månad. Vid de mötena utvärderas arbetet kontinuerligt och uppdatering av rutiner, processer och riktlinjer sker utifrån aktuell forskning, nya rön, lagar och förordningar. Introduktion av nyanställda görs utifrån enskilt behov.

Verksamhetschef har genomfört verksamhetsbesök på alla skolsköterskemottagningar. Lokaler och utrustning har diskuterats. Samtal om skolsköterskas upplevda arbetssituation och eventuella förändrings- och förbättringspunkter har tagits upp.

Resultatet av egenkontroller, skolsköterskornas kvalitetsredovisningar, utvärderingar av vaccinationsveckor samt inhämtad information vid verksamhetsbesök har sammanställts i

påbörjad verksamhetsberättelse. Verksamhetsberättelse och kvalitetsredovisning följer läsåret.

Under året skedde en omorganisation där skolsköterskebemanningen säkerställdes för varje skola utifrån Socialstyrelsens och Skolverkets vägledning för elevhälsa (2017), vårdtyngd och elevantal.

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §

För att öka kunskapen om risker och avvikelser, har de inrapporterade risk- och avvikelserapporterna tagits upp på gemensamma professionsträffar.

Bedömning av allvarlighetsgrad och åtgärder har skett i dialog inom ledningsgrupp och skolsköterskegrupp. Under året har avvikelserapporterna rört posthantering och vaccinationer.

Tillförlitliga och säkra system och processer

Risk-och avvikelserapport finns i handboken och fylls i av den inom medicinska insatsen som upptäcker avvikelser eller risker. Därefter sänds risk-och eller avvikelserapporten till skolsköterska med medicinskt ledningsansvar, vilken i samråd med verksamhetschef bedömer graden av risk eller skada.

Uppdatering av rutiner för vaccinationer och posthantering har påbörjats.

För att effektivisera och säkerställa processen kring avvikelshantering har ett arbete med att digitalisera processen påbörjats.

Fortlöpande under året har förbättrade rutiner och processer kring risk-och avvikelserapporter utvecklats genom att digitalisera anmälan samt att risk -och avvikelserapportering tas upp vid varje professionsträff med skolsköterskor.

Säker vård här och nu

Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats har haft regelbundna träffar med de olika professionerna inom elevhälsans medicinska insats samt har ingått i nätverk för verksamhetschefer i länet. Skolsköterska med medicinskt ledningsansvar har haft regelbundna träffar med ledningsansvariga skolsköterskor i länet. Syftet med dessa nätverksmöten har bland annat varit att öka patientsäkerheten vid vårdtillfällen/elevmöten utförda av elevhälsans medicinska insats i Oxelösunds kommun.

När det har skett större förändring i elevhälsans medicinska insats som misstänkts påverka vardagsarbetet har ledningsgruppen upprättat och dokumenterat en risk-och konsekvensanalys.

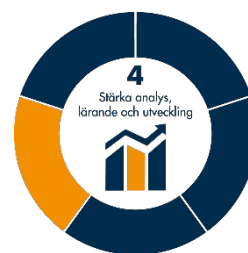
Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Ledningsgruppen har genomfört riskanalyser vid omorganisation, lokaler och arbetsmiljö vilka hade kunnat medföra brister i verksamhetens kvalitet och risk att inte leva upp till de krav och mål som ställs enligt lag, föreskrifter och beslut.

Stärka analys, lärande och utveckling

Under året har arbetet kring risk-och avvikelserapportering uppdaterats och tydligare processer tagits fram.

Avvikelse

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

Det har inkommit 14 risk-och avvikelserapporter under 2022, se bilaga 1.

Ingen av risk -och avvikelserapporteringarna har bedömts vara av den allvarlighetsgrad att det gjorts en Lex Maria, rapportering till IVO eller till vårdgivare.

Medicinska insatsen har rapporterat avvikelser rörande brevöppning hos kommunens registratorer vid 8 tillfällen. Personincidentrapport har upprättats och överlämnats till förvaltningens GDPR samordnare. Se bilaga 2.

6 avvikelser rörande vaccinationer har rapporterats till ledningsgruppen. Se bilaga 2.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Inga synpunkter eller klagomål har lämnats till elevhälsans medicinska insats.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Skär förändringar inom verksamheten görs en risk och konsekvensanalys för att upptäcka risker med förändringen.

Utvecklingen av professionsträffar och ledningsgrupp har medfört stärkt patientsäkerhet och minskad risk för vårdskada.

För att upprätthålla ökad riskmedvetenhet och beredskap planerar verksamhetschef för elevhälsans medicinska insattas utföra verksamhetsbesök minst två gånger per termin.

Journalgranskning har skett kollegialt och kommer under 2023 utvecklas och följa lagstadgade mallar för journalgranskning.

För att minimera risken att elev och vårdnadshavare skall utsättas för vårdskada arbetar elevhälsans medicinska insattas aktivt och fortlöpande med att revidera och uppdatera handboken.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Mål 2023 och framåt är att utveckla systemet kring risk- avvikelserapportering, processer och rutiner med syftet att på sikt effektivisera, underlätta och öka säkerheten för att undvika vårdskada. Handboken med rutiner och processer revideras löpande utifrån rådande lagstiftning och kommer på sikt att finnas digitalt i ett processledningssystem som ledningsgruppen ska påbörja arbetet kring under 2023.

En strategi för att minska risken för att elever ska råka ut för en vårdskada, är att vid behov bjuda in skolläkare och/eller skolpsykolog till skolsköterskornas professionsträffar för att få en tvärprofessionell dialog kring risk- och avvikelserapportering.

För att öka patientsäkerheten finns planering hos systemadministratör och systemansvarig att inför kommande år, en gång per månad, genomföra slumpmässig kontroll av in- och utloggning samt elevåtkomst i journalsystemet för att skydda elever och vårdnadshavare mot dataintrång (4 kap. 9c§ brottsbalken).

Ytterligare planeras att skolsköterskegruppen i ledning av medicinskt ledningsansvarig skolsköterska utför journalgranskning utifrån lagstadgad mall två gånger per år.

Journalsystemet PMO kommer under 2023 få nya moduler. Elevhälsans medicinska insats kommer se över om det finns nya funktioner i PMO systemet som kan öka patientsäkerheten ytterligare samt frigöra resurser från elevhälsans medicinska insats (EMI) genom att arbetet blir mer digitaliserat och effektivt.

Under 2022 har ett aktivt arbete skett med att öka förståelsen och vikten av att skriva risk-och avvikelserapporter för att öka patientsäkerheten för elever och vårdnadshavare. Detta arbete kommer att fortsätta under 2023 och med aktivering av modul i journalsystemet PMO kommer risk-och avvikelserapportering att gå från pappershantering till digital hantering.

En utmaning inför kommande år är att få tydlighet kring posthanteringsrutinerna internt i kommunen samt att rutinerna efterlevs. De flesta avvikelser som rapporterats in under året har handlat om att medicinskt obehörig personal (registrator) har öppnat post med syfte att hantera inkommen post till kommunen.

Ytterligare utmaning som elevhälsans medicinska insats har haft under 2022 och fortsätter under 2023 är att de olika verksamhetssystemen bättre ska korrelera med varandra, så att rätt personuppgifter finns i elevhälsans journalsystem.

Under 2023 kommer arbetet att utveckla och säkerställa att ledningssystemet följer de lagar och förordningar som finns fortlöpa.

Under 2023 kommer ärendegången kring remisser att fortlöpande utvecklas inom elevhälsan och elevhälsans medicinska insats.

Fortsatt arbete kommer ske kring att säkerställa patientsäker överlämning av originaljournal till extern vårdgivare.

Dokumenthanteringsplanen kommer att implementeras i elevhälsans medicinska insats under 2023.

BILAGA 1.

2023-02-27

Risk och avvikelserapportering Sammanställning 2022

Elevhälsans medicinska insats, EMI, Oxelösunds kommun

Totalt 14 avvikelserapporter har inkommit under kalenderåret 2022

Avvikelser

BVC (barnvårdscentral) felaktig uppgift i epikris (1)

PMO, export av journal fungerar ej (1)

Under vaccinationsvecka risk för fel vid vaccinering (3)

Udda vaccinationstillfälle; fel vaccin givet (1)

Posthanteringsrutiner ej fungerat (8)

Risk- och avvikelserapportering har blivit tydligare under 2022, vilket beror på att elevhälsans medicinska insats pågående utvecklar rutiner och riktlinjer för risk och avvikelserapportering i syfte att öka patientsäkerheten och minska risken för att elever ska drabbas av vårdskada.

Bedömning och Åtgärd

1. Avvikelse: Enligt Epikris från barnvårdscentral ska elev vara fullständigt vaccinerad. Inför kommande vaccinering inom elevhälsans medicinska insats upptäcktes att en vaccination saknades.

Åtgärd: Elev erbjöds saknat vaccin och vaccinerades upp efter vårdnadshavares godkännande. BVC informerades och upprättade egen avvikelserapport.

2. Avvikelse: Misslyckad export av journal i journalsystemet.

Åtgärd: Mottagande skolsköterska informerades om problemet och journal exporterades senare.

3. Avvikelse: Två elever var nära att vaccineras med fel vaccin samt en elev vaccinerades utan att vaccinationsstatus hade fastställts.

Åtgärd: Minskat antal elever vid varje vaccinationstillfälle planeras inför 2023 samt tydliggörande av processteg vid vaccinationer inom elevhälsans medicinska insats.

4. Avvikelse: En elev vaccinerades med fel vaccin.

Åtgärd: Skolläkare bedömde åtgärd och vårdnadshavare informerades. Genomgång av vaccinationsrutiner i skolsköterskegruppen planeras genomföras kontinuerligt.

5. Avvikelse: Post till elevhälsans medicinska insats har öppnats av registrator vid åtta tillfällen. Sju öppnade kuvert sändes ut till skolornas inkorg.

Åtgärder: Personuppgiftsincidentanmälan upprättades, ansvarig administrativ chef för registrering informerades och rutiner för posthantering sågs över.

Datum
2023-04-13

Dnr
UN.2023.16

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Utbildningsförvaltningen
Sofie Eriksson

Utbildningsnämnden

Riktlinjer för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Anta reviderad riktlinje för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem

2. Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har genomfört en revidering av riktlinjer för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem. Orsaken till revideringen är att det uppmärksammades att information saknades samt att ansökan om placering i fritidshem önskas när ett barn börjar i förskoleklass. I samband med revideringen har även riktlinjen setts över och uppdaterats utifrån gällande rutiner.

Revideringen av riktlinjen föredrogs vid Utbildningsnämndens sammanträde 2023-02-27. Ärendet återremitterades till förvaltningen med hemställan om att ytterligare förtydliga vad som ska gälla vid omsorg på kvällar, nätter och helger när vårdnadshavare blir föräldraledig, arbetslös eller sjukskriven. Utbildningsförvaltningen har förtydligat detta genom att ange att placeringen i regel ska sägas upp om föräldraledighet, arbetslöshet eller sjukskrivning pågår i mer än 90 dagar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Un - Riktlinjer för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem

Riktlinjer för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem, förslag till revidering

Eva Svensson
Förvaltningschef

Sofie Eriksson
Kvalitets- och nämndsamordnare

Beslut till:

Förvaltningschef, för kännedom

Riktlinjer för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem

Dokumenttyp Riktlinjer	Fastställt av Utbildningsnämnden	Beslutsdatum 2022-02-21	Reviderat
Dokumentansvarig	Förvaring Castor	Dnr UN.2023.16	
Dokumentinformation			

Innehåll

Innehåll	2
Inledning	4
Generellt för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem	4
Tystnadsplikt.....	4
Samverkan och anmälningsplikt till vård- och omsorgsnämnden.....	4
Barn med skyddade personuppgifter.....	4
Verksamheter	5
Ansökan	5
Förskola.....	5
Omsorg på kvällar, nätter och helger.....	6
Fritidshem.....	6
Placering och turordning vid kö	6
Placering.....	6
Placeringserbjudande.....	7
Turordning vid fördelning av placering.....	7
Byte av verksamhet.....	7
Uppsägning av placering.....	8
Omsorg på kvällar, nätter och helger.....	8
Vistelsetid	8
Förskola.....	8
Omsorg på kvällar, nätter och helger.....	8
Fritidshem.....	8
Arbete eller studier.....	9
Oregelbunden arbetstid vid exempelvis skiftarbete och timanställning.....	9
Arbetssökande.....	9
Föräldraledighet.....	9
Inlämning av schema.....	10
Allmän förskola.....	10
Anmälan om avgiftsfri allmän förskola.....	10
Öppethållande	11
Förskola.....	11
Omsorg på kvällar, nätter och helger.....	11
Fritidshem.....	11
Sammanslagning av verksamheter.....	11
Avgifter	12

Riktlinjer

Datum
2023-02-17

3 (14)

Diarienummer
2023.16

Avgiftsgrundande inkomst.....	12
Inkomstjämförelse.....	13

Inledning

Utbildningsnämnden i Oxelösunds kommun ansvarar som hemkommun för att erbjuda alla barn och elever en plats i förskola eller fritidshem.

Barnens rätt till plats i förskola och fritidshem bestäms i enighet med skollagen 2010. Utöver lagstiftningen behöver varje kommun göra vissa avväganden och förtydliganden om vad som gäller i samband med placering i förskola och fritidshem. I denna riktlinje gör nämnden dessa avväganden och förtydliganden, både som hemkommun och som huvudman. Riktlinjen är ett politiskt styrdokument. Den anger vilka förhållningsregler som gäller för verksamheten när de sedan arbetar med verkställighet.

Utgångspunkten i riktlinjen är att med barnets bästa i fokus erbjuda en god service i relation till de krav som ställs via lagstiftningen. Riktlinjen beaktar även Barnkonventionen.

Generellt för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem

Tystnadsplikt

Alla som arbetar i kommunal förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem omfattas av sekretesslagen. Det innebär att personalen har tystnadsplikt om enskildas personliga förhållanden.

Samverkan och anmälningsplikt till vård- och omsorgsnämnden

Huvudman ansvarar för att all personal känner till anmälningsplikten enligt socialtjänstlagen, vad den innebär och hur de ska agera vid oro för ett barn samt att det finns dokumenterade rutiner för detta. Huvudmannen ska även, på initiativ från vård- och omsorgsnämnden samverka i frågor om barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Barn med skyddade personuppgifter

Huvudman ansvarar för att det finns rutiner för hur uppgifter om barn och vuxna med skyddad identitet hanteras. All personal ska vara införstådd i dessa rutiner.

Verksamheter

Förskola erbjuds barn från ett års ålder och till och med att barnet börjar förskoleklass (1-6år). Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barnen och deras behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Öppna förskolan är en del av Familjecentralen och erbjuds till vårdnadshavare som tillsammans med sitt barn vill delta i en kostnadsfri pedagogisk gruppverksamhet (0-6 år). Mer information om verksamheten och öppettider finns på www.oxelosund.se.

Omsorg på kvällar, nätter och helger kan erbjudas till de vårdnadshavare vars arbete skapar behov av omsorg när ordinarie förskole- och fritidsverksamhet är stängd.

Fritidshemmet vänder sig till barn mellan sex och 13 år som är placerade på en skola i kommunen. Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Verksamheten ska bidra till barns utveckling, omsorg och lärande och samarbeta med skolan för elevernas långsiktiga utveckling. Verksamheten erbjuds från och med 1 augusti det år barnet börjar förskoleklass och till och med 1 augusti det år barnet fyller 13 år.

Ansökan

Förskola

Vårdnadshavare ansvarar för att ansöka om plats i förskola. Ansökan kan ske tidigast sex månader innan plats önskas. Vid ansökan anges tre alternativ. Detta gäller även familjer som avser att flytta till Oxelösunds kommun. Plats för nyinflyttade familjer tilldelas först när adress i Oxelösunds kommun och inflyttningsdatum kan uppvisas.

Ansökan genomförs via självservice på www.oxelosund.se. När vårdnadshavare har registrerat en ansökan om plats i förskola erbjuds en plats inom fyra månader.

För barn placerade i familjehem kan familjehemsföräldrar ansöka om plats om barnet är folkbokfört eller bor i kommunen.

Om ett första- eller andrahandsval inte kan erbjudas ställs barnet automatiskt i kö till dessa val. Om vårdnadshavaren tackar nej till ett erbjudande om förskoleplacering har kommunen fullgjort sin placeringsskyldighet enligt garantitiden och ansökan avslutas. Därefter behövs en ny ansökan göras om behov av placering i förskola kvarstår.

Omsorg på kvällar, nätter och helger

Ansökan till omsorg på kvällar, nätter och helger sker via självservice på www.oxelosund.se. Ansökan ska skickas in minst en månad innan plats önskas. Handläggningstiden är vanligtvis en månad från det att ansökan är komplett. En noggrann prövning görs i varje enskilt fall.

Följande dokument ska bifogas tillsammans med ansökningsblanketten:

- Intyg från arbetsgivare där det framgår typ av anställning, anställningsperiod samt vilken typ av obekväm arbetstid som arbetet innebär. I intyget skall kontaktuppgifter till personen som utfärdat intyget finnas.
- Arbetstidsschema som omfattar minst två veckor där arbete på obekväm arbetstid styrks.

Fritidshem

Ansökan genomförs via självservice på www.oxelosund.se. När vårdnadshavare har registrerat en ansökan om plats i fritidshem erbjuds en plats inom en månad.

Information om hur en ansökan går till finns på www.oxelosund.se.

Placering och turordning vid kö

Placering

Barn erbjuds placering i förskola från ett års ålder fram till att barnet börjar i förskoleklass. Barn erbjuds placering i fritidshem på den skola eleven är placerad i, från det att barnet börjar förskoleklass fram till det år barnet fyller 13 år. Fritidshemmet kompletterar och samverkar med utbildningen i skolan. Vårdnadshavare och elevs önskemål om var eleven ska gå i fritidshem är dock alltid viktiga att beakta. Ett barn kan endast vara placerad på en förskola eller ett fritidshem.

Omsorg på kvällar, nätter och helger kan sökas vid behov och kan endast sökas för barn som är folkbokförda i Oxelösunds kommun och har en placering på en ordinarie förskola eller fritidshem i kommunen. Placering i omsorg på kvällar, nätter och helger tidsbestäms utifrån vårdnadshavarens anställningsform. Visstidsanställda beviljas placering enligt anställningsintyg. Timanställda beviljas placering i max 6 månader. Intyg ska lämnas in på begäran.

- Vårdnadshavare med enskild vårdnad
Placering beviljas det barn vars vårdnadshavare har enskild vårdnad och har arbetstid förlagd på kvällar, nätter och helger när ordinarie förskole- och fritidsverksamhet är stängd.

- **Vårdnadshavare med gemensam vårdnad, folkbokförda på samma adress**
Placering beviljas det barn vars båda vårdnadshavare har arbetstid förlagd samtidigt på kvällar, nätter och helger när ordinarie förskole- och fritidsverksamhet är stängd.
- **Vårdnadshavare med gemensam vårdnad, folkbokförda på olika adresser**
Placering beviljas det barn vars båda vårdnadshavare har arbetstid förlagd samtidigt på kvällar, nätter och helger när ordinarie förskole- och fritidsverksamhet är stängd.

Placeringserbjudande

Placeringserbjudande meddelas via e-post. Vid erbjudande av placering ska samtliga vårdnadshavare tacka ja eller nej till platsen inom 7 dagar. Om vårdnadshavare tackar nej eller om svar inte inkommit inom denna tid, avslutas ansökan och ny ansökan får göras om behov av placering i verksamheten kvarstår.

Turordning vid fördelning av placering

Placering i förskola sker i turordning som utgår från önskat startdatum.

Vid kö placeras barn i följande turordning:

- Garantidatum; plats inom fyra månader
- Barn i behov av särskilt stöd
- Syskonförtur¹ för yngre syskon
- Hänsyn till närhet av förskola från hemmet

Barn i behov av omsorg på kvällar, nätter och helger har förtur till plats på Stenviks förskola till den dagen barnet fyller fyra år.

Byte av verksamhet

Byte mellan kommunala förskolor sker vanligtvis i augusti och januari. Önskas byte av förskola ska en ny ansökan skickas in via självservice på www.oxelosund.se. Ny placering erbjuds i mån av plats och i turordning vid fördelning av platser.

När barnet slutar på förskolan och börjar i förskoleklass avslutas placeringen automatiskt den 31 juli. Ska barnet gå i kommunalt fritidshem måste en ansökan göras. Information om hur en ansökan går till finns på www.oxelosund.se.

~~När barnet slutar på förskolan och börjar i förskoleklass behöver ingen uppsägning göras om barnet har varit placerad inom kommunal förskola. Placeringen på förskola övergår automatiskt till placering i fritidshem i Oxelösunds kommun från och med den 1 augusti. Ska barnet inte gå i~~

¹ Med syskon menas de barn som är folkbokförda på samma folkbokföringsadress.

~~kommunalt fritidshem, alternativt börja på fristående enhet, måste förskoleplatsen sägas upp.~~

Uppsägning av placering

Vårdnadshavaren ska säga upp barnets placering när den inte längre behövs. Uppsägningstiden är två månader och räknas från och med den dag då uppsägningen har genomförts i självservice på www.oxelosund.se. Placeringen debiteras under hela uppsägningstiden oavsett om barnet vistas i verksamheten eller inte.

Om placeringen inte används har kommunen rätt att ifrågasätta behovet av placering, vilket kan leda till uppsägning av placeringen. Om kommunen beslutar om uppsägning gäller samma uppsägningstid och debitering som ovan.

Omsorg på kvällar, nätter och helger

Vårdnadshavare som blir föräldraledig, arbetslös eller sjukskriven i mer än 90 dagar ska säga upp sin placering. Placeringen upphör automatiskt om intyg som styrker behovet av omsorg på kvällar och helger inte inkommer i tid.

Vistelsetid

Huvudregeln för barnets och elevens vistelsetid i verksamheten bestäms av vårdnadshavares arbetstid, studietid, restid samt sovtid vid nattarbete samt utifrån barnets behov. När vårdnadshavare har semester eller är ledig är även barnet ledigt. Det är viktigt att barnet får en sammanhängande ledighet om minst 4 veckor/år.

Barns rätt till vistelsetid i förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem beslutas utifrån följande grunder:

Förskola

Vistelsetid ges i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavarens sysselsättning. Vårdnadshavare är skyldiga att tillhandahålla intyg från arbetsgivare, studieanordnare, a-kassa eller liknande om verksamheten efterfrågar detta.

Omsorg på kvällar, nätter och helger

Vistelsetid på kvällar, nätter och helger erbjuds året runt i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavarens förvärvsarbete. Barn till vårdnadshavare som arbetar natt har möjlighet att delta i omsorgen under den tid som vårdnadshavaren behöver sova för att få skälig sov- och vilotid.

Fritidshem

Vistelsetid ges i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavarens sysselsättning. Vårdnadshavare är skyldiga att tillhandahålla intyg från arbetsgivare, studieanordnare, a-kassa eller liknande om verksamheten efterfrågar detta.

Vårdnadshavare som blir sjukskriven, får graviditetspenning eller uppbär sjuk- och aktivitetsersättning behåller rätten till placering i fritidshem. Om vårdnadshavaren blir arbetslös har denne rätt att utan uppsägningstid säga upp placeringen från den dag då anställningen upphör, alternativt behålla placeringen i upp till en månad mot debitering.

Arbete eller studier

Huvudregeln för ett barns vistelsetid i verksamheten bestäms av vårdnadshavarens arbetstid, studietid, restid, sovtid vid nattarbete samt utifrån barnets behov.

Vårdnadshavare som kombinerar föräldraledighet med arbete/studier kan välja att antingen basera vistelsetiden på föräldraledigheten eller på arbete/studier. Studieintyg eller arbetsgivarintyg som styrker detta krävs.

Sjukdom är att jämföras med arbete, där graviditetspenning är att jämföras med sjukdom.

Oregelbunden arbetstid vid exempelvis skiftarbete och timanställning

Barn vars vårdnadshavare som har lediga dagar på grund av exempelvis skiftarbete eller timanställning har rätt till kontinuitet och kan därför få extra tid så att vistelsen totalt blir 20 timmar i veckan. Vistelsetiden för lediga dagar dessa veckor förläggs kl. 09:00-14:00 till dess att 20 timmar uppnås.

Barn till vårdnadshavare som arbetar eftermiddag har rätt till tre timmars vistelsetid, så att vistelsen inte blir för kort. Barn som har behov av att sova lämnas före lunch. Detta gäller även eventuella syskon så länge behovet av sömn på dagen kvarstår. Vårdnadshavare som arbetar natt kan ha rätt till skälig sov- och vilotid före och efter nattarbete.

Arbetssökande

Barn till vårdnadshavare som är aktivt arbetssökande har rätt till förskola enligt nedan. Att vara aktivt arbetssökande innebär att vårdnadshavaren är inskriven hos Arbetsförmedlingen.

I Oxelösunds kommun finns följande alternativ för arbetslösa vårdnadshavare med barn i förskola:

- 20 timmar per vecka i förskola mot avgift enligt gällande maxtaxa. Vistelsetiden är förlagd kl. 09:00-14:00, fyra dagar/vecka. Vilka veckodagar som omfattas beslutas av respektive förskola.
- Allmän förskola

Permitterade vårdnadshavare på heltid likställs med arbetssökande.

Föräldraledighet

Vid föräldraledighet kan vårdnadshavare ha barnet på förskolan enligt tidigare vistelsetid en månad efter det nya syskonets födelsedatum.

I Oxelösunds kommun finns följande alternativ för föräldralediga vårdnadshavare med barn i förskola:

- 20 timmar per vecka i förskola mot avgift enligt gällande maxtaxa. Vistelsetiden är förlagd kl. 09:00-14:00, fyra dagar/vecka. Vilka veckodagar som omfattas beslutas av respektive förskola.
- Allmän förskola

Inlämning av schema

Inlämning av schema för barnets vistelsetid i förskolan och fritidshem sker via självservice på www.oxelosund.se. Inlämning av schema till omsorg på kvällar, nätter och helger sker direkt till verksamheten.

Schema för barnets/elevens vistelsetid ska lämnas minst fem dagar i förväg för att kommunen ska ha möjlighet att planera bemanning utifrån den aktuella vistelsetiden. Inför skollov ska schema läggas in med längre framförhållning. Respektive verksamhet meddelar när de vill att schemat ska vara inlämnat.

Vårdnadshavare som inte har fasta arbetstider ska lämna schema så långt i förväg som möjligt, dock minst två dagar innan för att beviljas vistelsetid.

Önskemål om ändringar av schema under pågående vecka kan göras direkt till förskolan/fritidshemmet och beviljas om verksamhetens planering tillåter det.

Allmän förskola

Från 1 september det år barnet fyller tre år erbjuds allmän förskola. Allmän förskola omfattar 15 timmar i veckan och följer grundskolans läsårstider. Det innebär att det inte är någon allmän förskola när grundskolan har lov. Vistelsetiden för allmän förskola är förlagd kl. 09:00-14:00, tre dagar/vecka. Vilka veckodagar som omfattas beslutas av respektive förskola.

För barn som redan har en placering i förskola ingår den allmänna förskolan som en del i den vanliga förskoleverksamheten och dessa 15 timmar blir avgiftsfri från och med 1 september det år barnet fyller 3 år.

Därmed reduceras avgiften med 30% under tiden 1 september till och med 31 maj. För den vistelsetid som överstiger 15 timmar per vecka betalar vårdnadshavaren enligt gällande maxtaxa. Avgift debiteras enligt maxtaxan under månaderna juni, juli och augusti.

Anmälan om avgiftsfri allmän förskola

Om en vårdnadshavare endast önskar 15 timmars avgiftsfri allmän förskola behöver en särskild anmälan göras. Denna anmälan görs via självservice på www.oxelosund.se.

Öppethållande**Förskola**

Förskolorna har öppet 06:00-18:00 under helgfria vardagar. Förskolorna har öppet till 18:30 vid behov. Vid behov av vistelsetid efter 18:00 kontaktas verksamheten minst två veckor i förväg.

Fem dagar per läsår är förskolan stängd för utvärdering, planering och kompetensutveckling. Information om vilka dagar och tider det gäller meddelas minst två månader i förväg. Vid behov av omsorg under dessa dagar kontaktas verksamheten minst två veckor i förväg. Då erbjuds barnet en ersättningsplats. Dessutom arbetar pedagogerna gemensamt med verksamhetsutveckling en dag i månaden och den dagen stänger verksamheten klockan 16:00.

Omsorg på kvällar, nätter och helger

Omsorg på kvällar, nätter och helger erbjuds mellan 18:30-06:00 året runt. Helgdagar och röda dagar när ordinarie förskola och fritidshem är stängt har omsorgen öppet dygnet runt.

Verksamheten har rätt att stänga fem dagar per år i samband med studiedagar. Verksamheten ska ge tydlig information om datum för dessa dagar minst två månader i förväg.

Vårdnadshavare får lämna sina barn i omsorgen mellan klockan 18:30-20:30. Om det finns behov av omsorg på morgonen innan ordinarie förskola eller fritidshem öppnar ska barnet lämnas i kväll, natt- och helgomsorg senast 20:30 kvällen innan. Barnen hämtas från omsorgen mellan 05:30-06:00 på morgonen och på kvällen hämtas barnen senast 21:00, därefter är det nattvila.

Fritidshem

Fritidshemmen har öppet 06:00-18:00 alla helgfria vardagar. Verksamheten håller öppet till 18:30 vid behov.

Fem dagar per läsår är fritidshemsverksamheten stängd för utvärdering, planering och kompetensutveckling. Information om vilka dagar och tider det gäller ska ges minst två månader i förväg. Vid behov av omsorg under dessa dagar kontaktas verksamheten minst två veckor i förväg. Då erbjuds barnet en ersättningsplats.

Sammanslagning av verksamheter

Under jul och under sommaren har förskolorna och fritidshemmen begränsat öppethållande. För att garantera att omsorg ändå kan ordnas kan en sammanslagning av flera verksamheter bli aktuell. Information om vilka verksamheter som håller öppet meddelas senast en månad innan sammanslagningen.

Barn och elevers ledighet vid semester, större helger och så kallade klämdagar ska anmälas i god tid. Sommarledighet ska meddelas under april månad.

När vårdnadshavare har semester eller är ledig är även barnet ledigt. Alla barn har rätt till sammanhängande ledighet med minst 4 veckor/år.

Avgifter

Oxelösunds kommun tillämpar avgift enligt maxtaxa för både förskola och fritidshem. Avgiften för omsorg på kvällar, nätter och helger ingår i den ordinarie avgiften. Maxtaxa är en månadsavgift baserad på inkomsttaket. Den är indexreglerad och justeras varje år efter Skolverkets fastställande. Avgiften grundas på den sammanlagda inkomsten i respektive vårdnadshavares hushåll. Det är vårdnadshavares ansvar att lämna samt uppdatera uppgift om inkomst via självservice på www.oxelosund.se.

Det datum som vårdnadshavare erbjudits placering och tackat ja till, räknas som startdatum för placeringen oavsett om inskolningen påbörjas den dagen eller inte. Från det datumet betalar vårdnadshavare avgift. Månadsavgiften debiteras i efterskott och betalas 12 månader per år. Beräkningen grundar sig på 30 dagar, oavsett hur många dagar aktuell månad har. Avgift betalas även om vårdnadshavares barn inte varit närvarande med anledning av sjukdom, semester eller annan ledighet.

En placering enligt reglerna för allmän förskola (525 timmar per år) för barn i åldern 3-5 år är avgiftsfri. Det betyder att från och med 1 september det år barnet fyller 3 år, om vårdnadshavaren anmäler kontraktsändringen till Utbildningsförvaltningen, reduceras avgiften motsvarande allmän förskola fram till 31 maj. Under juni, juli och augusti betalas avgift enligt ordinarie maxtaxa.

Inlämnad inkomststoppgift kontrolleras mot Skatteverket, vilket innebär att om de inkomststoppgifter som lämnats är felaktiga kan avgiften justeras i efterhand. Vid sådan kontroll kan avgiften komma att justeras för ett längre tidsintervall.

Om vårdnadshavare inte betalar avgiften i tid debiterar kommunen dröjsmålsränta från och med förfallodagen enligt gällande lagstiftning.

Avgiftsgrundande inkomst

Hushållets gemensamma ekonomi ligger till grund för avgiften. Det är hushållets sammanlagda bruttoinkomst per månad, lön före skatt, och alla

andra skattepliktiga inkomster som ska anges. Anmälan av inkomst genomförs via självservice på www.oxelosund.se.

Förändrade familjeförhållanden som till exempel skilsmässa, giftermål eller nytt samboförhållande påverkar avgiften. Vårdnadshavare ska omgående anmäla ändrade familjeförhållanden som påverkar avgiften.

Om ett barn har växelvis boende och båda vårdnadshavarna har behov av barnets placering, blir båda vårdnadshavarna debiterade efter att vårdnadshavare anmält önskemål om delad faktura. Avgiften grundar sig då på respektive vårdnadshavares schema och hushållsinkomst.

Varje hushåll betalar avgift utifrån registrerade inkomstuppgifter. De sammanlagda avgifterna för de båda hushållen kan inte överstiga maxavgift för barnet.

Läs mer, se debiteringstabell och beräkna din preliminära avgift på www.oxelosund.se.

Inkomstjämförelse

Kommunen kan genomföra en inkomstjämförelse där inlämnade inkomstuppgifter jämförs med redovisad inkomst till Skatteverket. Den eventuella kontrollen räknas två år bakåt i tiden. En avstämningsfaktura skickas med rättelser om för hög eller för låg inbetalning av avgift för förskola eller fritidshem.

Kommunen samkör hushållets sammanlagda inlämnade inkomstuppgifter med redovisad inkomst till Skatteverket. Kontrollen sker en gång per år, och räknas två år bakåt i tiden. En avstämningsfaktura skickas med rättelser om för hög eller för låg inbetalning av avgift för förskola eller fritidshem.

Vi i Oxelösunds kommun har ett Lärande i Fokus i vår verksamhet.

Datum
2023-04-14

Dnr
UN.2023.22

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Utbildningsförvaltningen
Sofie Eriksson

Utbildningsnämnden

Budgetuppföljning per mars, 2023

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Godkänna informationen.

2. Sammanfattning

Utbildningsnämnden visar ett negativt resultat per mars, -3,8 mkr. Underskottet hänvisas till faktiska kostnader för gymnasieelever, vilka inte finns med i budget för 2023.

Utbildningsnämnden befarar ett underskott i budget 2023 motsvarande- 3,5 mkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Un – Budgetuppföljning per mars, 2023

Eva Svensson
Förvaltningschef

Sofie Eriksson
Kvalitets- och nämndsamordnare

Beslut till:

Förvaltningschef, för kännedom

Revisionen, för kännedom

Kommunstyrelsen, för kännedom

Datum
2023-04-13

Dnr
UN.2023.23

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Utbildningsförvaltningen
Sofie Eriksson

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens taxor 2024

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

1. Grunder för taxa för förlorat busskort fastställs.
2. Avgifter 2024 för förlorat busskort fastställs.
3. Grunder för taxa för förskola och fritidshem fastställs.
4. Avgifter 2024 inom förskola och fritidshem fastställs.

Utbildningsnämndens förslag till beslut i kommunfullmäktige
Avgifter 2024 för Kulturskolan fastställs.

2. Sammanfattning

Vid sammanträde i Kommunfullmäktige gavs Utbildningsnämnden i uppdrag att årligen fastställa taxa för förskola och fritidshem samt taxa för förlorat busskort (Dnr KS.2021.116). Utbildningsnämndens taxor gällande Kulturskolan fastställs i kommunfullmäktige.

Utbildningsnämndens taxor gällande avgiften per månad för förskola och fritidshem föreslås vara oförändrade för 2024, med reservation för att justering av maxtaxa i förskola och fritidshem kan ske. Detta då maxtaxan är indexreglerad och justeras efter Skolverkets indexuppräknings. Besked om nivåer för maxtaxa för 2024 kommuniceras under december 2023 och eventuella justeringar görs därefter inför 2024.

Utbildningsnämndens taxor gällande Kulturskolan föreslås vara oförändrade, med undantag för deltagande i körsång där avgiften föreslås vara samma som för deltagande i ensemble, dans, bild och teater.

Avgift för förlorat busskort föreslås utgöras av självkostnadspris om 200 kr, en höjning från 2023 års avgift om 100 kr. Detta relaterat till ökade kostnader för inköp av kort samt administration.

Utbildningsförvaltningen föreslår till beslut i utbildningsnämnden att grunderna för taxa förlorat busskort och maxtaxa fastställs. Utbildningsförvaltningen föreslår vidare att avgifterna inom taxan för förlorat busskort och maxtaxa för 2024 fastställs.

Utbildningsnämndens förslag till beslut i kommunfullmäktige är att avgifter inom Kulturskolan för 2024 fastställs.

3. Ärendet

Förslag på Utbildningsnämndens taxor för 2024

Datum
2023-04-13

UN.2023.23

Taxa förskola och fritidshem

- Taxa för förskola och skolbarnomsorg tillämpas genom maxtaxa. Denna är indexreglerad och justeras efter Skolverkets indexuppräknningar.
- Taxa tas ut för barn i förskola och skolbarn i fritidshem. Beräkningsmodellen bygger på maxtaxa för 2023. Besked om nivåer för maxtaxa för 2024 har ännu inte kommunicerats.

	Förskolebarn	Skolbarn på fritids
	Avgift per månad	Avgift per månad
Barn nr 1	3 % eller högst 1 645 kr	2 % eller högst 1 097 kr
Barn nr 2	2 % eller högst 1 097 kr	1 % eller högst 548 kr
Barn nr 3	1 % eller högst 548 kr	1 % eller högst 548 kr
Barn nr 4 -	Ingen avgift	Ingen avgift

Avgift för förlorat busskort

- När en elev som tilldelats ett busskort tappar detsamma får eleven betala en administrativ avgift på 200 kronor för att få ett nytt busskort.
- Grunden för taxan utgörs av ett självkostnadspris på 200 kronor för inköp av nytt kort samt administration.

Avgiften motsvarar en höjning från 2023 års avgift om 100 kr. Detta relaterat till ökade kostnader för inköp av kort och administration, samt relaterat till att avgiften för förlorat busskort har inte höjts sedan innan 2009.

Kulturskolan

	2023	2024
Terminsavgift för kurser bortsett från nedan listade kurser	750 kr	750 kr
Ensemble	500 kr	500 kr
Dans, bild, teater	500 kr	500 kr
Körsång	300 kr	500 kr
Instrumenthyra	150 kr	150 kr
Syskonrabatt	50%	50%

Som syskon räknas biologiska syskon och/eller folkbokföringsadress. Det vill säga de som bor på samma folkbokföringsadress är att betrakta som syskon, oavsett om de är biologiska syskon eller inte. Biologiska syskon som är folkbokförda på olika adresser betraktas som syskon utifrån musikskolans avgifter.

Rabatten gäller enbart ett instrument för ett eller flera syskon. Spelar syskonet (syskonen) fler än ett instrument tillämpas normal avgift på övriga instrument.

Datum
2023-04-13

UN.2023.23

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Un – Utbildningsnämndens taxor 2024

Eva Svensson
Förvaltningschef

Sofie Eriksson
Kvalitets- och nämndsamordnare

Beslut till:

Kommunfullmäktige (för åtgärd)
Förvaltningschef (för kännedom)

Datum
2023-04-14

Dnr
UN.2022.54

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Utbildningsförvaltningen
Sofie Eriksson

Utbildningsnämnden

Svar på e-förslag: Gör våra skolor NPF anpassade!

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

E-förslaget anses besvarat.

2. Sammanfattning

I december 2023 inkom ett e-förslag om en önskan om att göra skolorna i Oxelösunds kommun NPF-anpassade för att alla barn ska ha de bästa förutsättningarna för att lyckas. NPF = neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

I Oxelösunds kommun har skolorna en organisation för att möta alla barn och deras behov. Skolorna har olika typer av generella och extra anpassningar, vilka kan klassas som så kallade NPF-anpassningar. Exempel på hjälpmedel och aktiviteter som finns på skolorna är: tavelstruktur genom schema med visuellt stöd, genomtänkt möblering/placering, användning av timetimer, möjlighet till rörelsepaus. Det innebär också att en elev inte måste ha en diagnos för att få tillgång till olika anpassningar och hjälpmedel.

Skolorna strävar hela tiden mot ökad trygghet och studiero med lärande i fokus, där behov av anpassningar kontinuerligt ses över för att skapa en god arbetsmiljö för eleverna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Un - Svar på e-förslag: Gör våra skolor NPF anpassade!

E-förslag: Gör våra skolor NPF anpassade!

Eva Svensson
Förvaltningschef

Sofie Eriksson
Kvalitets- och nämndsamordnare

Beslut till:

Förvaltningschef, för kännedom

Lämna ett förslag

Ärendenummer 220903-EFORSLAGET-YF56
Inskickat 2022-09-03 06:37

E-förslag

Rubrik	Gör våra skolor Npf anpassade! Barnen är våran framtid, alla barn ska ha de bästa förutsättningarna för att lyckas!
Text	Skolan är inte anpassade för alla barn i samhället, med kunskap och anpassningar kan vi göra skillnad, det är dags att vi tar ansvar och ser till att alla kan lyckas! Npf= Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
Namn	[REDACTED]
E-post	[REDACTED]

Redovisning av delegationsbeslut 2023

1. Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Redovisningen godkänns

2. Sammanfattning

Utbildningsnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till utskott, ordförande och tjänstemän enligt en av utbildningsnämnden antagen delegationsordning. Dessa beslut skall redovisas till utbildningsnämnden. Redovisningen innebär inte att utbildningsnämnden får ompröva eller fastställa delegationsbesluten. Däremot står det utbildningsnämnden fritt att återkalla lämnad delegation.

Redovisning av delegationsbeslut utbildningsnämnden 2023-04-24				
Beslutsfattare	Beslutsdatum	Punkt i del. ordn	Beslutets innehåll i korthet	Beslutet hittas
Johan Persson	2023-02-14	J.7	Beslut om elevresor utifrån särskilda skäl	Uk. 2023.23 S
Eva Svensson	2023-02-28	H.14	Besluta om skolskjuts utifrån särskilda skäl	Uk. 2023.57 S
Eva Svensson	2023-02-28	H.14	Besluta om skolskjuts utifrån särskilda skäl	Uk. 2023.58 S
Eva Svensson	2023-02-28	H.14	Besluta om skolskjuts utifrån särskilda skäl	Uk. 2023.59 S
Eva Svensson	2023-03-01	K.8	Beslut om skolskjuts utifrån särskilda skäl	UK.2023.61.S
Eva Svensson	2023-03-07	G.11	Beslut om skolskjuts (skolkort) utifrån trafikförhållanden	UK.2023.63
Eva Svensson	2023-03-20	K.1	Genomföra provning och utredning om en sökande tillhör gymnasiesärskolans målgrupp	Uk.2023.77 S
Eva Svensson	2023-03-20	K.8	Beslut om skolskjuts utifrån särskilda skäl	Uk.2023.78 S
Eva Svensson	2023-03-23	G.11	Besluta om skolskjuts utifrån särskilda skäl	Uk.2022.147 S
Eva Svensson	2023-03-22	G.10	Besluta om skolskjuts enligt nämndens riktlinjer	UK.2023.83
Eva Svensson	2023-03-22	G.10	Besluta om skolskjuts enligt nämndens riktlinjer	UK.2023.82

Datum
2023-04-17

UN.2023.3

Susanne Eriksson	2023-03-30	G.10	Beslut om skolskjuts enligt nämndens riktlinjer	UK.2023.85
Eva Svensson	2023-04-03	G.11	Besluta om skolskjuts utifrån särskilda skäl	UK. 2023.86 S
Susanne Eriksson	2023-04-04	G.10	Beslut om skolskjuts enligt nämndens riktlinjer	UK.2023.87
Johanna Tallstig	2023-04-04	H.13	Besluta om skolskjuts enligt nämndens riktlinjer	UK.2023.89 S
Susanne Eriksson	2023-04-04	G.10	Beslut om skolskjuts enligt nämndens riktlinjer	UK.2023.90
Eva Svensson	2023-04-05	J.7	Beslut om elevresor utifrån särskilda skäl	Uk.2023.93 S
Eva Svensson	2023-04-05	J.7	Beslut om elevresor utifrån särskilda skäl	Uk.2023.94 S
Eva Svensson	2023-04-12	G.11	Besluta om skolskjuts utifrån särskilda skäl	Uk.2023.95 S
Eva Svensson	2023-04-12	H.14	Besluta om skolskjuts utifrån särskilda skäl	Uk.2023.96 S
Jessica Caftemo	2023-03-13	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.52
Jessica Caftemo	2023-03-17	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.52
Jessica Caftemo	2023-03-24	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.52
Jessica Caftemo	2023-03-29	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.52
Jessica Caftemo	2023-03-29	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.52
Jessica Caftemo	2023-04-04	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.52
Jessica Caftemo	2023-04-04	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.52
Jessica Caftemo	2023-04-04	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.52
Kristin Källströmer Rasmussen	2023-03-07	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.53
Ylva Eriksson	2023-03-09	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.53
Ylva Eriksson	2023-03-10	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.53
Ylva Eriksson	2023-03-10	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.53
Ylva Eriksson	2023-03-30	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.53
Ylva Eriksson	2023-03-30	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.53
Ylva Eriksson	2023-03-31	C.1	Anmälan om kränkande behandling	Uk.2023.53

Eva Svensson
FörvaltningschefMårten Johansson
Nämndsekreterare

Revisorerna

Till:
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktige
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Utbildningsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden

Förstudie avseende barnperspektivet i kommunens beslutsfattande

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en förstudie avseende barnperspektivet i kommunens beslutsfattande. Syfte med förstudien var att belysa och bedöma i vilken utsträckning kommunens arbete följer de intentioner om barns rättigheter som anges i barnkonventionen samt i kommunens egna mål. Den sammanfattande kommentaren utifrån förstudien är att kommunens arbete i stort följer de intentioner om barns rättigheter som anges i barnkonventionen.

Slutsatsen baseras på att det i kommunens verksamheter finns ett utbrett arbete där barnperspektivet beaktas. Det saknas dock ett fullt ut systematiskt arbetssätt som säkerställer att intentionerna i barnkonventionen beaktas i alla delar av kommunens arbete. Detta avser särskilt de verksamheter som inte dagligen behandlar frågor som berör barn. Kommunstyrelsen har inte beslutat om särskilda dokument avseende barnrättsperspektivet och av denna anledning sker inte heller någon särskild åiterrapportering. Vi noterar dock att flera verksamheter har styrande dokument med bäring på barns bästa.

Det sker arbete med att samla in synpunkter från barn vilket är positivt. Detta noteras ske inom samtliga granskade nämnders verksamheter. Det saknas dock ett systematiskt arbetssätt som säkerställer att barnrättsperspektivet alltid beaktas både i arbets- och beslutsprocesser samt i planeringen av verksamheten.

Förtroendevalda har erbjudits utbildning i samband med den nya mandatperioden vari barnkonventionen inkluderats. Delar av kommunens medarbetare utbildades i samband med att barnkonventionen blev svensk lag 2020.

Vi anser att kommunstyrelsen bör överväga att tydliggöra hur kommunen ska säkerställa intentionerna i barnkonventionen på en kommunövergripande nivå i syfte att perspektivet inte ska förbises i verksamheter som mer indirekt berör barn.

Vi ser att området med fördel kan följas upp genom specifika frågor i samband med andra granskningar. Detta i syfte att följa upp barnkonventionens tillämpning i ett mer verksamhetsnära perspektiv.

Utifrån förstudiens resultat lämnar vi nedanstående medskick till kommunstyrelsen:

- ▶ Överväg att tydliggöra hur kommunen ska säkerställa intentionerna i barnkonventionen på en kommunövergripande nivå. Detta i syfte att frågan inte ska förbises i frågor som inte har direkt koppling till barn.
- ▶ Överväg att systematisera tillvaratagandet av barnrättsperspektivet i styrelsen och nämndernas beslut.
- ▶ Överväg former för uppföljning av kommunens barnrättsarbete.

Rapporten överlämnas härmed till granskade nämnder. Revisorerna önskar svar från kommunstyrelsen rörande förstudiens medskick den 31 maj 2023.

Oxelösund den 15 februari 2023

För kommunrevisorerna

Eva Asthage
Ordförande

Mayvor Lundberg
Vice ordförande

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

MAYVOR LUNDBERG

Undertecknare 1

Serienummer: 19470501xxxx

IP: 78.68.xxx.xxx

2023-02-21 16:09:06 UTC

Eva Elisabet Asthage

Undertecknare 1

Serienummer: 19470619xxxx

IP: 178.174.xxx.xxx

2023-02-21 16:17:15 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdaten i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Förstudie avseende barnperspektivet i kommunens beslutsfattande

Oxelösunds kommun

Innehåll

Sammanfattning och rekommendationer	2
1. Svar på revisionsfrågor.....	3
2. Inledning.....	4
2.1 Bakgrund till granskningen.....	4
2.2 Syfte och frågeställningar	4
2.3 Utgångspunkter	5
2.4 Metod och avgränsning.....	5
3. Vilka mål, uppdrag, riktlinjer har fastställts med bäring på barns bästa, och att barnkonventionen tillgodoses?	6
3.1 Våra kommentarer - Det finns inget uttalat kommunövergripande uppdrag kring barnkonventionen	6
3.2 Resultat - Kommunfullmäktige har två målområden som nämner barn och unga	7
3.3 Resultat - Kommunens verksamheter arbetar aktivt med barnrättsperspektivet	7
4. Utbildas personalen i barnkonventionen och dess innehåll?	11
4.1 Våra kommentarer - det är positivt att utbildning i barnkonventionen har skett.....	11
4.2 Resultat - utbildning sker inte kontinuerligt	11
5. Bilaga 1	12
Källförteckning	12
Bilaga 2 - Utgångspunkter	13
FN:s barnkonvention	13
Implementering av barnperspektivet i verksamheten - SKR	15

Sammanfattning

På uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer har EY genomfört en förstudie med syfte är att belysa och bedöma i vilken utsträckning kommunens arbete följer de intentioner om barns rättigheter som anges i barnkonventionen samt i kommunens egna mål. Vår sammanfattande kommentar är att kommunens arbete i stort följer de intentioner om barns rättigheter som anges i barnkonventionen.

Vår slutsats baseras på att det i kommunens verksamheter finns ett utbrett arbete där barnperspektivet beaktas. Vi anser dock att det saknas ett fullt ut systematiskt arbetssätt som säkerställer att intentionerna i barnkonventionen beaktas i alla delar av kommunens arbete. Detta avser särskilt de verksamheter som inte dagligen behandlar frågor som berör barn. Vi noterar att kommunstyrelsen inte beslutat om särskilda dokument avseende barnrättsperspektivet och att det av denna anledning inte heller sker någon särskild återrapportering. Enligt SKR:s stöd till kommuner och regioner i arbetet med barnets rättigheter är chansen att barnrättsfrågorna genomförs större om det finns ett fullmäktige- eller styrelsebeslut samt krav om återrapportering. Vi noterar dock att flera verksamheter har styrande dokument med bäring på barns bästa.

Vi ser positivt på det arbete som sker, särskilt avseende att samla in synpunkter från barn. Detta noteras ske inom samtliga granskade nämnders verksamheter. Vi noterar dock att det saknas ett systematiskt arbetssätt som säkerställer att barnrättsperspektivet alltid beaktas både i arbets- och beslutsprocesser samt i planeringen av verksamheten.

Vi anser att kommunstyrelsen bör överväga att tydliggöra hur kommunen ska säkerställa intentionerna i barnkonventionen på en kommunövergripande nivå i syfte att perspektivet inte ska förbises i verksamheter som mer indirekt berör barn.

För att kunna fatta rättighetsbaserade beslut är det en förutsättning att kunskap finns om vad det innebär. Det är därför viktigt att förtroendevalda och tjänstepersoner får utbildning om barnkonventionen. Vi noterar att förtroendevalda erbjudits utbildning i samband med den nya mandatperioden och att barnkonventionen inkluderats i utbildningen. Vi noterar även att delar av kommunens medarbetare utbildades i samband med att barnkonventionen blev svensk lag 2020.

Vi ser att området med fördel kan följas upp genom specifika frågor i samband med andra granskningar. Detta i syfte att följa upp barnkonventionens tillämpning i ett mer verksamhetsnära perspektiv.

Utifrån förstudiens resultat lämnar vi nedanstående medskick till kommunstyrelsen:

- ▶ Överväg att tydliggöra hur kommunen ska säkerställa intentionerna i barnkonventionen på en kommunövergripande nivå. Detta i syfte att frågan inte ska förbises i frågor som inte har direkt koppling till barn.
- ▶ Överväg att systematisera tillvaratagandet av barnrättsperspektivet i styrelsen och nämndernas beslut.
- ▶ Överväg former för uppföljning av kommunens barnrättsarbete.

1. Svar på revisionsfrågor

Frågor	Svar
Vilka mål, uppdrag, riktlinjer har fastställts med bäring på barns bästa, och att barnkonventionen tillgodoses?	Kommunfullmäktige har beslutat om två mål som uttryckligen berör barn i mål och budget 2022-2024. Kommunstyrelsen har inte beslutat om andra dokument avseende barnrättsperspektivet. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har under 2022 haft ett mål att följa barnkonventionen. Vidare finns andra styrande dokument inom miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. Socialnämnden uppger att barnkonventionen inte omnämns i deras styrdokument men utgör en grundsten i deras arbete genom att det är lagstadgat.
Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser?	Nej. Det finns inga kommunövergripande former för att barns bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser. Det finns en mall för tjänsteskrivelser som inkluderar barnperspektivet men denna används inte av alla. Av intervjuer framgår att barns bästa tillvaratas genom att det ingår i verksamheternas uppdrag att arbeta med frågor som berör barn. Då barnkonventionen är en del av svensk lag uppges det inte alltid behövas uttalas i styrande dokument.
Utbildas personalen i barnkonventionen och dess innehåll?	Delvis. Det har skett utbildningar i samband med att barnkonventionen blev svensk lag. Det sker inga löpande utbildningsinsatser för personal kring barnkonventionen. Det har anordnats utbildning för ledamöter i samband med den nya mandatperioden. I utbildningen ingår barnkonventionen. Utbildningsnämnden har haft en utbildning under 2022.
Finns former för riskanalyser/konsekvensbedömningar avseende barnrättsperspektivet i planeringen av verksamheten?	Delvis. Det finns inga kommunövergripande eller formella former för att barnrättsperspektivet ska ingå i planering av verksamheter. Barnperspektivet inkluderas genom verksamheternas arbetsområden har direkt bäring på frågor som berör barn. De verksamheter som direkt arbetar med barn uppger att de alltid utgår från barnrättsperspektivet.
Följer kommunstyrelsen upp och utvärderar arbetet med barnkonventionen?	Nej. Det sker ingen särskild uppföljning eller utvärdering av kommunstyrelsen kopplat till barnkonventionen. Kommunstyrelsen följer upp de mål och aktiviteter som anges i mål och budget.

2. Inledning

2.1 Bakgrund till granskningen

Barns och ungas livsvillkor påverkas i mångt och mycket av beslut som fattas i kommunen. Skola, fritid, samhällsplanering och social omsorg är några av de verksamheter som har stor inverkan på barns och ungas vardag. I FN:s barnkonvention finns en universell definition av barns mänskliga rättigheter. Sverige ratificerade barnkonventionen 1990 och från den 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag. Detta innebär ett större ansvar för kommuner att ta hänsyn till barnets rättigheter vid beslut som rör barn i något avseende.

Konventionen innehåller fyra grundläggande principer som är styrande, dessa uttrycker att:

- ▶ Alla barn har lika värde och därmed rätt att inte bli diskriminerad (artikel 2)
- ▶ Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn (artikel 3)
- ▶ Alla barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6)
- ▶ Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad (artikel 12)

Av artikel 4 i konventionen framgår att konventionsstaten, där kommuner och regioner också ingår, ska nyttja sina resurser till fullo för att uppfylla barns rättigheter och vidta alla lämpliga åtgärder gällande exempelvis administrativa förfaranden för att genomföra konventionens rättigheter. Regeringens strategi för genomförandet och förverkligandet av konventionen uttrycker bland annat att kommuner och regioner bör inrätta system för att kunna följa hur barns bästa förverkligas. För att barnets rättigheter ska ha genomslag behövs även kompetenshöjande insatser för beslutsfattare och anställda. Barn definieras som varje människa under 18 år.

Revisorerna har efter genomförd risk- och väsentlighetsanalys 2022, och mot bakgrund av ovanstående, beslutat att genomföra en förstudie för att kartlägga hur barnperspektivet tas om hand i kommunens beslutsfattande.

2.2 Syfte och frågeställningar

Förstudiens syfte är att belysa och bedöma i vilken utsträckning kommunens arbete följer de intentioner om barns rättigheter som anges i barnkonventionen samt i kommunens egna mål.

Förstudien omfattar följande frågeställningar:

- ▶ Vilka mål, uppdrag, riktlinjer har fastställts med bäring på barns bästa, och att barnkonventionen tillgodoses?
- ▶ Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser?
- ▶ Utbildas personalen i barnkonventionen och dess innehåll?
- ▶ Finns former för riskanalyser/konsekvensbedömningar avseende barnrättsperspektivet i planeringen av verksamheten?
- ▶ Följer kommunstyrelsen upp och utvärderar arbetet med barnkonventionen?

2.3 Utgångspunkter

Förstudien tar avstamp i nedanstående bedömningsgrunder som används för analyser, slutsatser och kommentarer.

- ▶ FN:s barnkonvention
- ▶ SKR:s vägledning och stöddokument för implementering av barnkonventionen i kommuner och regioner
- ▶ Kommunens Mål och budget 2022
- ▶ Övriga av fullmäktige beslutade styrdokument inom området¹

Kommunens mål och budget 2022 presenteras i kapitel 2. FN:s barnkonvention samt SKR:s vägledning återges i korthet i bilaga 2.

2.4 Metod och avgränsning

Förstudien utgår från kommunstyrelsens ansvar utifrån ett ledande och samordnande perspektiv. Nedslag görs i nämnders verksamhet, som exempel på arbetssätt. Kommunens samtliga nämnder har inkluderats i förstudien.

Förstudien genomförs genom dokumentstudier och intervjuer. För granskad dokumentation samt intervjuade funktioner, se Bilaga 1 - Källförteckning.

¹ I förstudien har det framkommit att det inte finns styrande dokument beslutade av kommunfullmäktige på området. Denna utgångspunkt har av denna anledning inte tillämpats i förstudien.

3. Vilka mål, uppdrag, riktlinjer har fastställts med bäring på barns bästa, och att barnkonventionen tillgodoses?

I detta kapitel redogörs för resultat och iakttagelser kopplat till nedanstående frågor:

- ▶ Vilka mål, uppdrag, riktlinjer har fastställts med bäring på barns bästa, och att barnkonventionen tillgodoses?
- ▶ Följer kommunstyrelsen upp och utvärderar arbetet med barnkonventionen?
- ▶ Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser?
- ▶ Finns former för riskanalyser/konsekvensbedömningar avseende barnrättsperspektivet i planeringen av verksamheten?

3.1 Våra kommentarer - Det finns inget uttalat kommunövergripande uppdrag kring barnkonventionen

- ▶ *Vi noterar att det i flera fall saknas dokumenterade mål, uppdrag och riktlinjer som uttryckligen kopplas till barnkonventionen.*

Kommunfullmäktige har beslutat om två mål som uttryckligen berör barn i mål och budget 2022-2024. Vi ser positivt på att det finns mål som direkt berör barn i mål och budget samt i kommunens vision. Detta går i linje med SKR:s skrift *Barnets rättigheter i budgetprocessen*, där det anges att budgeten ska genomsyras av ett barnrättsperspektiv.

Enligt SKR:s stöd till kommuner och regioner i arbetet med barnets rättigheter är chansen att barnrättsfrågorna genomförs större om det finns ett fullmäktige- eller styrelsebeslut samt krav om återrapportering. Vi noterar att kommunstyrelsen inte beslutat om andra dokument avseende barnrättsperspektivet och att det av denna anledning inte heller sker någon särskild återrapportering.

SKR skriver att styrdokument i alla kommunala verksamheter bör ha skrivningar som synliggör arbetet med barnets rättigheter. Med bakgrund i detta ser vi positivt på att vissa av kommunens verksamheter tagit fram särskilda mål och styrdokument avseende barnkonventionen. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har under 2022 haft ett mål att följa barnkonventionen. Socialnämnden uppger att barnkonventionen inte omnämns i deras styrdokument men utgör en grundsten i deras arbete genom att det är lagstadgat.

- ▶ *Vi noterar att det saknas ett fullt ut systematiskt arbetssätt som säkerställer att intentionerna i barnkonventionen beaktas i alla delar av kommunens arbete.*

SKR sammanfattar att ett barnrättsperspektiv innebär att alla besluts- och arbetsprocesser är barnrättsbaserade, det vill säga att barnkonsekvensanalyser och eller prövningar av barnets bästa har gjorts. Med utgångspunkt i våra iakttagelser ser vi att kommunen beaktar barnrättsperspektivet i verksamheterna. Barnrättsperspektivet är framför allt tydligt i de verksamheter som direkt arbetar med frågor som berör barn. Vi ser positivt på det arbete som sker, särskilt avseende att samla in synpunkter från barn. Detta noteras ske inom samtliga granskade nämnders verksamheter. Vi noterar dock att det saknas ett systematiskt arbetssätt som säkerställer att barnrättsperspektivet alltid beaktas både i arbets- och beslutsprocesser samt i planeringen av verksamheten. Vi bedömer att kommunstyrelsen bör överväga att tydliggöra hur kommunen ska säkerställa intentionerna i barnkonventionen på en kommunövergripande nivå i syfte att frågan inte ska förbises i verksamheter som mer indirekt berör barn.

3.2 Resultat - Kommunfullmäktige har två målområden som nämner barn och unga

Kommunfullmäktige antog 2012-02-15 en ny vision för Oxelösunds kommun. Kommunens styrmodell utgår från Vision 2025 vari barnperspektivet enligt uppgift ingår. Vi har tagit del av den version av Vision 2025 som återfinns på kommunens hemsida. Vi kan inte se att barnperspektivet uttryckligen nämns där. I Oxelösunds kommuns Mål och budget 2022-2024 finns två målområden som uttryckligen kopplas till barn och unga.

1. Trygg och säker uppväxt.

Barn och ungdomar ska känna sig trygga såväl i samhället som i de kommunala verksamheterna. I Oxelösund betyder det att alla barn och ungdomar ska nå goda studieresultat utifrån sina förutsättningar, att barn och ungdomar aktivt deltar i kultur- och fritidsutbudet och att barn och ungdomar växer upp i trygga hemförhållanden och i en trygg och säker miljö. Kommunfullmäktige har beslutat om flera mål inom utbildningsområdet som avser barn.

2. Attraktiv bostadsort

Oxelösund erbjuder ett havsnära boende och en hög kommunal servicenivå. I Oxelösund innebär det att kommunen erbjuder bra barnomsorg, skola, fritid och kulturliv. Ett bra och varierat bostadsutbud finns för olika behov och åldrar. Kommunen präglas av ett positivt företagsklimat som gör det enkelt att starta, driva och utveckla företag. Infrastrukturen håller god kvalitet och upplevs välfungerande. Ett av målen som anges är:

- ▶ Andelen förskoleplatser som erbjuds på önskat placeringsdatum ska öka.

3.3 Resultat - Kommunens verksamheter arbetar aktivt med barnrättsperspektivet

Det finns inget kommunövergripande beslut om att kommunen ska följa barnkonventionen. Det är dock något som indirekt involveras i styrdokument genom att konventionen blev lag 2020. Längre ned i detta avsnitt redogörs för hur nämnderna arbetar med barnkonventionen.

Av intervjuer och dokumentgranskning framkommer att det inte finns kommungemensamma arbetssätt för hur barnets bästa ska tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser, planeringen av verksamheten eller avseende utvärdering och uppföljning. Barnperspektivet inkluderas indirekt i styrdokument som innefattar arbete eller frågor riktade mot barn.

Det finns en kommungemensam mall för tjänsteskrivelser där en rubrik utgörs av barnperspektivet. Enligt uppgift är det oklart i vilken utsträckning mallen tillämpas. Det finns även en annan mall för tjänsteskrivelser som inte innehåller en rubrik för barnperspektivet.

Trots att barnkonventionen inte uttryckligen nämns i alla styrdokument uppger intervjuade att den utgör en grund i arbetet i och med att konventionen nu utgör en lag. De verksamheter som direkt riktar sig mot barn uppger att de alltid utformar sina styrdokument med barns bästa i åtanke.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har utöver kommunfullmäktiges mål antagit ett mål om att efterleva barnkonventionen.² Antal genomförda aktiviteter anges som en (1) men är beroende av antalet projekt där det är aktuellt. Enligt intervjuade är det framför allt en aktivitet som genomförts under 2022 med koppling till barnkonventionen. Aktiviteten avser arbetet med Cirkusplatsen som är placerad nära en skola. En detaljplan har skickats ut på remissrunda och inför samrådsförslaget genomfördes samtal med fjärdeårselever vid den berörda skolan. Syftet med samtalet var att inhämta barnens synpunkter kopplat till det planerade bygget. Efter samrådsremissen genomfördes även återkoppling till de elever som deltagit.

Vidare riktar sig trafiksäkerhetsarbetet i stort till oskyddade trafikanter vari barn och unga ingår som en primär målgrupp. Trafiksäkerhetsarbetet utgår från nationellt material, exempelvis från Trafikverket. På så vis fattas beslut med barns bästa i åtanke även om barnkonventionen inte alltid omnämns i nämndens egna styrdokument.

Barnkonventionen inkluderas vidare i det dagliga arbetet genom att barn är en del av samhället och det arbetet som genomförs riktar sig till samtliga grupper i samhället. Det finns många säkerhetsaspekter som kopplas till barn. Enligt intervjuade är barns säkerhet en del i uppdraget. Det finns även inbyggt i professionen att barns bästa ska inkluderas i beslut.

Kultur- och fritidsnämnden

I samband med att barnkonventionen blev svensk lag genomfördes en genomlysning av biblioteksverksamheten i syfte att kartlägga hur verksamheten påverkades. Biblioteksverksamheten arbetar centralt kring barnkonventionen i bland annat utformningen av lokaler och verksamhetens innehåll. Bibliotekens barnverksamhet har även en målsättning som utgår från FN:s Barnkonvention.³ I målsättningen anges att:

1. Barnens bästa ska vara vägledande för hela biblioteket.
2. Barnens egna behov ska alltid komma främst.
3. Barnen ska därför ges möjlighet att uttrycka sig - vi måste lyssna - respektera - och göra dem delaktiga i bibliotekets verksamhet.
4. Biblioteket ska sträva efter att nå alla barn, utan att diskriminera någon p.g.a. åsikter, ras, kön, funktionsvariation eller sociala förhållanden. Biblioteket ska samarbeta med skola, barnomsorg, fritid och föräldrar.
5. Alla ska hitta "sitt bibliotek" - det ska finnas en mångfald av idéer och media.
6. Det ska vara vida ramar inom vilka kreativiteten får blomma. Barnen ska möta kultur i alla dess former. Biblioteket ska vara roligt att vara på - ett FRIRUM att få utvecklas fritt i.
7. Biblioteket ska alltid stimulera till utveckling av barns läsande, skrivande och sökande efter kunskap.

Vidare har nämnden en rutin avseende kvalitetssäkring i föreningar. I rutinen anges bland annat att alla föreningar som får bidrag från kommun ska ha ett levande kvalitetssäkringsarbete. Föreningen ska redovisa kvalitetssäkringsarbetet i ett värdegrundsdokument som uppdateras minst en gång per år. I dokumentet anges bland annat att barn är extra skyddsvärda med hänvisning till barnkonventionen.

² Mål och budget miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2022

³ Antagen av Kultur och Fritidsnämnden 2002-04-15

Vidare föreslås olika arbetssätt som påvisar hur barns rättigheter ska tas tillvara i föreningar som får bidrag från kommunen.

Kommunen har även tagit fram en riktlinje avseende tolkningen av barnkonventionen för idrotten kopplat till föreningsbidrag. I riktlinjen anges bland annat:

- ▶ Idrott för barn ska bedrivas ur ett barnrättsperspektiv och följa FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen).
- ▶ Idrott för barn ska vara lekfull, allsidig och bygga på barnens egna behov och förutsättningar samt ta hänsyn till variationer i utvecklingstakt.
- ▶ Idrottsföreningarna ska erbjuda alla barn en kamratlig och trygg social miljö, där de kan utvecklas och bli delaktiga i utformningen av verksamheten och därmed vänja sig vid att ta ansvar för sig själva och andra.
- ▶ Barn ska i idrottsverksamheten få lära sig att ta hänsyn till kamrater och ledare samt lära sig vikten av rent spel.

Intervjuade lyfter upp att föreningar många gånger har ett nationellt nätverk med olika regler som de ska följa, vari barnkonventionen är en del. Detta kan ses som en förstärkning av kommunens eget arbete med att säkerställa att de föreningar som erhåller bidrag från kommunen följer barnkonventionen. Vidare sker uppföljning av föreningsbidrag där föreningar ska redovisa att de följer kommunens regler och riktlinjer för bidrag.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens arbete riktar sig i stort till frågor som berör barn och bedriver verksamhet som direkt berörs av barnkonventionen. Barnkonventionen inkluderas i de nationella lagar och regler som styr verksamheten. Genom den nationella styrningen inkluderas barnets bästa i arbets- och beslutsprocesser samt planering och uppföljning av verksamheten. Det är en del av professionens uppgift att arbeta för barnets bästa oavsett om barnkonventionen uttryckligen omnämns i interna rutiner.

Enligt intervjuad har nämnden arbetat för att skapa en budget i balans och på så vis kunna fokusera än mer på att skapa de bästa förutsättningarna för barn. Vidare beaktas barnens synpunkter vid utformning av lokaler och utrymmen i skolan. Det systematiska kvalitetsarbetet ses även som ett verktyg för att säkra barnrättsperspektivet i verksamheten.

Utbildningsförvaltningen har antagit en policy och handlingsplan avseende alkohol, narkotika, doping, tobak, spel (ANDTS).⁴ Handlingsplanen beskriver rutiner för skolans agerande vid misstanke eller upptäckt av alkohol, narkotika, doping eller tobak under skoltid. Policyn och handlingsplanen gäller samtliga grundskolor i Oxelösunds kommun. I policyn hänvisas till barnkonventionen och att skolan är skyldig att skydda barn och unga från narkotika.

Utbildningsnämnden har även en riktlinje för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem.⁵ I riktlinjen anges att utgångspunkten är att med barnets bästa i fokus erbjuda en god service i relation till de krav som ställs via lagstiftningen samt att riktlinjen beaktar Barnkonventionen.

⁴ Utbildningsförvaltningen 2022-11-16 (Dnr Uk. 2022.254)

⁵ 2022-02-21 (Dnr UN. 2022.17)

Utbildningschefen pratar årligen med elever i årskurs nio i syfte att inhämta barnens perspektiv och synpunkter. Synpunkterna kan sedan inkluderas i planeringen av verksamheten. Rektorer för förskolor intervjuar femåringar när de slutar förskolan i syfte att samla in deras synpunkter. Vidare finns det enkäter inom skolan som används för att samla in information om barnens upplevelser.

Vård- och omsorgsnämnden

I samband med att barnkonventionen blev svensk lag genomfördes en genomlysning av samtliga av nämndens rutiner i syfte att säkerställa att de beaktar intentionerna i barnkonventionen. Inom socialtjänsten finns ingen specifik rutin kring barnkonventionen men då lagstiftningen inkluderar barnkonventionen beaktas den i det i arbets- och beslutsprocesser samt planering och uppföljning av verksamheten. Det är en del av professionens uppgift att arbeta för barnens bästa oavsett om barnkonventionen uttryckligen omnämns i arbetet eller inte. Det finns flertalet rutiner som berör barnrättsperspektivet. Som exempel har socialtjänsten bland annat rutiner för att barn alltid ska komma till tals i utredningar. I samtliga utredningar ska det finnas en rubrik som tydliggör att barnperspektivet beaktats.⁶

Vidare tillämpas egenkontroller genom bland annat ärendedragningar och stickprovskontroller samt uppföljning av nämndens arbete i tertialrapporter och årsredovisningen. Dessa kontrollmoment syftar bland annat till att säkerställa efterlevnad av lagar och regler och därmed barnkonventionen.

På kommunens hemsida finns information särskilt riktad till barn och unga kring om hur socialtjänsten arbetar och hur man lättast gör för att få kontakt.

⁶ Revisorerna har i en granskning om hanteringen av orosanmälningar noterat att det inte alltid finns tydlig dokumentation av barnsamtal i förhandsbedömningar.

4. Utbildas personalen i barnkonventionen och dess innehåll?

I detta kapitel redogörs för resultat och iakttagelser kopplat till nedanstående fråga:

- ▶ Utbildas personalen i barnkonventionen och dess innehåll?

4.1 Våra kommentarer - det är positivt att utbildning i barnkonventionen har skett

▶ Vi anser att det är positivt att ledamöter utbildas i barnkonventionen. För att kunna fatta rättighetsbaserade beslut är det en förutsättning att kunskap finns om vad barnkonventionen innebär. Det är därför viktigt att förtroendevalda och tjänstepersoner får utbildning om barnkonventionen. Vi noterar att förtroendevalda erbjudits utbildning i samband med den nya mandatperioden och att barnkonventionen inkluderats i utbildningen. Vi noterar även att delar av kommunens medarbetare utbildades i samband med att barnkonventionen blev svensk lag 2020. Det sker ingen kontinuerlig utbildning kring barnkonventionen. I flera av kommunens verksamheter arbetar professioner som med sina utbildningar bör ha kunskap om barnkonventionen innan anställning påbörjas.

4.2 Resultat - utbildning sker inte kontinuerligt

I samband med att barnkonventionen blev svensk lag genomfördes ett antal utbildningar i kommunen. Det har inte skett regelbundna kommunövergripande utbildningar på området. Flera verksamheter som riktar sig direkt mot barn har kunskap genom sin utbildning och profession. Intervjuade upplever kunskapen bland medarbetare som god.

Inom kommunens förskoleverksamhet sker kontinuerligt utbildning avseende barnkonventionen. Vidare finns en rektor inom kommunen som är särskilt utbildad avseende barnkonventionen. Utbildningschefen har genomfört utbildning med utbildningsnämndens ledamöter under 2022.

I samband med den nya mandatperioden har utbildning anordnats för nämndsledamöter. Ett moment i utbildningen var barnkonventionen.

5. Bilaga 1

Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Förvaltningschef Social- och omsorgsförvaltningen
- ▶ Förvaltningschef Utbildningsförvaltningen
- ▶ Kommunsekreterare
- ▶ Kommunstrateg
- ▶ Kultur-Fritidschef
- ▶ Miljö- och samhällsbyggnadschef

Dokument

- ▶ ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak, spel) Policy och handlingsplan för grundskolor i Oxelösunds kommun - Utbildningsförvaltningen 2022-11-16 (Dnr Uk.2022.254)
- ▶ FN´s barnkonvention - föreningsbidrag
- ▶ Kommunstyrelsen tertialrapport 2 2022
- ▶ Kommunstyrelsens internkontrollplan 2022
- ▶ Kommunstyrelsens tertialrapport 1 2022
- ▶ Kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget 2022
- ▶ Kommunstyrelsens årsredovisning 2021
- ▶ Kvalitetssäkring i föreningar - Oxelösunds kommun
- ▶ Mall för föreningsbidrag
- ▶ Mål och budget 2022 - kommunfullmäktige
- ▶ MÅLSÄTTNING FÖR OXELÖSUNDS BIBLIOTEKS BARNVERKSAMHET- med utgångspunkt från FN:s Barnkonvention
- ▶ Riktlinje för förskola, omsorg p kvällar, nätter och helger
- ▶ Teckenkurs, steg 1 och2
- ▶ Verksamhetsplan 2022-2024 Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Bilaga 2 - Utgångspunkter

FN:s barnkonvention

FN:s konvention om barnets rättigheter består av 54 artiklar. Nedan presenteras de i en förkortad version.

Artikel 1

Ett barn - det är varje människa under 18 år.

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

Artikel 4

Konventionsstaterna ska sträva efter att till det yttersta av sina tillgängliga resurser söka förverkliga barnets sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter. När resurserna inte räcker till bör man söka lösningar genom internationellt samarbete.

Artikel 5

Barnets föräldrar eller annan vårdnadshavare ansvarar för barnets uppfostran och utveckling. De ska också stötta barnet i att få sina rättigheter uppfyllda.

Artikel 6

Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.

Artikel 7

Barnet har rätt till ett namn och en nationalitet. Barnet har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vilka föräldrarna är.

Artikel 9

Barnet ska inte hållas åtskilt från sina föräldrar mot sin vilja, utom när det är för barnets bästa. Barn som inte bor med båda föräldrarna ska ha rätt att träffa båda två regelbundet.

Artikel 10

Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt.

Artikel 11

Varje stat ska bekämpa olovligt bortförande och kvarhållande av barn i utlandet.

Artikel 12-15

Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det. När domstolar och myndigheter behandlar fall som rör barnet ska barnet höras och barnets intresse komma i första rummet. Barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet ska respekteras.

Artikel 16

Barn har rätt till ett privatliv.

Artikel 17

Barn har rätt att få tillgång till information via till exempel internet, radio och tv. Staten ska uppmuntra att det skapas material som är av värde för barn och som inte är skadligt.

Artikel 18

Båda föräldrarna har gemensamt det primära ansvaret för barnets uppfostran och utveckling. Barnets bästa ska för dem komma i första rummet.

Artikel 19

Barnet har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld och mot vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller andra vårdnadshavare.

Artikel 20-21

Barnet, som berövats sin familjemiljö, ska ha rätt till alternativ omvårdnad. Vid adoption ska staterna säkerställa barnets bästa i enlighet med gällande lagar.

Artikel 22

Flyktingbarnet har rätt till skydd och hjälp om det kommer ensamt eller tillsammans med föräldrar eller annan person.

Artikel 23

Varje barn med fysiskt eller psykiskt handikapp har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som möjliggör dess aktiva deltagande i samhället.

Artikel 24

Barnet har rätt till hälso- och sjukvård. Alla länder ska arbeta för att minska spädbarnsdödligheten och bekämpa sjukdomar och undernäring och avskaffa traditionella, hälsofarliga sedvänjor. Gravida och nyblivna mammor har rätt till hälsovård.

Artikel 25

Varje stat ska regelbundet se till att ett barn som är omhändertaget av myndigheter behandlas väl.

Artikel 26

Barn har rätt till social trygghet samt till statligt stöd, ifall föräldrar eller annan vårdnadshavare saknar tillräckliga resurser.

Artikel 27

Barn har rätt till skälig levnadsstandard, till exempel bostad, kläder och mat.

Artikel 28-29

Barnet har rätt till gratis grundskoleutbildning. Undervisningen bör förbereda barnet för livet, utveckla respekt för mänskliga rättigheter och fostra i en anda av förståelse, fred, tolerans och vänskap mellan folken.

Artikel 30

Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, har rätt till sitt språk, sin kultur och religion.

Artikel 31

Barnet har rätt till lek, vila och fritid.

Artikel 32

Barnet har rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande samt mot hårt arbete som skadar eller hindrar barnets skolgång och äventyrar barnets hälsa.

Artikel 33

Barnet har rätt att skyddas från olaglig användning av narkotika.

Artikel 34

Barnet har rätt att skyddas mot alla former av sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.

Artikel 35-36

Bortförande, försäljning eller handel med barn ska förhindras. Varje stat ska skydda barn från alla andra former av utnyttjande som kan skada barnet.

Artikel 37

Inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling

och bestraffning. Inget barn får olagligt eller godtyckligt berövas sin frihet. Barnet får inte bestraffas med livstids fängelse eller dödsstraff. Varje frihetsberövat barn ska behandlas humant och med respekt. Barnet har rätt att snarast möjligt få juridisk hjälp. Barnet i fängelse har rätt till kontakt med och besök av sin familj.

Artikel 38

Konventionsstater skall vidta alla lämpliga åtgärder för att tillförsäkra att barn under 18 år inte deltar i väpnade konflikter. Barn får inte heller användas eller rekryteras av gerillarörelser m fl.

Artikel 39

Barnet som blivit offer för vanvård, utnyttjande, försummelse, tortyr, väpnade konflikter eller annan omänsklig behandling har rätt till rehabilitering och social återanpassning.

Artikel 40

Barnet, som är anklagat för brott eller blivit dömt för straffbara handlingar, har rätt till en behandling som främjar barnets känsla för värdighet och för andras mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

Artikel 41

Rättigheterna i konventionen gäller inte om andra nationella lagar ger barnet större möjligheter att förverkliga rättigheterna.

Artikel 42

De stater som anslutit sig till konventionen åtar sig att göra konventionens bestämmelser och principer allmänt kända bland vuxna och barn.

Artikel 43-45

Bestämmelser om hur alla länder som anslutit sig till konventionen ska arbeta för att förverkliga den. En övervakningskommitté inom FN granskar konventionsstaternas rapporter. FN-organ och frivilligorganisationer kan också delta med information till FN.

Artikel 46-54

Regler om hur stater kan ansluta sig till konventionen och när dessa börjar gälla. En reservation som strider mot denna konventions ändamål och syfte skall inte tillåtas.

Implementering av barnperspektivet i verksamheten - SKR

I regeringens strategi från 2010 slås det fast att ett barnrättsperspektiv innebär att säkerställa barnets rättigheter i åtgärder och beslut som rör barn. Sveriges kommuner och regioner, SKR, sammanfattar att ett barnrättsperspektiv innebär att alla besluts- och arbetsprocesser är barnrättsbaserade, det vill säga att barnkonsekvensanalyser och eller prövningar av barnets bästa har gjorts. I en prövning av barnets bästa ska flera aspekter utredas och sammanvägas inför beslut. Dessutom ska de grundläggande principerna artikel 2, 3, 6 och 12 och de två genomförandeartiklarna vara beaktade tillsammans med de artiklar som rör aktuell fråga. Som framgår av SKL:s (nuvarande SKR) skrift Barnets rättigheter i budgetprocessen ska även budgeten genomsyras av ett barnrättsperspektiv.⁷

SKR har tagit fram stöd samt ett antal implementeringsnycklar som ett stöd till kommuner och regioner för att se hur arbetet med barnets rättigheter har utvecklats.⁸ SKR hänvisar

⁷ SKR - Barnrättsperspektiv - vad innebär det?

<https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/barnrattsperspektiv.64656.html>

⁸

<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamlikhet/barnetsrattigheter/barnkonventionensarsvensklag/genomforandeavbarnkonventionen/implementeringsnycklaruppfoljning.5635.html>

till att forskning och erfarenhet visar att chansen att barnrättsfrågorna genomförs ökar om det finns ett fullmäktige- eller styrelsebeslut samt krav om återrapportering. För att kunna fatta rättighetsbaserade beslut är det en förutsättning att kunskap finns om vad det innebär. Det är därför viktigt att förtroendevalda och tjänstepersoner får utbildning om barnkonventionen. Varje styrdokument bör ha skrivningar som synliggör arbetet med barnets rättigheter. Det gäller alla verksamheter, inte bara de som riktar sitt arbete mot barn.

Barns synpunkter och barnets bästa ska beaktas i samtliga beslut som påverkar barn. Barn och unga ska behandlas likvärdigt och ha lika möjlighet att uttrycka sin åsikt oavsett kön. I kommunen bör det finnas tydliga rutiner för hur anmälan till socialtjänsten ska göras vid misstanke om att ett barn far illa.⁹

På kommunens hemsida ska det finnas information särskilt riktad till barn och unga kring om hur socialtjänsten arbetar och hur man lättast gör för att få kontakt. Det ska även finnas riktad krisinformation.

Nedan anges kortfattat vad SKR bedömer bör finnas inom olika verksamhetsområden för att implementera barnkonventionen.

Förskola och skola

För att leva upp till barnkonventionen i förskola och skola ska varje barn fått kunskap om sina rättigheter. Barnen ska få möjlighet att uttrycka sina åsikter och vara delaktiga i sin utbildning.

Skolan ska aktivt arbeta för att främja elevers närvaro. Det ska finnas system för att upptäcka eventuell frånvaro. Vidare ska det finnas strukturer som skyddar barn mot övergrepp av vuxna och andra barn i den egna verksamheten.

Socialtjänst

Socialtjänsten fattar beslut som många gånger påverkar barn direkt eller indirekt. I varje barnavårdsutredning ska barnets röst komma till uttryck, vilket ska dokumenteras. Barnen ska även bli tillfrågade om deras upplevelse av mötet med den enskilda medarbetaren. För att kunna uppnå detta ska medarbetare få utbildning i samtal med barn. Barnets perspektiv ska även beaktas vid utredningar av vuxna. I utredningen ska det framgå att socialtjänsten frågat den vuxna om de har barn.

Kultur och fritid

Inom kultur- och fritidsverksamhet ska barn ska få vara delaktiga, flickor och pojkar ska ges lika stort utrymme samt ha lika möjlighet att komma med synpunkter vid planering av verksamheten. Vidare ska kultur- och fritidsverksamheten säkerställa att barn med funktionsnedsättning har likvärdig tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter. Kultur- och fritidsverksamheten ska aktivt arbeta för att ta reda på barnens synpunkter.

Verksamheten ska ha strukturer som skyddar barn mot övergrepp av vuxna och andra barn i den egna verksamheten, till exempel i simhallar och vid olika kulturaktiviteter. Samtliga medarbetare bör ha kännedom om de strukturer och anvisningar som finns.

⁹ Revisorerna har parallellt genomfört en granskning avseende hantering av orosanmälningar i kommunen.

Samhällsplanering och trafik

Inom samhälls- och trafikplanering ska barnkonsekvensanalyser genomföras vid planering och projektering för nya parker och upprustning av gamla parker och lokaler.

Barnkonsekvensanalyser innebär att barn ges möjlighet att lämna synpunkter på utformning. Barn och unga ska även ges möjlighet att lämna synpunkter på vilka platser som känns otrygga att vistas på. Synpunkterna ska beaktas och åtgärdas.

När nya bostadsområden projekteras planeras även för lekplatser, förskolor, skolor, bevakade övergångsställen och bilfria gångvägar.

Varför är det lärarbrist och hur skiljer sig denna inom och mellan kommuner?

Mälardalsrådets rapport *Lärarbristens förklaringsfaktorer* presenterar förklaringar till varför det råder lärarbrist inom grundskolan och hur bristen skiljer sig inom och mellan 121 kommuner i Stockholm-Mälardalenregionen. Lärarbristen är en komplex fråga och rapporten bidrar med kunskap om vad lärarbristen beror på samt vilka skillnader det finns mellan och inom kommuner.

70 procent av alla grundskolelärare är behöriga

Eftersom det i första hand är behöriga lärare som anställs studeras andelen behöriga lärare som är yrkesverksamma i ett län. Andelen behöriga lärare i en kommun eller skola visar alltså hur tillgången ser ut. I Stockholm-Mälardalenregionen är 70 procent av lärarna behöriga.

Närheten till lärosäten

Situationen och problembilden kring lärartillgången ser olika ut beroende på var i Stockholm-Mälardalenregionen vi tittar. Landsbygdskommuner har generellt långt till lärosäten vilket leder till ett lågt inflöde av nyexaminerade som i sin tur resulterar i en hög medelålder och hög andel pensioner bland lärarna. Kommuner som har nära till lärosäten får ett bättre inflöde och en bättre åldersstruktur. Samtidigt är problemet med att utbildade lärare jobbar inom andra yrken mer påtagligt i dessa kommuner.

Enskilda huvudmän har lägre andel behöriga lärare

I skolor med enskild huvudman är andelen behöriga lärare lägre än andelen behöriga lärare i kommunala skolor – så är fallet i 80 procent av kommunerna i Stockholm-Mälardalenregionen. Skolor som ligger i socioekonomiskt svagare områden har lägre andel behöriga lärare jämfört med skolor i områden med bättre socioekonomiska förutsättningar.

Vill du veta mer om rapporten och vårt arbete? Ta gärna kontakt med kansliet!

Maria Nimvik Stern

Generalsekreterare Mälardalsrådet

Mälardalsrådet driver medlemmarnas frågor för konkreta resultat inom infrastruktur och kompetensförsörjning. Vi samlar Stockholm-Mälardalenregionens kommuner och regioner till en dynamisk mötesplats för politik, näringsliv och akademi.

Läs mer på www.malardalsradet.se

Läraryrstens förklaringsfaktorer

Vad påverkar läraryrsten och hur skiljer sig denna mellan och inom kommuner i Stockholm-Mälardalsregionen?

Sammanfattning

I denna rapport analyseras lärarbristens förklaringsfaktorer - varför är det lärarbrist och hur skiljer sig denna mellan kommuner och inom kommuner? Rapporten fokuserar på på grundskolan för kommuner i Stockholm-Mälardalenregionen (innefattar 121 kommuner). Rapporten har tagits fram av Ramboll på uppdrag av Mälardalsrådet.

För att analysera tillgången på lärare används måttet "Andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne" (behöriga lärare). Måttet visar alltså andelen av de yrkesverksamma lärarna som är behöriga i ett län, en kommun eller en skola. Logiken bakom användningen av detta mått som ett tillgångsmått är att skolor/huvudmän i första hand vill anställa behöriga lärare och att de i andra hand anställer obehöriga lärare. Alltså visar andelen behöriga lärare i en kommun eller skola hur tillgången ser ut.

Andelen behöriga lärare i Stockholm-Mälardalenregionen är i genomsnitt 70 procent (72 procent i övriga riket). I mindre städer och landsbygdskommuner är andelen 65 procent, i storstäder och kommuner nära dessa är andelen 72 procent och i större städer och kommuner nära dessa är andelen 69 procent. Nedan sammanfattas de identifierade förklaringsfaktorerna till dessa värden och skillnaderna mellan dem.

Skillnader i lärartillgång mellan kommuner

Lärarnas åldersstruktur skiljer sig mellan kommunerna i Stockholm-Mälardalenregionen. Åldersstrukturen påverkas av olika in- och utflöden vilket i sin tur påverkar tillgången.

- Mindre städer och landsbygdskommuner (till exempel Hällefors och Nyköping) har relativt högt inflyttningsnetto av lärare. Samtidigt har de högt utflöde i form av pensioner och lågt inflöde av nyexaminerade.
- Storstäder och kommuner nära dessa (Stockholm) har hög inflyttning men också hög utflyttning av lärare. Samtidigt har de högt inflöde av nyexaminerade och relativt låg andel pensionsavgångar. Detta leder till en jämförelsevis låg genomsnittsålder.
- Större städer och kommuner nära dessa (till exempel Örebro och Västerås) liknar mindre städer när det kommer till flyttnetto och liknar storstäder när det kommer till andel pensionsavgångar.

Söktrycket till lärarutbildning (cirka 1,3 sökande per plats) samt examinationsgraden för lärarutbildning (cirka 55 procent) är relativt låga vilket påverkar läraryrket. Om exempelvis examinationsgraden hade ökat från 55 till 60 procent de senaste fem åren hade andelen behöriga lärare i Stockholm-Mälardalen varit 74 procent i stället för dagens 70 procent. Potentialen kopplad till ökad examinationsgrad är störst i mindre städer och landsbygdskommuner.

Tillgången på lärare är bättre i kommuner som ligger nära ett lärosäte. I kommunerna med kortast avstånd till närmaste lärosäte (0–19 minuter med bil) är andelen behöriga lärare 72 procent. I kommunerna där resvägen är som längst (60+ minuter med bil) är motsvarande andel 64 procent.

Bland de med lärarutbildning arbetar 78 procent inom läraryrket, 7 procent inom andra skolyrken och 15 procent inom helt andra yrken. Framför allt är det personer med praktisk-estetisk lärarutbildning samt ämneslärarutbildning som arbetar inom helt andra yrken. Om exempelvis hälften av dem som arbetar med helt andra yrken skulle ansluta till lärarkåren och ersätta obehöriga lärare skulle andelen behöriga lärare stiga med cirka tolv procentenheter – från cirka 70 till cirka 82 procent. Ökningen hade i det scenariot varit störst i storstäder och större städer då det i dessa områden finns störst andel utbildade lärare utanför läraryrket.

Kommuner med högre skatteintäkter har högre lärarlöner och högre andel behöriga lärare. Detta samband är tydligt inom de flesta län då kommuner med bättre ekonomiska förutsättningar också har högre andel behöriga lärare. Kommuner med högre lärarlöner har högre skatteintäkter och högre andel behöriga lärare. Kommuner med högre andel behöriga lärare är också i snitt mer attraktiva baserat på SCB:s medborgarundersökningar.

Skillnader i lärartillgång inom kommuner

I skolor med enskild huvudman är andelen behöriga lärare lägre än andelen behöriga lärare i kommunala skolor – så är fallet i 80 procent av kommunerna i Stockholm-Mälardalen. Skolor som ligger i socioekonomiskt svagare områden har lägre andel behöriga lärare jämfört med skolor i områden med bättre socioekonomiska förutsättningar.

Diskussion

Tillgången på lärare skiljer sig mellan Stockholm-Mälardalens regionens kommuner och län. Många av skillnaderna kan förklaras av de mått som analyserats i denna rapport men långt ifrån alla. Resultaten på kommunal och lokal nivå indikerar en konkurrens mellan kommuner och skolor av behöriga lärare. Kommuner med bättre ekonomiska förutsättningar och skolor i områden med bättre socioekonomiska förhållanden lyckas bättre i denna konkurrens.

Situationen och problembilden kring lärartillgången ser olika ut beroende på var i Stockholm-Mälardalens regionen det gäller. Landsbygdskommuner har generellt långt till lärosäten vilket leder till ett lågt inflöde av nyexaminerade vilket leder till en hög medelålder och hög andel pensioner bland lärarna. Kommuner som är stora har nära till lärosäten och får på så vis ett bättre inflöde och en bättre åldersstruktur. Samtidigt finns här i högre grad problemet med utbildade lärare utanför yrket.

I och med att det finns olika typer av förklaringsfaktorer kopplat till lärarbristen finns också många olika typer av lösningar. Denna rapport går inte in på djupet på olika lösningsförslag, utan ska ses som en övergripande kartläggning av lärarbristens förklaringsfaktorer. Det ska också tilläggas att det finns många nyanser i frågeställningen som inte analyseras i denna rapport – exempelvis hur utvecklingen sett ut över tid, vilken påverkan som lärarnas upplevelser om karriärmöjligheter har, frågor som berör lärarnas arbetsmiljö, hur det skiljer sig mellan ämnen och hur det ser ut för gymnasieskolan.

Innehåll

1. 1. Inledning	6
1.1 Hur har analysen genomförts?	6
1.2 Definitioner och förklaringar	8
1.3 Rapportens disposition	9
2. Tillgången på lärare	10
2.1 Andelen behöriga lärare skiljer sig mellan ämnen och olika årskurser	11
2.2 Andra utfallsmått	12
3. Lärarkårens demografiska struktur	16
4. Lärosätenas lokalisering och effektivitet	19
4.1 Söktryck och examinationsfrekvens	19
4.2 Närheten till lärosäte	25
5. In- och utflöden av lärare mellan kommuner	27
6. Yrkesbytare	33
6.1 Yrkesbytares påverkan på tillgången	36
7. Ekonomi och attraktivitet	38
8. Skillnader inom kommuner	41
8.1 Enskild eller kommunal huvudman	41
8.2 Socioekonomiska grupper	42
9. Samlad bedömning	45
9.1 Sammanställning länsvis genom index	45
9.2 Diskussion	50
10. Referenser	53
11. Bilaga	54
11.1 Tillgången på lärare	54
11.2 Yrkesbytare	58
11.3 Övriga tabeller	60

1. Inledning

Bristen på lärare har under lång tid varit en aktuell fråga som engagerar många. Att det de facto finns en brist på lärare är det få som motstrider, och rapporterna som vittnar om detta avlöser varandra. Området är relativt välutrett och det finns många rapporter som tar upp olika delar av de frågeställningar som finns kopplat till lärarbristen. Exempelvis tog Skolverket¹ i slutet av 2021 fram prognoser över tillgången och bristen på lärare framåt, uppdelat på lärarkategorier. Förutom prognoser, som tas fram av Skolverket men också av andra aktörer, finns analyser av lärare utanför yrket, hur lärarutbildningen fungerar på universiteten (flyttkedjor, genomströmning m.m.), studier om huruvida lärarens egenskaper har påverkan på barnens skolresultat och så vidare. Sammantaget är det en välstuderad fråga, vilket också är rimligt givet att enbart grundskolelärare är Sveriges tredje största yrkesgrupp med 108 000 sysselsatta.²

I denna studie analyseras tillgången på lärare och vad som förklarar att tillgången ser ut som den gör. Analysen genomförs dels för att det inte är gjort tidigare, dels för att ge insikter till förklaringsfaktorer för att i senare led kunna utforma och ta fram lösningar kopplat till faktorerna. Tillgången på lärare har analyserats utifrån ett geografiskt perspektiv med följande övergripande frågeställningar:

- Varför är det lärarbrist?
- Finns det skillnader mellan kommuner? I så fall varför?
- Finns det skillnader inom kommuner? I så fall varför?

Dessa med flera frågeställningar analyseras i denna rapport. Analysen genomförs enbart för Stockholm-Mälardalsregionen och enbart för grundskolan. Vilka kommuner som ingår i Stockholm-Mälardalsregionen redovisas i bilagan del 11.3. Analysen är kvantitativ och bygger inte på några intervjuer. Under genomförande av uppdraget har dock Ramboll haft flertalet workshops och arbetsgruppsmöten med Mälardalsrådet och dess medlemmar för att få inspel till analysen och resonemang kring resultaten. Analysen har tagits fram under perioden hösten 2021 - våren 2022.

1.1 Hur har analysen genomförts?

För att analysera tillgången på lärare använder vi måttet ”Andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne” (fortsättningsvis ”Behöriga lärare”) vilket är ett mått som tas fram av Skolverket. Måttet visar alltså andelen av de yrkesverksamma lärarna som är behöriga i ett län, en kommun eller en skola.

¹ Skolverket (2021) ”Lärarprognos 2021 – Redovisning av uppdrag att ta fram återkommande prognoser över behovet av förskolelärare och olika lärarkategorier

² SCB (2021), Snabba fakta, Yrken i Sverige

Logiken bakom att använda detta mått som ett tillgångsmått är att skolor/huvudmän i första hand vill anställa behöriga lärare och att de i andra hand anställer obehöriga lärare. Givet att skolor/huvudmän agerar så i praktiken speglar andelen behöriga lärare i en kommun/skola tillgången på lärare i den kommunen/skolan.

I bilden nedan sammanfattas det analytiska ramverket för studien. Varje del har en påverkan på tillgången på lärare, antingen på aggregerad nivå, kommunal- eller länsnivå eller skolnivå. Bilden beskrivs i punktform nedan.

1. Det första steget som påverkar tillgången på lärare är antalet personer som väljer att söka in på lärarutbildningen och hur många utbildningsplatser som finns. Är det många som söker in till lärarutbildningen och det finns många platser så blir tillgången på sikt högre.
2. I nästa steg krävs det att de som påbörjar en lärarutbildning också slutför den. Är det en hög andel som slutför lärarutbildningen blir tillgången högre.
3. I nästa steg krävs det att utbildade lärare också väljer att arbeta som lärare. Om en hög andel av de utbildade lärarna också väljer att arbeta som lärare blir tillgången högre.
4. För de utbildade lärarna som också väljer att arbeta som lärare kommer sedan valet var man ska arbeta och bo. Kommunaktivitet i kombination med individens preferenser påverkar tillgången för olika kommuner. Samma sak gäller inom kommunen när lärare väljer vilken skola de föredrar att arbeta på.
5. Slutligen påverkar också lärarnas demografi tillgången. Är det till exempel en hög andel äldre lärare i en kommun så kommer många snart gå i pension vilket således kommer påverka tillgången negativt.

1.2 Definitioner och förklaringar

Nedan definieras och förklaras begrepp som, i varierande grad, löpande används i denna rapport.

- Behöriga lärare – Avser måttet andel lärare med lärarlegitimation med behörighet i minst ett ämne³. Detta är det mest använda måttet och benämns löpande som behöriga lärare.
- Tillgång (på lärare) – I denna rapport används måttet ”Behöriga lärare” för att uppskatta tillgången på lärare. Alltså är dessa att betrakta som synonymer i denna rapport.
- Utbildade lärare – Avser personer som har en lärarutbildning enligt SUN, men inte nödvändigtvis arbetar med ett läraryrke. Beroende på vilken analys som avses är urvalen lite olika. Detta framgår i respektive kapitel.
- Pedagogisk utbildning – Avser alla pedagogiska utbildningar, även de på gymnasial nivå. Lärarutbildning är en underkategori i den bredare kategorin, pedagogisk utbildning. De pedagogiska utbildningar som är vanligast förekommande i rapportens analyser är:
 - 15G (Lärarutbildning för grundskolans lägre åldrar)
 - 15H (Ämneslärarutbildning, allmänna ämnen)
 - 15S (Speciallärarutbildning)
 - 15P (Utbildning för lärare i praktiskt-estetiskt ämne)
 - 15V (Yrkeslärarutbildning)
- Korrelation – Avser samband mellan två variabler. Korrelation anger styrkan och riktningen av ett samband mellan två variabler. Korrelationen anges med en korrelationskoefficient som kan variera mellan -1,0 och +1,0. Är korrelationen +1,0 så hänger variablerna helt samman, d.v.s. är ena variabeln hög är också den andra det. Om korrelationen är 0,0 finns inget samband alls.
- Regression – Regression är mycket likt korrelation, men i stället för att se hur två variabler samvarierar visar en regression hur flera variabler samvarierar med en viss variabel.
- FA-region – Avser funktionella arbetsmarknadsregioner. I bilagan del 11.3 redovisas vilka kommuner som ingår i respektive FA-region.
- Kommungrupper – Resultaten aggregeras i vissa fall på kommungrupper (till exempel ”större städer” eller ”landsbygdskommuner”) enligt SKR:s kommungruppsindelning, se bilagan del 11.3 för detaljer.

³ Skolverket (2021) ”Krav för att få behörighet att undervisa”.

Mer om måttet ”behöriga lärare”

Legitimationskrav för att få undervisa inom skola och förskola infördes 2011 med syftet att säkra och höja kvaliteten på lärare och förskollärare, samt för att tydliggöra det yrkesansvar som legitimerade lärare och förskollärare har. Enligt skollagen ska alla lärare och förskollärare sedan i juli 2015 ha en lärarlegitimation för att få undervisa och betygsätta elever.⁴ För att bli behörig som lärare krävs en behörighetsgrundande lärar- eller förskollärarexamen, och examensinnehållet avgör vilka behörigheter som lärarlegitimationen omfattar. Experter inom skolvärlden är i hög grad eniga om de positiva effekterna av kraven på legitimation och kraven för behörighet. Lärarnas Riksförbund menar till exempel att ett behörighetskrav och kravet på lärarlegitimation är en förutsättning för god undervisning. De pekar även på vikten av att sätta höga krav på lärare som ett medel för att kunna höja attraktiviteten i yrket och, i förlängningen, locka till sig kompetenta personer som undervisar.⁵ Även lokala lärarförbund har en positiv inställning till lärarlegitimation och menar att det fyller ett kvalitetssäkrande syfte.⁶

1.3 Rapportens disposition

Först studeras tillgångsmåttet, d.v.s. andelen behöriga lärare. Vi redovisar hur måttet förhåller sig till andra variabler, hur det sett ut över tid och hur det skiljer sig mellan ämnen. Sedan redovisas de olika förklaringsvariablerna, beskrivna ovan.

⁴ SFS 2010:800 Skollagen

⁵ Lärarnas Riksförbund (2018). "Lärarlegitimation var en nödvändig reform"

⁶ Sveriges Radio (2010). "Lärarförbundet positiva till lärarleg"

2. Tillgången på lärare

I detta kapitel redovisas huvudmättet för denna studie, andel behöriga lärare, på olika sätt. Dels analyseras måttet med olika geografiska skärningar, dels i förhållande till andra tillgångsmått, dels över tid. I efterföljande kapitel analyseras förklaringsvariablerna kopplat till andelen behöriga lärare. Andelen behöriga lärare i Stockholm-Mälardalenregionen är i genomsnitt 70 procent (72 procent i övriga riket), men det finns variationer mellan län och kommungrupper (Tabell 1). I snitt är andelen behöriga lärare högre i storstäder och större städer och dess närliggande kommuner jämfört med landsbygds-kommuner, med vissa undantag, till exempel Östergötland.

Tabell 1. Andelen behöriga lärare uppdelat på län och kommungrupp, Stockholm-Mälardalenregionen

Län	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	Storstäder och storstadsnära kommuner	Större städer och kommuner nära större stad
Dalarnas län	63%		64%
Gotlands län	69%		
Gävleborgs län	63%		66%
Stockholms län	66%	72%	64%
Södermanlands län	64%		63%
Uppsala län		64%	72%
Värmlands län	68%		78%
Västmanlands län	63%		65%
Örebro län	68%		70%
Östergötlands län	79%		73%
Total	65%	72%	69%

Källa: Skolverket

Not: Färger representerar enbart värdet relativt övriga kommungruppers/läns värden i Stockholm-Mälardalenregionen.

Andelen behöriga lärare över tid har generellt varit högre i större städer och i kommuner nära en större stad. Den sammantagna andelen har ökat över tid. Att andelen ökat över tid beror framför allt på implementeringen av lärarlegitimationsreformen och att det tog tid innan befintliga lärare ansökte om och fick sin lärarlegitimation. Efter den stora ökningen som skedde 2015-2017 har nivåerna varit stabila. I storstäder och storstadsnära kommuner kan man dock se en svag positiv utveckling under de senaste fem åren.

Figur 1. Andel behöriga lärare uppdelat på kommungrupp, 2015-2021 Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: Skolverket

Not: Andelar i denna figur baseras på icke-viktade medelvärden (alla kommuner i en kommungrupp har samma vikt oavsett storlek) vilket för att andelen för 2021 inte är exakt samma som i andra figurer.

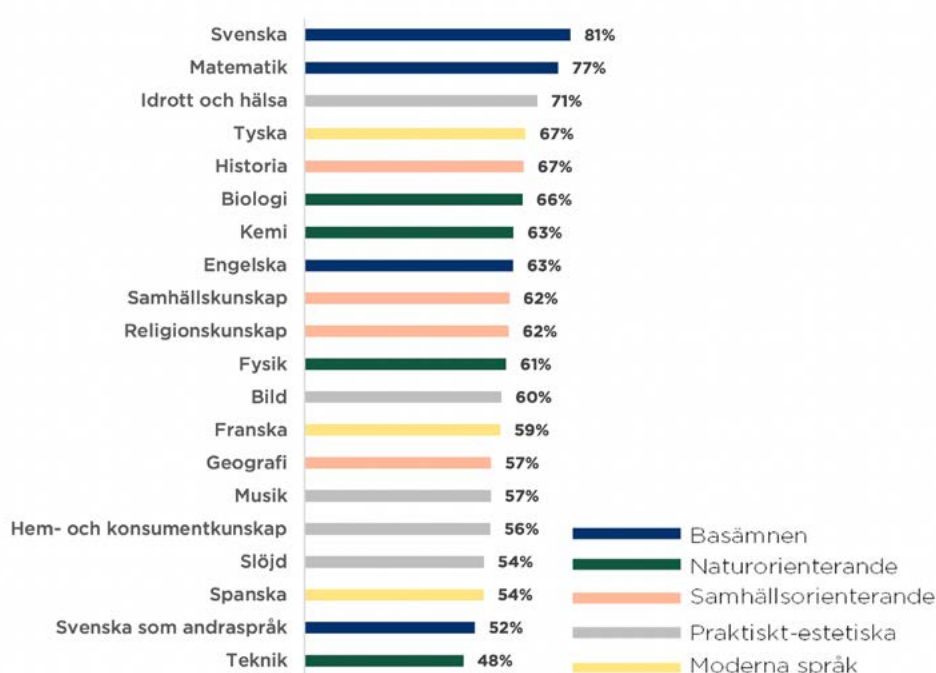

2.1 Andelen behöriga lärare skiljer sig mellan ämnen och olika årskurser

I följande kapitel analyseras framför allt den aggregerade tillgången. Vi redovisar här hur andelarna skiljer sig mellan ämnen för att ge en inblick i vad som ligger bakom resultaten.

Andelen behöriga lärare är högst inom ämnena svenska och matematik och lägst inom teknik (Figur 2). Som syns nedan varierar andelen behöriga lärare mellan de olika ämnesområdena. Svenska är det ämne som har minst lärarbrist, men även matematik har en relativt sett god tillgång på behöriga lärare. Inom de övriga basämnena engelska och framför allt svenska som andraspråk, råder det en större brist på behöriga lärare. Andra ämnen där en förhållandevis stor andel lärare är behöriga är idrott och hälsa, tyska samt flertalet samhällsvetenskapliga och naturorienterande ämnen. De praktiskt-estetiska ämnena och övriga moderna språk har generellt en mindre andel lärare som är behöriga. Störst brist råder det inom teknikämnet, där mer än hälften av de undervisande lärarna saknar behörighet.

Figur 2. Andel behöriga lärare per ämne, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: Skolverket

Not: Andelar avser andel behöriga lärare för lärare som undervisar i ett specifikt ämne. Exempelvis så är 81 procent av de lärarna som undervisar i svenska behöriga att undervisa i svenska.

Det finns även ytterligare nyanser bakom skillnaderna mellan ämnen. I bilagan del 11.1 redovisas hur andelen behöriga lärare skiljer sig mellan ämnen och årskurser. Där kan man se att det framför allt är inom vissa ämnen som det skiljer sig mellan årskurserna.

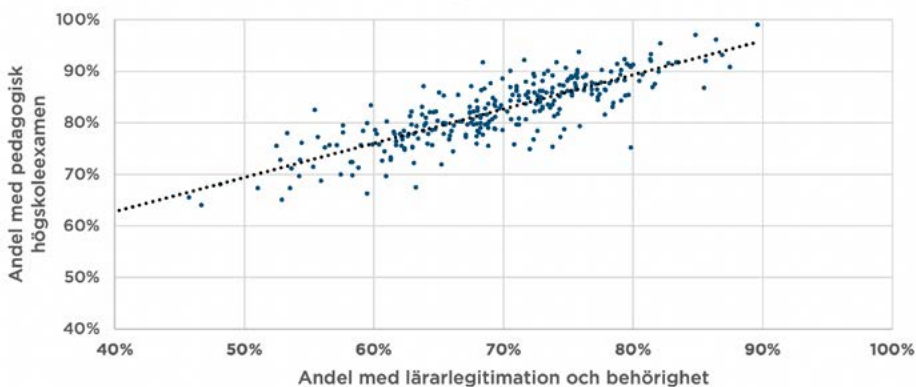
2.2 Andra utfallsmått

I denna rapport analyseras som beskrivet ovan andelen behöriga lärare som mått på tillgången. I detta kapitel redovisas andra mått för att mäta tillgången på lärare, men som valts bort som primärt utfallsmått av olika anledningar.

Andel lärare med pedagogisk utbildning

Andelen lärare som har pedagogisk utbildning är också ett relevant utfallsmått. Tillgången är snarlik oavsett om vi studerar andel med lärarlegitimation eller andel med pedagogisk utbildning (Figur 3). Nedan gestaltas den tydliga korrelationen mellan andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen och andelen med lärarlegitimation och behörighet. Med andra ord; i kommuner med hög andel behöriga lärare är också andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen hög. Motsvarande gäller i kommuner där andelen lärare med lärarlegitimation är mindre – där har också en mindre andel av lärarna en pedagogisk högskoleexamen.

Figur 3. Yrkesverksamma lärare uppdelat på andel med lärarlegitimation och andel med pedagogisk högskoleexamen

Källa: Skolverket

Not: Figuren innehåller alla kommuner i Sverige då syftet är att visa på sambandet mellan variablerna.

I och med att måttet andel behöriga lärare påverkas av implementeringen av reformen är det svårt att dra några slutsatser kring förändringen över tid. Därför analyseras nedan (Figur 4) utveckling av andelen lärare som har pedagogisk högskoleexamen (vilken är högt korrelerad med andelen behöriga lärare). Det skedde en uppgång i andelen med pedagogisk högskoleexamen kring åren 2003-2009 som sedan höll sig på en liknande nivå fram till ungefär 2015 då andelen minskade för att kring 2019 återigen börja öka.

Figur 4. Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: Skolverket

Not: Andelar i denna figur baseras på icke-viktade medelvärden (alla kommuner i en kommungrupp har samma vikt oavsett storlek) vilket för att andelen för 2021 inte är exakt samma som i andra figurer.

Arbetsförmedlingens bedömningar

Arbetsförmedlingens bedömningar av tillgången har många brister givet denna rapportens fokusområden. Arbetsförmedlingen gör mätningar av tillgången för samtliga yrkeskategorier. Man låter arbetsgivare och handläggare på Arbetsförmedlingen bedöma det aktuella läget. Förmedlingskontoren genomför då intervjuer med ett tiotusental arbetsgivare och väger samman svaren från dessa intervjuer med kunskap som erhållits från den dagliga verksamheten hos Arbetsförmedlingen. Detta mått används inte i denna rapport då det är problematiskt att skära resultaten på mindre geografiska enheter.

Antal elever per lärare

Antal elever per lärare är ett relevant mått men har brister givet rapportens fokus. Fördelen med måttet är att det visar lärarnärvaron på en skola eller i en kommun i snitt. Det måttet inte visar är vilka dessa lärare är – det kan både vara behöriga lärare, nästan behöriga (till exempel personer som studerat till lärare fast har några poäng kvar eller bara inte ansökt om själva legitimationen) eller personer som inte alls är behöriga. Måttet visar således inte med samma träffsäkerhet tillgången på lärare, utan snarare hur många lärare (behöriga eller obehöriga) som huvudmän väljer att anställa. Ramboll gör bedömningen att andelen behöriga lärare är ett mer relevant mått. För att ändå få en inblick i hur antalet elever per lärare ser ut, hur det skiljer sig mellan län och hur det relaterar till andelen behöriga lärare redovisas nedan en kortare analys (Tabell 2). Antalet elever per lärare är i snitt 12,6 i Stockholm-Mälardalenregionen. Högst antal finns i Stockholm (13,4) och lägst antal finns på Gotland (11,0). Det finns inget samband mellan andelen behöriga lärare och antalet elever per lärare på länsnivå (det som redovisas i tabellen). Resultaten för regionerna kan sammanfattas enligt följande:

- Södermanland har både relativt låg andel behöriga lärare och högt antal elever per lärare.
- Värmland och Östergötland har båda en hög andel behöriga lärare och lågt antal elever per lärare.
- Gävleborg och Dalarna har relativt låg andel behöriga lärare men relativt lågt antal elever per lärare.
- Uppsala och framför allt Stockholm har högt antal elever per lärare och en andel behöriga lärare som ligger nära snittet.
- Västmanland har en låg andel behöriga lärare men ett relativt lågt antal elever per lärare.
- Gotland ligger på snittet när det kommer till andelen behöriga lärare men har lägst antal elever per lärare.
- Örebro ligger mycket nära snittet i Stockholm-Mälardalenregionen för båda måtten.

Tabell 2. Andel behöriga lärare och antal elever per lärare uppdelat på län, Stockholm-Mälardalenregionen

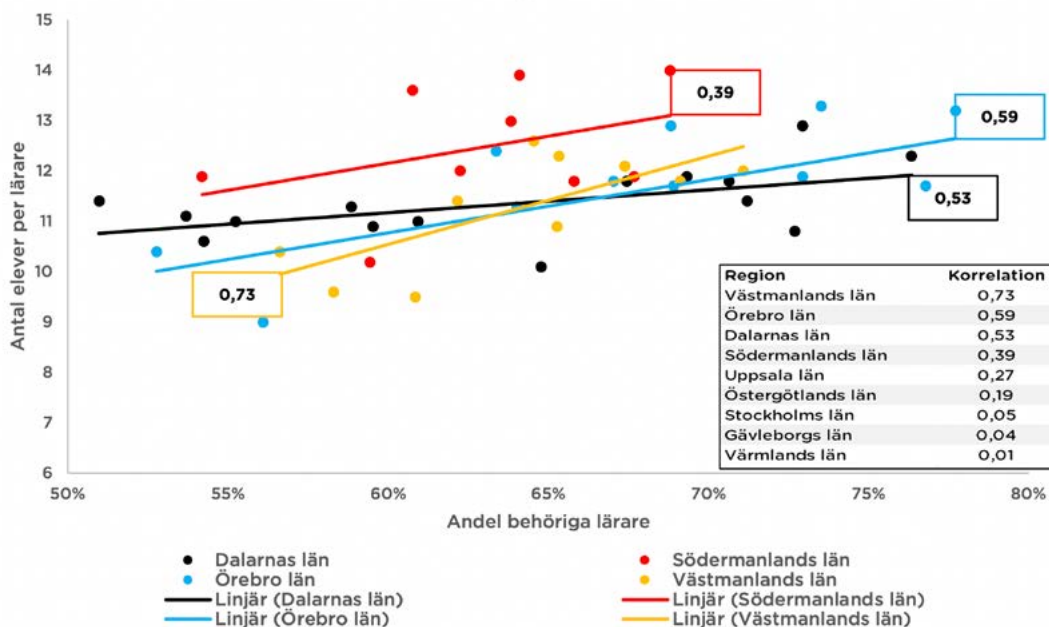
Län	Andel behöriga lärare	Antal elever per lärare
Dalarnas län	63%	11,4
Gotlands län	69%	11,0
Gävleborgs län	65%	11,6
Stockholms län	71%	13,4
Södermanlands län	63%	12,8
Uppsala län	71%	12,9
Värmlands län	74%	11,3
Västmanlands län	64%	11,9
Örebro län	69%	12,3
Östergötlands län	73%	11,4
Total	70%	12,6

Källa: Skolverket

Not: Färger representerar enbart värdet relativt övriga kommungrupps/läns värden i Stockholm-Mälardalenregionen.

Studeras måtten andel behöriga lärare och antal lärare per elev inom ett län i stället finns för många län ett tydligt mönster – kommuner med låg andel behöriga lärare kompenserar för detta genom att ha ett lågt antal elever per lärare (Figur 5). Detta framgår av korrelationerna som redovisas i figuren nedan. Sambandet är tydligt för vissa län, halvtydligt i vissa och obefintligt i sofliga. Sambandet syns tydligast i Västmanlands län vilket analyseras vidare nedan.

Figur 5. Andel behöriga lärare och antal elever per lärare uppdelat på kommun, kategoriserat på län

Källa: Skolverket

För att visa på det samband som illustreras i Figur 5 ovan skärskådas kommunerna i Västmanland nedan (Tabell 3). Det framgår att kommuner med låg andel behöriga lärare ofta har ett lågt antal elever per lärare och vice versa.

Tabell 3. Andel behöriga lärare och antal elever per lärare uppdelat på kommun i Västmanland

Kommun	Andel behöriga lärare	Antal elever per lärare
Arboga	71%	12,0
Kungsör	69%	11,8
Surahammar	67%	12,1
Hallstahammar	65%	12,3
Köping	65%	10,9
Västerås	65%	12,6
Sala	62%	11,4
Skinnskatteberg	61%	9,5
Fagersta	58%	9,6
Norberg	57%	10,4
Västmanland total	64%	11,9

Källa: Skolverket

Not: Färger representerar enbart värdet relativt övriga kommuners värden i Västmanland.

I majoriteten av länen framkommer mönstret att kommuner med låg andel behöriga lärare också har lågt antal elever på lärare. Det kan finnas flera förklaringar till detta varav en är att huvudmän kompenserar låg andel behöriga lärare med att ha fler lärare. Fortsättningsvis kommer måttet antal elever per lärare inte analyseras vidare. I rapportens fortsatta analyser kan man dock ha med sig detta resultat då det nyanserar bilden kring hur lärarförsörjningens mekanismer fungerar.

3. Lärarkårens demografiska struktur

I detta kapitel analyseras lärarkårens demografiska struktur. Detta kan dels vara intressant i sig, dels vara relevant kopplat till tillgången.⁷ En hög andel äldre lärare innebär exempelvis att många kommer gå i pension i närtid. Det råder stora geografiska skillnader avseende åldersfördelning av personer med pedagogisk utbildning runt om i Stockholm-Mälardalenregionen. Figur 6 och Tabell 4 nedan visar antalet lärare per kommun i åldersgruppen 20-34 år, delat med antalet lärare per kommun i åldersgruppen 50-64 år. En faktor på 0,5 innebär således dubbelt så många i den äldre gruppen som i den yngre gruppen (20-34) jämfört med den äldre (50-64). En faktor på 0,10 innebär tio gånger flera i den äldre gruppen jämfört med den yngre gruppen. Ju högre faktor, desto fler unga personer relativt äldre personer med lärarutbildning bor i kommunen.

Figur 6. Åldersfaktor för respektive kommuns placering, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: SCB

Not: Inkluderade pedagogiska utbildningar 15G, 15H, 15S, 15P samt 15V och avser årliga genomsnitt baserat på perioden 2016–2018. Analysen baseras på personer med pedagogisk utbildning i stället för personer med behörighet p.g.a. datatillgång. Som beskrivet tidigare är dessa två mått högt korrelerade. I analysen över personer med pedagogisk utbildning ingår utbildningskoderna.

Tabell 4. Tabell över de kommunerna i Stockholm-Mälardalenregionen med högst respektive lägst åldersfaktor bland personer med lärarutbildning

Placering Stockholm-Mälardalenregionen	Kommun	Åldersfaktor	Andel 20-34	Andel 35-49	Andel 50-64
1	Lekeberg	0,65	20%	48%	31%
2	Sundbyberg	0,61	24%	36%	40%
3	Knivsta	0,59	16%	56%	28%
4	Botkyrka	0,56	21%	41%	38%
5	Solna	0,55	21%	39%	39%
6	Kumla	0,55	18%	49%	33%
7	Uppsala	0,54	21%	41%	38%
8	Linköping	0,51	20%	42%	38%
9	Haninge	0,50	18%	44%	37%
10	Örebro	0,47	18%	44%	38%
112	Nora	0,17	8%	43%	49%
113	Vaxholm	0,16	8%	45%	47%
114	Norberg	0,15	8%	38%	54%
115	Hofors	0,15	7%	45%	48%
116	Leksand	0,14	8%	38%	54%
117	Gagnef	0,13	7%	40%	53%
118	Skinnskatteberg	0,12	7%	33%	60%
119	Rättvik	0,09	5%	38%	57%
120	Ockelbo	0,06	4%	35%	61%
121	Ljusnarsberg	0,06	3%	46%	51%

Källa: SCB

Not: Statistiken avser boende i respektive kommun. Åldersfaktor andelen lärare i åldern 20-34 år dividerat med andelen lärare i åldern 50-64 år. Ju högre åldersfaktor, desto yngre lärare.

⁷ Förutom sista figuren i kapitlet utgår analysen från utbildade lärare (inte nödvändigtvis sysselsatta som lärare) boendes i en viss kommun (inte nödvändigtvis sysselsatta i den kommunen de bor i). Detta leder till en viss felmarginal för resultaten kopplat till pendling samt utbildade lärare utanför yrket.

Ju större och mer storstadsnära kommunen är, desto större andel unga lärare finns det (Tabell 5). Detta framgår i tabellen nedan där samma åldersfaktor som använts ovan sammanställs per kommungrupp. I större städer utgör den yngre åldersgruppen exempelvis 17% av lärarna, medan de i landsbygdskommuner med besöksnäring endast utgör 9%.

Tabell 5. Korrelationen mellan kommuntyp och åldersfördelning bland personer med lärarutbildning, Stockholm-Mälardalenregionen

Kommuntyp	Åldersfaktor	Andel 20-34	Andel 35-49	Andel 50-64
Större stad	0,43	17%	42%	41%
Storstäder	0,36	16%	39%	45%
Pendlingskommun nära större stad	0,36	14%	45%	41%
Pendlingskommun nära storstad	0,35	14%	44%	42%
Mindre stad/tätort	0,30	14%	41%	46%
Lågpendlingskommun nära större stad	0,29	13%	41%	46%
Landsbygdskommun	0,28	13%	42%	46%
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	0,23	11%	41%	48%
Landsbygdskommun med besöksnäring	0,19	9%	40%	51%

Källa: SCB

Åldersfördelningen bland lärare varierar mellan ämnen (Figur 7). Den vanligaste fördelningen mellan åldrarna är att cirka en tredjedel är 50 plus, att cirka 60 procent är 30-49 år och att cirka tio procent är under 30 år. Det finns dock vissa ämneskategorier som avviker från detta. Det första exemplet är moderna språk där det generellt finns en låg andel lärare under 30 år. Det är framför allt slöjd och hem- och konsumentkunskap som har hög andel äldre lärare. Detta kommer i sin tur leda till stora pensionsavgångar under de kommande åren vilket kommer påverka tillgången negativt. Övriga ämnen ligger ganska nära snittet med undantag för idrott och hälsa som har relativt många unga lärare.

Figur 7. Lärarnas åldersfördelning inom de olika ämnesområdena, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: Skolverket

Kortare diskussion om resultaten

Resultaten kring lärarnas åldersfördelning kan till viss del förklara hur situationen ser ut idag, men framför allt predicera hur lärartillgången kommer se ut framåt. I denna rapport har vi inte gjort någon form av prognoser, även om vissa resultat indikerar hur situationen kommer se ut framåt. I vissa kommuner är andelen utbildade lärare som är över 50 år mer än 60 procent medan motsvarande andel i vissa kommuner är under 30 procent. Behovet av inflöde av lärare till följd av pensionsavgångar ser med andra ord mycket olika ut mellan kommuner under de kommande åren. Det övergripande resultatet är att det framför allt är landsbygdskommuner som kommer ha problem med ett stort antal pensionsavgångar de kommande åren. I kapitel 4 och 5 fortsätter delvis analysen kring lärarnas åldersstruktur och hur inflödet skiljer sig åt mellan län och kommuner. I kapitel 4 analyseras inflödet av lärare från lärarprogrammen vid lärosätena och i kapitel 5 analyseras pensionsavgångar samt flyttar över kommungränser utifrån ett åldersperspektiv.

4. Lärosätenas lokalisering och effektivitet

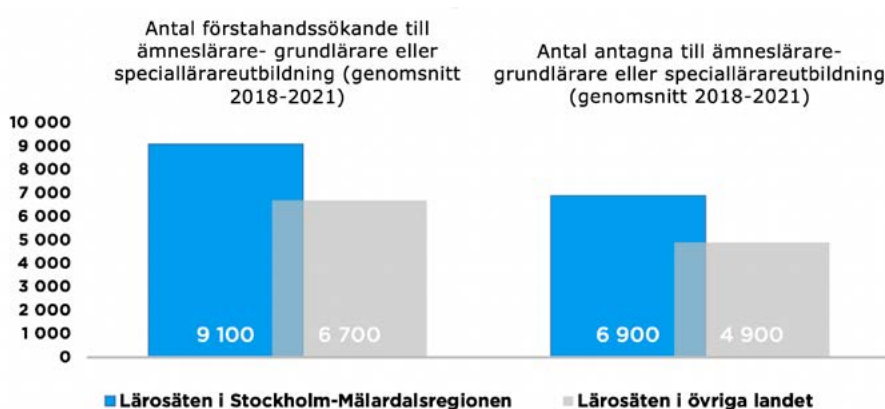
I detta kapitel analyseras lärosätena och deras koppling till tillgången på lärare. Dels så påverkar lärosätena (antal utbildningsplatser, kvalitet på utbildning osv) antalet lärare som examineras på ett år, dels så har deras lokalisering betydelse. Dessa två delar analyseras i detta kapitel.

4.1 Söktryck och examinationsfrekvens

De fyra lärarutbildningarna utgör sammantaget den största yrkesutbildningen på högskolan.⁸ Idag finns lärarutbildningar vid 26 av landets lärosäten. De senaste åren har cirka 12 000 personer årligen antagits till någon av landets grundlärarutbildningar, ämneslärarutbildningar eller speciallärarutbildningar (Figur 8).⁹ Antalet förstahandssökande till dessa utbildningar har för samma tidsperiod varit ca 16 000 årligen. Detta motsvarar ett söktryck på 1,34, vilket är lägre än det genomsnittliga söktrycket till högskoleprogram.

Figur 8. Förstahandssökande och antagna till lärarprogrammen, hela landet.

Källa: Universitetskanslersämbetet, bearbetning av Ramboll

Not: Årligt genomsnitt för åren 2021, 2020, 2019 och 2018 till utbildningarna ämneslärarutbildning, grundlärarutbildning eller speciallärarutbildning.

I genomsnitt antas årligen cirka 450 till grundlärare-, ämneslärare- eller speciallärarutbildningar per lärosäte (Tabell 6). Vid större lärosäten så som Stockholms universitet och Göteborgs universitet är antalet antagna omkring tre gånger fler (1 555 respektive 1 370 antagna). Antalet antagna studenter är betydligt lägre vid lärosäten med mer specialiserade lärarutbildningar, så som Chalmers tekniska högskola och Konstfack (i genomsnitt 12 respektive 42 antagna årligen).

⁸ Sedan 2011 finns fyra lärarexamina: förskolelärarexamen, grundlärarexamen, ämneslärarexamen och yrkeslärarexamen.

⁹ För tidsperioden 2018-2021.

Söktrycket, det vill säga antalet förstahandssökande per antagen, varierar från 1,81 och 1,05, med ett genomsnitt på 1,34. Examinationsfrekvensen varierar också mellan lärosätena. Det ovägda genomsnittet för grundlärautbildningen och speciallärautbildningen är 55 procent, och det vägda genomsnittet (då storleken på utbildningarna tagits i hänsyn) är 56 procent. Den högsta examinationsfrekvensen är 75 procent och den lägsta är 44 procent för grundlärare och speciallärare. Examinationsfrekvensen för ämneslärare är 37 procent, vilket är den lägsta examinationsfrekvensen för de större utbildningarna mot en yrkesexamen.¹⁰

Det finns ett svagt positivt samband mellan söktryck och examinationsfrekvens (korrelationsfaktor på +0.34). Detta följer logiken att högre söktryck ofta betyder högre antagningskrav, vilket i förlängningen kan ha positiva effekter på genomströmningen. Notera att beräkningen av examinationsfrekvensen per lärosäte endast inkluderar grundläraexamen och specialläraexamen, och inte ämneslärare eller yrkeslärare. Som tidigare nämnt är examinationsfrekvensen på ämneslärautbildningen särskilt låg.

Tabell 6. Lärosäten efter genomsnittligt antal antagna till lärarprogrammen exklusive yrkeslärare, 2018–2021, hela Sverige

Lärosäte	Antagna, genomsnitt 2018–2021 (speciallärare, grundlärare och ämneslärare)	Söktryck, (speciallärare, grundlärare och ämneslärare)	Examinationsfrekvens, (speciallärare och grundlärare)
Stockholms universitet	1 555	1,44	58%
Göteborgs universitet	1 370	1,37	55%
Malmö universitet	898	1,36	54%
Uppsala universitet	889	1,21	49%
Karlstads universitet	833	1,18	51%
Högskolan Dalarna	696	1,41	44%
Linköpings universitet	687	1,08	54%
Linnéuniversitetet	558	1,19	63%
Umeå universitet	507	1,27	63%
Mälardalens universitet	479	1,29	68%
Högskolan i Gävle	421	1,21	63%
Södertörns högskola	393	1,81	45%
Högskolan Kristianstad	393	1,75	61%
Örebro universitet	295	1,09	57%
Högskolan i Jönköping	278	1,13	59%
Luleå tekniska universitet	265	1,45	44%
Mittuniversitetet	235	1,43	46%
Lunds universitet	228	1,27	Statistik saknas
Högskolan i Borås	224	1,12	45%
Högskolan Väst	221	1,25	47%
Högskolan i Halmstad	189	1,05	75%
Gymnastik- och idrottshögskolan	154	1,18	Statistik saknas
Kungl. Tekniska högskolan	65	1,22	Statistik saknas
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	56	1,13	Statistik saknas
Konstfack	42	1,13	Statistik saknas
Chalmers tekniska högskola	12	1,72	Statistik saknas

Källa: Universitetskanslersämbetet
Not: Hela landet inkluderas i jämförande syfte. Söktryck beräknas genom att dividera antalet förstahandssökande med antalet antagna. Detta baseras på statistik för 2018, 2019, 2020 och 2021 (årligt genomsnitt för dessa år). Inkluderade lärautbildningar för söktryck är grundlärare, ämneslärare och speciallärare. Examinationsfrekvens beräknas som andelen nybörjare på lärarprogrammen för grundlärare och speciallärare 2011/2012 och 2012/2013 som erhållit examen på dessa lärarprogram vid samma lärosäte. Samtlig statistik kommer från UKÄ, bearbetning av Ramboll.

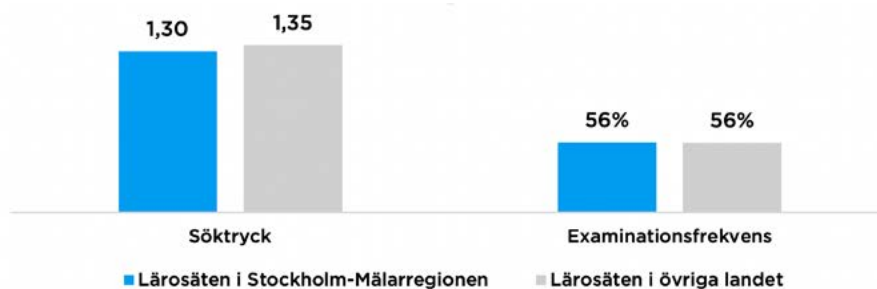
¹⁰ Universitetskanslersämbetet och SCB (2021) "Universitet och högskolor: genomströmning på grundnivå och avancerad nivå till och med 2019/20.

I jämförelse med andra utbildningar ligger söktrycket till lärarutbildningarna relativt lågt, men högre än utbildningar så som den till högskoleingenjör.¹¹ Jämfört med andra relativt stora utbildningar, så som sjuksköterskeutbildningen (söktryck på ca. 2–2,5) och socionomutbildningen (söktryck på ca. 3,5–4) är dock söktrycket till lärarutbildningarna markant lägre.

Sett till examinationsfrekvensen, som avser '...andelen examinerade och kvarvarande inom nominell studietid för programmet plus tre år från programstartredovisas efter nybörjare på program'¹², är de 56 procent som råder för grundlärare- och speciallärarutbildningar markant lägre än för de stora yrkesutbildningarna med högst examensfrekvens.¹³ Bland de stora yrkesutbildningarna är examinationsfrekvensen högst bland läkarstudenter och barnmorskestudenter (90 procent respektive 85 procent). Det finns dock andra stora yrkesutbildningar på högskolan med lägre examinationsfrekvens. Ett sådant exempel är högskoleingenjör, som ligger något lägre än för grundlärare, och civilekonom som ligger snäppet högre än de stora lärarutbildningarna.

Sammantaget är söktrycket något lägre till lärosäten belägna i Stockholm-Mälardalen jämfört med lärosäten på andra platser i landet, 1,30 jämfört med 1,35 (Figur 9). Examinationsfrekvensen är densamma på 56 procent.

Figur 9. Söktryck och examinationsfrekvens för lärarutbildningar, hela Sverige

Källa: Universitetskanslersämbetet

Not: Söktryck baseras på årligt genomsnitt utifrån 2017–2021. Examinationsfrekvens beräknas som andelen nybörjare på lärarprogrammen för grundlärare och speciallärare 2011/2012 och 2012/2013 som erhållit examen på dessa lärarprogram vid samma lärosäte.

Boendeort och val av studieort

Majoriteten av lärarstudenterna vid ett lärosäte kommer från lärosätets närområde, och majoriteten börjar sedan arbeta i närheten av lärosätet de studerat på (Figur 10). Som framkommer i Mälardalsrådets (2020) rapport *Rekrytering till och från högre utbildning i Stockholm-Mälardalen*¹⁴ bör universitets- och

¹¹ Universitetskanslersämbetet (2021) "Söktryck för olika utbildningar"

¹² Universitetskanslersämbetet och SCB (2021) "Universitet och högskolor: genomströmning på grundnivå och avancerad nivå till och med 2019/20"

¹³ Frekvensen är något högre för speciallärare än för grundlärare, men examinationsfrekvensen för grundlärarstudenter är mer än 10 procent högre än för ämneslärare.

¹⁴ Mälardalsrådet (2020). "Rekryteringen till och från högre utbildning i Stockholm-Mälardalen"

högskoleutbildning ses i lokal-regional kontext. Majoriteten av studenter som börjar studera vid ett lärosäte kommer från samma FA-region som lärosätet är beläget. Majoriteten av studenterna tar också arbete i samma FA-region som lärosätet ligger. Den geografiska rörligheten mellan boendeort och lärosäte, och mellan lärosäte och arbetsort är lägre i Stockholm-Mälardalenregionen än i övriga landet. Andelen nybörjare som börjar studera till lärare vid ett närliggande lärosäte i samma FA-region är cirka 69 procent i Stockholm-Mälardalenregionen jämfört med ca 56 procent i övriga landet. Sett till andelen som börjar arbeta i samma FA-region som lärosätet är beläget, har siffran för Stockholm-Mälardalenregionen 71 procent jämfört med 58 procent för övriga landet.

Figur 10. Rörlighetsmönster för lärarstuderande, i uppdelningen funktionell arbetsmarknadsregion.

Källa: SCB

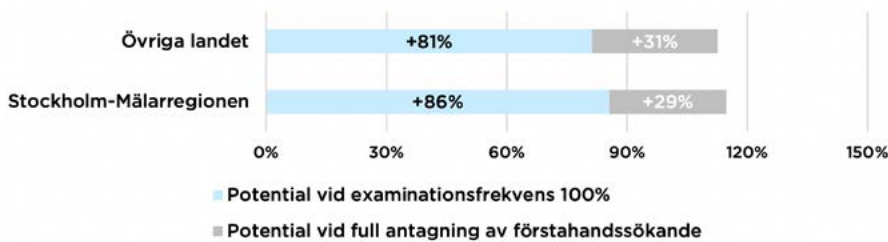
Not: Den geografiska rörligheten mellan boendeort och lärosäte, och mellan lärosäte och arbetsort baseras på utbildningskoderna 144 (bokstavskod a, b, c, d, x) 145 (bokstavskod a, b, c, d, e, f, g, i, x) 146 (bokstavskod e, g, i, j, k, l, x) samt 147 (bokstavskod a, d, x) vilka sammantaget omfattar grundskollärare, ämneslärare och speciallärare.

En högre examinationsfrekvens kan förbättra lärarförsörjningen

Nedan visas potentiell ökning av antalet nyexaminerade lärare vid examinationsfrekvens på 100 procent och full antagning av förstahandssökande, det vill säga söktryck på 1,0 (Figur 11). Med andra ord analyseras ökningen av antalet examinerade per år om alla som påbörjar utbildningen också avslutar den, och alla som söker in på utbildningen som förstahandsval också kommer in. Analysen baseras på hur nybörjare som bor i kommuner Stockholm-Mälardalenregionen samt i andra kommuner är fördelade på lärarprogrammen vid olika lärosäten.

En full examinationsfrekvens skulle innebära cirka 86 procent fler nyutexaminerade lärare i Stockholm-Mälardalenregionen årligen. Detta är såklart inte sannolikt att någonsin kunna uppfyllas, men det ger en indikation på hur stor inverkan examinationsfrekvensen har på lärarförsörjningen. Detta kan jämföras med de cirka 29 procent fler nyutexaminerade lärare som skulle realiseras vid ett söktryck på 1. Då söktrycket till lärarprogrammen redan är lågt i jämförelse med andra utbildningar, och att en gallring av sökande kan vara nödvändigt för att åstadkomma bättre examinationsfrekvens, så kan det diskuteras huruvida ett lägre söktryck (genom att exempelvis tillhandahålla fler utbildningsplatser) är ett ändamålsenligt mål.

Figur 11. Procentuell ökning av antal examinerade per år vid examinationsfrekvens på 100 procent och full antagning av förstahandssökande, Stockholm-Mälardalenregionen och övriga landet.

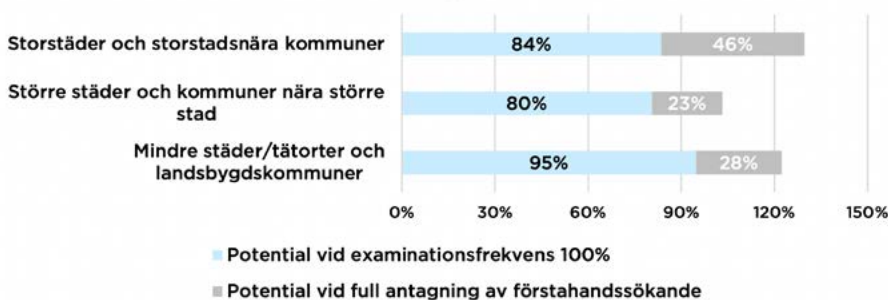

Källa: Universitetskanslersämbetet

Not: Examinationsfrekvens beräknas som andelen nybörjare på lärarprogrammen för grundlärare och speciallärare 2011/2012 och 2012/2013 som erhållit examen på dessa lärarprogram vid samma lärosäte. Söktryck baseras på årligt genomsnitt utifrån 2017–2021.

I Figur 12 nedan görs samma analys som ovan, men för olika typer av kommungrupper i Stockholm-Mälardalenregionen. Vi ser till exempel att en ökad examinationsfrekvens kan ha störst effekt på mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner. Detta för att de som rekryteras från dessa orter tenderar att studera vid lärosäten med relativt låg examinationsfrekvens.

Figur 12. Procentuell ökning av antal examinerade per år vid examinationsfrekvens på 100 procent och full antagning av förstahandssökande, efter kommuntyp, Stockholm-Mälardalenregionen

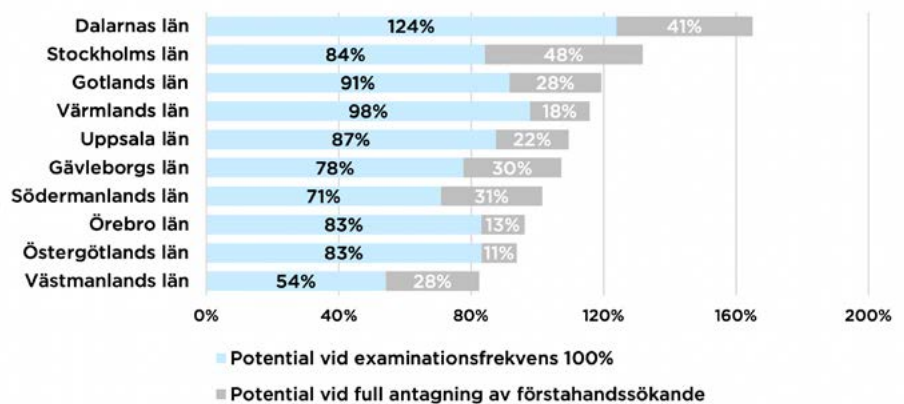

Källa: Universitetskanslersämbetet

Not: Examinationsfrekvens beräknas som andelen nybörjare på lärarprogrammen för grundlärare och speciallärare 2011/2012 och 2012/2013 som erhållit examen på dessa lärarprogram vid samma lärosäte. Söktryck baseras på årligt genomsnitt utifrån 2017–2021.

I Figur 13 redogörs potentialen vid full examinationsfrekvens och full antagning (söktryck på 1) i en regional kontext. Störst effekt skulle ökad examinationsfrekvens ha i Dalarnas län (+124 procent) och Värmlands län (+98 procent). Detta för att studenter från dessa orter tenderar att studera vid lärosäten med relativt låg examinationsfrekvens. Utifrån ett regionalt perspektiv är söktrycket relativt större i Stockholms län och Dalarnas län, vilket medför att potentialen är störst i dessa län att genom utökning av utbildningsplatser öka antalet nyexaminerade lärare.

Figur 13. Procentuell ökning av antal examinerade per år vid examinationsfrekvens på 100 procent och full antagning av förstahandssökande, efter län, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: Universitetskanslersämbetet

Not: Examinationsfrekvens beräknas som andelen nybörjare på lärarprogrammen för grundlärare och speciallärare 2011/2012 och 2012/2013 som erhållit examen på dessa lärarprogram vid samma lärosäte. Söktryck baseras på årligt genomsnitt utifrån 2017–2021.

Som framgår i analysen ovan har den relativt låga examinationsfrekvensen på lärarprogrammen en betydande påverkan på lärarförsörjningen, och därmed på både antalet behöriga lärare och andelen behöriga lärare. För att vidare illustrera vilken potential som en högre examinationsfrekvens kan ha på andelen behöriga lärare, visar vi i figuren nedan ett räkneexempel. I exemplet beräknas hur andelen behöriga lärare i Stockholm-Mälardalenregionen hade påverkats om examinationsfrekvensen varit 60 procent de senaste fem åren, i stället för 55 procent som den faktiskt varit.

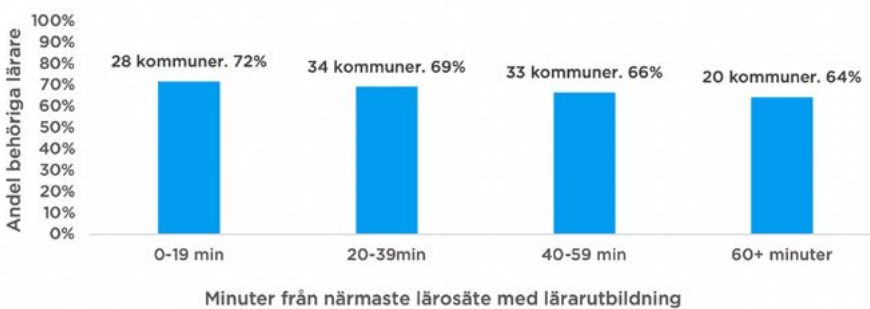
Figur 14. Räkneexempel på examinationsfrekvensens potentiella inverkan på andelen behöriga lärare i Stockholm-Mälardalenregionen

4.2 Närheten till lärosäte

Det finns ett signifikant samband mellan andelen behöriga lärare och distans till närmaste lärosäte på kommunnivå. Detta samband illustreras i Figur 16 och Figur 15. Distansen är skattad som minuter körväg (bil) mellan mittpunkten för tätorten i en kommun och adressen till lärosätet.¹⁵ Som syns i figurerna nedan minskar andelen personer med lärarlegitimation allteftersom distansen till det närmaste lärosätet ökar. I kommunerna med kortast avstånd till närmaste lärosäte (0-19 minuter) uppgår andelen behöriga lärare till 72 procent. I kommunerna där resvägen är som längst (60+ minuter) är motsvarande andel 64 procent. Resultaten ligger i linje med resultaten som presenteras i Figur 10, där vi kunde se att en stor andel personer som läser till lärare gör det i samma län som de kommer från, samt att en stor andel väljer att arbeta nära där man studerade till lärare.

Figur 15. Sambandet mellan andel behöriga lärare och distans till närmaste lärosäte. Stockholm-Mälardalenregionen

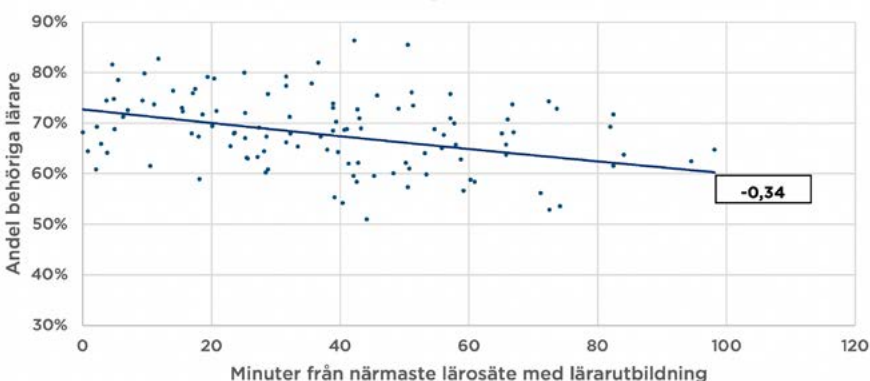

Källa: Universitetskanslersämbetet och SCB

Not: Distansen avser tid i bil, mellan mittpunkten i en kommuns mest tätbefolkade ort och adressen till lärosätet.

Nedan bryts resultaten illustrerade ovan ner på kommunnivå i stället för på grupper av kommuner. En minut kortare distans med bil till lärosäte är förknippad med en 0,34 procentenheter högre andel behöriga lärare (Figur 16). För denna korrelation kontrolleras inte för andra kommunspecifika faktorer som kan påverka andelen lärare med behörighet.

Figur 16. Sambandet mellan andel behöriga lärare och distans till närmaste lärosäte, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: Universitetskanslersämbetet och SCB

Not: Distansen avser tid i bil, mellan mittpunkten i en kommuns mest tätbefolkade ort och adressen till lärosätet. Sambandet mellan andel behöriga lärare och närhet till lärosäte är statistiskt signifikant på 95% konfidensnivå och över olika modellkonfigurationer, så som vid inkludering av olika kommunspecifika kontrollvariabler som har teoretisk koppling till lärarförsörjning.

¹⁵ Mittpunkten av tätorten i en kommun innebär mittpunkten av det mest tätbefolkade DeSO-området i kommunen.

Kortare diskussion om resultaten

Det finns tidigare studier som pekar på just vikten av geografisk lättillgänglighet och som tar upp olika lösningar för att förbättra inflödet till, och genomförandet av, lärarutbildningen. En sådan lösning kan exempelvis vara att erbjuda utbildning på campus lokaliserade på andra platser i landet. Detta diskuteras i bland annat SKR-rapporten (2018) *Skolans rekryteringsutmaningar*. Genom att erbjuda utbildning på utspridda campus kan till exempel anställda på förskolan i en kommun erbjudas att fortsätta arbeta på samma förskola under studietiden. Då kan en viss del av arbetstiden användas till studierna, vilket gör att arbetsgivare löper mindre risk att förlora personal som önskar vidareutbilda sig. I samma rapport lyfts även exempel på regional samverkan mellan närliggande kommuner och lärosäten, där kurser tas fram i samverkan för att underlätta genomförandet av utbildningen för studenterna.

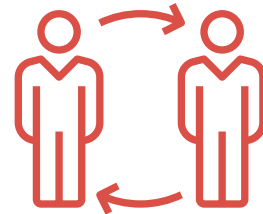
Även digitala lösningar tas upp av tidigare studier som förslag för att underlätta ingången till och genomförandet av lärarutbildningen. Detta menar man i synnerhet kan underlätta lärarförsörjningen på landsbygden där avståndet till närmaste högskola kan vara särskilt långt. I exempelvis Norrbotten har Lapplands lärcentra ingått ett samarbete med Luleå Tekniska Högskola och tagit fram en utbildning som till övervägande del sker på distans. Detta samarbete har bidragit till såväl ett ökat söktryck till lärarutbildningen i fråga, som en ökad examinationsfrekvens¹⁶. I en tidigare studie av Mälardalsrådet, ”Rekryteringen till och från högre utbildning i Stockholm-Mälardalenregionen”, påvisas att geografisk närhet till lärosäte är en särskilt viktig faktor i rekryteringen av kvinnor, personer vars föräldrar inte har någon akademisk bakgrund samt bland utlandsfödda och de med utländsk bakgrund.¹⁷

¹⁶ SKR (2018). ”Skolans rekryteringsutmaningar”

¹⁷ Mälardalsrådet (2020). ”Rekryteringen till och från högre utbildning i Stockholm-Mälardalenregionen”

5. In- och utflöden av lärare mellan kommuner

I detta kapitel analyseras utbildade lärares flyttmönster samt in- och utflöde från arbetsmarknaden. Detta analyseras då det påverkar lärarförsörjningen och skillnaderna mellan kommuner. Skillnader i in- och utflöden (i form av nyexaminerade och pensioner) mellan kommuner påverkar också den demografiska sammansättningen av lärare i olika kommuner. Analysen utgår från utbildade lärare vilka i stor utsträckning också arbetar som lärare (se kapitel 6). Med andra ord så är det inte yrkesverksamma lärare som studeras i detta kapitel utan snarare utbildade lärare.

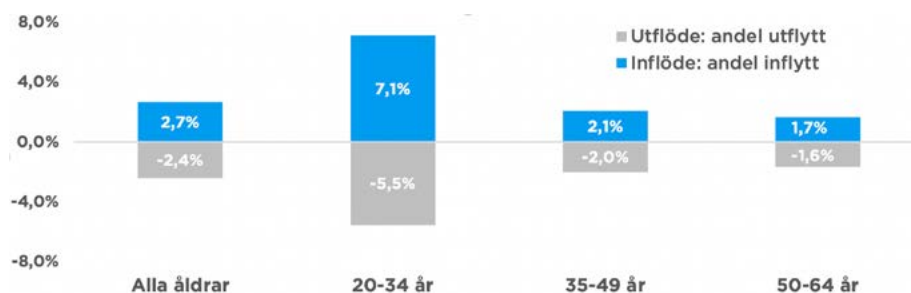
Inflyttning av personer med pedagogisk utbildning till kommuner i Stockholm-Mälardalenregionen är generellt högre än utflyttningen

I Figur 17 visas in- och utflyttnivåer i Stockholm-Mälardalenregionen över kommungränser, för olika ålderskategorier för personer med pedagogisk utbildning. Statistiken avser ett årligt genomsnitt och beräknas utifrån antalet kommunöverskridande flyttar 2016-2017 samt 2017-2018. Antalet personer med pedagogisk utbildning ökar i genomsnitt med 2,7 procent årligen genom inflyttning till kommuner i Stockholm-Mälardalenregionen. Genom utflyttning från kommuner i Stockholm-Mälardalenregionen minskar antalet personer med pedagogisk utbildning med 2,3 procent. Nettoinflödet av personer med pedagogisk utbildning genom flytt blir därför i genomsnitt +0,4 procent till kommunerna i länet. Den geografiska rörligheten över kommungränser är något större bland personer med pedagogisk utbildning i åldern 34–49 år jämfört med personer i åldern 50–64 år. Personer med pedagogisk utbildning i åldern 20-34 år är betydligt mer geografiskt rörliga på arbetsmarknaden och tenderar i högre grad att flytta från en kommun till en annan. Som tidigare beskrivits i rapporten är en yngre lärarkår förknippat med högre andel behöriga lärare, men bland yngre lärare är också personalomsättningen högre vilket föranleder en högre så kallad friktionsarbetslöshet, den typen av arbetslöshet som kopplas till jobbsökarprocessen och tiden det tar för att matcha arbetsgivare med arbetstagare. Vidare innebär en högre personalomsättning olika typer av kostnader för verksamheten, så som kostnad för rekrytering och introduktion av ny personal.

¹⁸ I analysen ingår utbildningskoderna 15F, 15G, 15S, 15P samt 15V.

¹⁹ Med detta följer att yngre personer med lärarutbildning också är mer rörliga på arbetsmarknaden över lag, vilket exempelvis påvisas i Örebro universitets (2020) rapport "Skolpersonalens rörlighet på arbetsmarknaden i Örebro kommun och län"

²⁰ Av Lärarförbundets (2019) analys framkommer dock att en stor andel av yngre lärare är obehöriga.

Figur 17. In- och utflytt av personer med pedagogisk utbildning i kommuner i Stockholm-Mälarenregionen uppdelat efter de olika ålderskategorierna

Källa: SCB, flyttstatistik för 2016, 2017 och 2018.

Not: I analysen över personer med pedagogisk utbildning ingår utbildningskoderna 15G, 15H, 15S, 15P samt 15V.

Tabell 7 visar inflytt och utflytt över kommungränser för personer med pedagogisk utbildning, efter olika typer av geografiska indelningar. Siffrorna är uttryckta som andelar av befolkningen som har pedagogisk utbildning. I tabellen visas även flyttnettot, vilket är andelen som flyttar in i en kommun minus andelen som flyttar ut. Som återspeglas i Tabell 7 varierar flyttnettot mellan kommuner i olika FA-regioner från cirka 0% till 1,1%. FA-regionen Nyköping-Oxelösund sticker ut med högst (positivt) kommunalt flyttnetto medan FA-regionen Vansbro sticker ut med lägst flyttnetto. Vidare ser vi att flyttnettot är något högre i mindre städer/kommuner än i större städer/kommuner. I mindre städer och på landsbygden är flyttnettot ca 0,7% jämfört med ca 0,2% i storstäder. Samtidigt är den totala geografiska rörligheten (inflytt och utflytt sammantaget) nästan två gånger så stor i storstäder som i städer av mindre storlek och på landsbygd.

Lärförsörjningen påverkas givetvis av inflyttning och utflyttning i kommuner av personer med pedagogisk utbildning, men en förbättrad kompetensförsörjning genom inflytt sker då på bekostnad av utflytt från en annan kommun. Som framkommer är dock att kommunerna i Stockholm-Mälarenregionen drar nytta av geografisk rörlighet då flyttnettot typiskt sett är positivt. Detta betyder alltså att det genomsnittliga flyttnettot i övriga landet är negativt.

Tabell 7. Inflytt och utflytt över kommungränser bland personer med pedagogisk utbildning, snitt 2016–2018, Stockholm-Mälardalenregionen

Geografi	Grupp	Inflytt	Utflytt	Flytt-netto
FA-region	Avesta-Hedemora	2,4%	-2,0%	0,4%
	Bollnäs-Ovanåker	1,7%	-1,1%	0,5%
	Eskilstuna	1,9%	-1,3%	0,6%
	Falun-Borlänge	2,4%	-1,9%	0,4%
	Gotland	2,0%	-1,1%	0,9%
	Gävle	1,9%	-1,6%	0,3%
	Hudiksvall	1,2%	-1,0%	0,3%
	Jönköping	1,1%	0,0%	1,1%
	Karlskoga	2,1%	-1,6%	0,5%
	Karlstad	2,3%	-2,0%	0,3%
	Linköping-Norrköping	1,6%	-1,5%	0,0%
	Ljusdal	1,9%	-1,0%	1,0%
	Ludvika	2,4%	-1,4%	1,0%
	Malung-Sälen	2,6%	-1,7%	0,9%
	Mora	2,3%	-2,1%	0,2%
	Nyköping-Oxelösund	2,9%	-1,7%	1,1%
	Stockholm	3,3%	-3,1%	0,2%
	Torsby	1,2%	-0,6%	0,6%
	Vansbro	2,1%	-2,1%	0,0%
	Västerås	2,2%	-1,8%	0,4%
Västland	2,1%	-1,6%	0,5%	
Örebro	2,1%	-1,9%	0,2%	
Kommuntyp	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	2,3%	-1,6%	0,7%
	Större städer och kommuner nära större stad	2,1%	-1,8%	0,3%
	Storstäder och storstadsnära kommuner	3,5%	-3,4%	0,2%

Källa: SCB, flyttstatistik för 2016, 2017 och 2018.

Not: I analysen över personer med pedagogisk utbildning ingår utbildningskoderna 15G, 15H, 15S, 15P samt 15V. Statistiken avser årliga genomsnitt baserat på perioden 2016–2018.

Utflytet genom pensionsavgången och vidareutbildning är större än inflödet som skapas genom nyexamination

I Stockholm-Mälardalenregionen uppgår det årliga utflytet ur utbildningsgruppen *pedagogisk utbildning*, som andel av befolkningen som tillhör utbildningsgruppen, till 3,2 % genom pensionsavgångar och 0,1% genom att personer vidareutbildas (Figur 18).²¹ Detta baserat på statistik för 2016 till 2018. Inflödet och utflytet avser årligt genomsnitt baserat på perioden 2016–2018. Det årliga inflödet till utbildningsgruppen genom nyexamination uppgår samma period till 2,7 %, vilket ger ett nettoflöde på -0,6 %. Med andra ord minskar antalet personer med pedagogisk utbildning i Stockholm-Mälardalenregionen om man endast ser till inflöde genom nyexaminerade och utflyde genom pensionsavgångar och att personer vidareutbildar sig. Då statistiken är baserad på utbildningsgrupp är detta inte detsamma som att undersöka in- och utflyden av yrkesverksamma lärare. Andelen som lämnar sektorn genom yrkesbyte, men alltså inte genom att först genomgå vidareutbildning ligger på desto högre nivåer.²² Analysen ger dock en bild av de underliggande flödesnivåerna sett utifrån perspektivet utbildningsgruppsstillhörighet. Vidare bör noteras att pensionsavgång i statistiken avser att en person fyllt 65 och därför inte nödvändigtvis att personen har slutat vara yrkesaktiv. Detsamma gäller för utflyde genom vidareutbildning.

²¹ Pedagogisk utbildning avser här utbildningskoderna 15F, 15G, 15S, 15P samt 15V

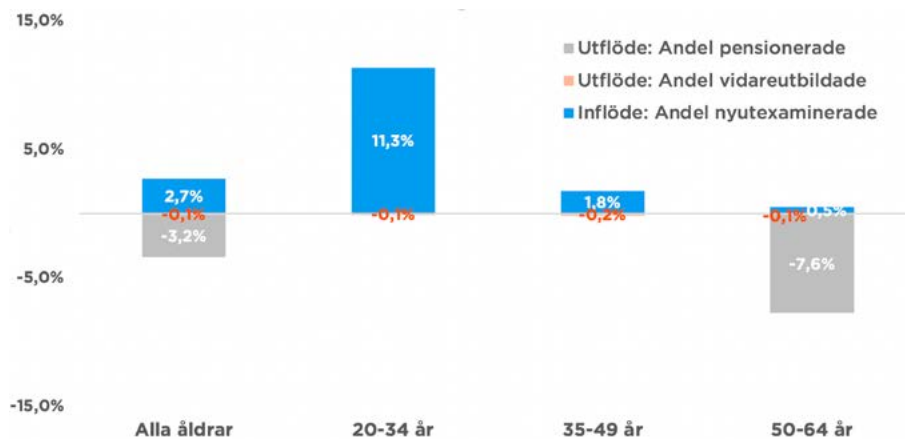
²² Ca 6 % lämnar sektorn genom yrkesbyte enligt SCB (2017). "Lärare utanför yrket".

Personer som vidareutbildas har fortfarande pedagogiska utbildningar och kan därför fortsätta arbeta som lärare. Sett till vidareutbildning bör noteras att endast utbildningar på högskolenivå ingår i statistiken, och exempelvis inte vidareutbildning genom YH-utbildningar.

Nettoinflödet till gruppen med pedagogisk utbildning i Stockholm-Mälardalenregionen är som störst i åldrarna 20–34 år, med 11,3% i inflöde genom nyexamination och 0,1% utflöde genom att personer vidareutbildas. Det stora inflödet faller sig naturligt då sannolikheten att utbilda sig i yngre ålder är högre än i äldre åldrar. Inflödet genom nyexamination i pedagogiska utbildningar för åldersgruppen 35–49 år uppgår till 1,8 % medan utflöden genom vidareutbildning uppgår till 0,2 %. För denna åldersgrupp råder alltså ett positivt nettoutflöde in i utbildningsgruppen på omkring 1,6 % årligen, i relation till antalet som i åldersgruppen som vid början av året tillhörde utbildningsgruppen.

Stora pensionsavgångar har pekats ut som en betydande utmaning för lärarförsörjningen i landet.²³ Detta gäller i synnerhet för gruppen speciallärare och specialpedagoger där yrkesverksamma lärare generellt är äldre. Som framgår tidigare i rapporten (Tabell 4 och Tabell 5) skiljer sig åldersstrukturen bland lärare i hög utsträckning mellan kommuner, vilket medför att stora pensionsavgångar har olika stor inverkan på lärarbristen i olika kommuner.

Figur 18. Flöden av utbildade lärare i Stockholm-Mälardalenregionen bland personer med pedagogisk utbildning

Källa: SCB

Not: I analysen över personer med pedagogisk utbildning ingår utbildningskoderna 15G, 15H, 15S, 15P samt 15V. Tidsperioden avser genomsnitt 2016/2017 och 2017/2018. Notera att vidareutbildning innebär att man lämnar utbildningsgruppen pedagogisk utbildning. Källa: SCB, flyttstatistik för 2016, 2017 och 2018.

Sett till inflöden genom examination och utflöden till följd av vidareutbildning och pensioner, råder relativt stora skillnader mellan de funktionella arbetsmarknadsregioner som ingår i Stockholm-Mälardalenregionen. FA-regionen Västland har det högsta årliga nettoinflödet på 0,5% medan det lägsta finns i Malung-Sälén, där det råder ett årligt nettoutflöde på 3 % i relation till utbildningsgruppens storlek vid årets början.

²³ Lärarförbundet (2018) "Stora pensionsavgångar ökar lärarbristen ytterligare", SKR (2021) "Lärarstatistik"

Vidare pekar resultaten på att det i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner råder ett årligt nettoutflöde på 1,6%. I större städer och kommuner nära en större stad är nettoutflödet 0,7%. I storstäder och storstadsnära kommuner är nettoutflödet ur gruppen personer med pedagogisk utbildning 0,2%. Nettoflödessiffrorna är starkt kopplade till åldersfördelningen bland personer med pedagogisk utbildning. Ju fler yngre personer med pedagogisk utbildning, och ju färre äldre som är nära pensionsålder, desto högre nettoinflöde råder.

Resultaten som pekar på negativa nettoflöden från utbildningsgruppen är i linje med flera tidigare studier, däribland UKÄ (2019) där det s.k. ”nybörjarbehovet” prognosticeras för att det framtida behovet ska tillgodoses, samt SCB:s (2019) lärarprognos. Resultaten visar på ett genomgående behov av ett ökat antal ”nybörjare” in till yrket, något som resultaten i denna rapport också visar på.²⁴ Sett till olika kategorier av lärare är nybörjarbehovet relativt större för ämneslärare 7–9, grundlärare 4–6 samt yrkeslärare.

Tabell 8. In- och utflöden exklusive flytt bland personer med pedagogisk utbildning, Stockholm-Mälardalenregionen

Geografi	Grupp	Inflöde: Andel nyutexaminerade	Utflöde: Andel vidareutbildade	Utflöde: Andel pensionerade	Nettoflöde exklusive flytt
FA-region	Avesta-Hedemora	3,4%	-0,2%	-3,7%	-0,5%
	Bollnäs-Ovanåker	1,8%	-0,1%	-3,2%	-1,5%
	Eskilstuna	2,9%	0,0%	-2,8%	0,1%
	Falun-Borlänge	2,0%	-0,2%	-3,9%	-2,0%
	Gotland	2,6%	-0,1%	-4,0%	-1,4%
	Gävle	2,3%	0,0%	-3,4%	-1,2%
	Hudiksvall	1,5%	0,0%	-3,9%	-2,5%
	Jönköping ²⁵	1,7%	0,0%	-4,6%	-2,9%
	Karlskoga	2,8%	-0,1%	-2,9%	-0,2%
	Karlstad	2,1%	-0,1%	-3,0%	-1,0%
	Linköping-Norrköping	2,6%	-0,1%	-3,2%	-0,7%
	Ljusdal	2,5%	0,0%	-4,4%	-1,9%
	Ludvika	1,8%	0,0%	-4,0%	-2,2%
	Malung-Sälen	0,6%	0,0%	-3,7%	-3,0%
	Mora	2,5%	-0,2%	-4,4%	-2,1%
	Nyköping-Oxelösund	1,5%	-0,1%	-4,0%	-2,6%
	Stockholm	3,1%	-0,2%	-3,2%	-0,3%
	Torsby	1,6%	0,0%	-3,7%	-2,1%
	Vansbro	1,4%	0,0%	-2,5%	-1,1%
Västerås	2,4%	0,0%	-3,3%	-0,9%	
Västland	2,8%	0,0%	-2,4%	0,5%	
Örebro	2,3%	-0,1%	-2,9%	-0,8%	
Kommuntyp	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	2,1%	-0,1%	-3,7%	-1,6%
	Större städer och kommuner nära större stad	2,7%	-0,1%	-3,2%	-0,7%
	Storstäder och storstadsnära kommuner	3,0%	-0,2%	-3,1%	-0,2%

Källa: SCB, flyttstatistik för 2016, 2017 och 2018.

Not: I analysen över personer med pedagogisk utbildning ingår utbildningskoderna 15G, 15H, 15S, 15P samt 15V. Statistiken avser årliga genomsnitt baserat på perioden 2016–2018.

²⁴ UKÄ (2019). "Framtidens behov av högskoleutbildade", SCB (2019). "Lärarprognos 2019"

²⁵ I FA-region Jönköping ingår endast kommunen Ydre, som geografiskt tillhör Stockholm-Mälardalenregionen.

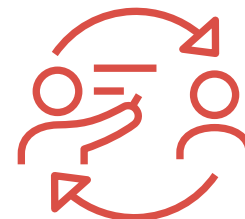

Kortare diskussion om resultaten

I kapitel 3 kunde vi se att lärarnas åldersstruktur markant skiljer sig mellan kommuner i Stockholm-Mälardalenregionen. I detta och i föregående kapitel har vi delvis fått svar på varför åldersfördelningen skiljer sig. Tillströmningen av nyexaminerade lärare sker i störst utsträckning i storstäder och större städer, vilka i sin tur ligger närmare lärosätena än landsbygdskommuner och mindre städer. Den höga åldersstrukturen i landsbygdskommuner som redovisas i kapitel 3 visar sig också avspelas i många pensionsavgångar under de senaste åren. Resultaten i kapitlet visar helt enkelt en väntad bild baserat på resultaten i tidigare kapitel. Det ska dock tilläggas att resultaten som redovisas i detta kapitel är en ögonblicksbild (2016–2018) och att det är möjligt att åren som redovisas är avvikande från hur det brukar se ut. Detta gäller framför allt resultaten på finare geografisk nivå, exempelvis FA-region. Med det sagt så har ändå ett antal mönster gällande lärares flyttar och val av bostadsorter kunnat identifieras.

6. Yrkesbytare

I detta kapitel analyseras utbildade lärares yrkesval och i vilken grad de arbetar som lärare och andra skolyrken. Vi analyserar dels hur utbildade lärare fördelar sig mellan olika yrken, dels hur det skiljer sig mellan olika län i Stockholm-Mälardalenregionen.

Nedan visar vi att yrkesbytande är en viktig orsak till lärarbristen i många kommuner. Det ska tilläggas att det inte är något negativt i sig att utbildade lärare inte jobbar som lärare. I motsats kan det ses som något positivt att lärarutbildning inte nödvändigtvis betyder att man bara kan arbeta som lärare, vilket gör utbildningen mer attraktiv. Att utbildade lärare befinner sig utanför läraryrket är dock negativt just för tillgången på lärare som jobbar i skolan.

Utbildade lärares yrkesval har studerats tidigare. SCB uppskattar andelen utbildade lärare som är utanför yrket till 15 procent. I rapporten beskrivs anledningar till att vissa utbildade lärare gör andra yrkesval än lärare.²⁶ Det framkommer att en vanlig anledning till att personer lämnar läraryrket är arbetsmiljörelaterad, till exempel stress och arbetsbelastning. Möjlighet att styra sin egen arbetssituation och lön identifieras också som viktiga faktorer. Frågan har belysts i en rapport från Örebro universitet som undersöker skolpersonalens rörlighet på arbetsmarknaden i Örebro kommun och län för olika grupper. De finner bland annat att sannolikheten att lämna skolyrket är större bland manlig personal och särskilt bland de män som arbetar inom förskolan.²⁷

Analysen i detta kapitel fokuserar på fyra utbildningskategorier. Totalt finns 10 utbildningsgrupper enligt klassificeringen SUN. Exempelvis Allmän utbildning, Humaniora och konst, Teknik och tillverkning och Tjänster. Inom utbildningsgruppen Pedagogik och lärarutbildning finns tio underkategorier av vilka vi i denna rapport fokuserar på fyra (antal utbildade i Stockholm-Mälardalenregionen inom respektive utbildningskategori i parentes):

- Lärarutbildning för grundskolans lägre åldrar (32 200)
- Ämneslärarutbildning, allmänna ämnen (29 700)
- Utbildning för lärare i praktiskt-estetiskt ämne (10 600)
- Speciallärarutbildning (5 100)

Totalt rör det sig om cirka 77 000 individer som har någon av dessa lärarutbildningar i Stockholm-Mälardalenregionen. Dessa är de vanligaste utbildningskategorier för grundskolelärare och det är dessa som kommer analyseras vidare i detta kapitel. I bilagan del 11.2 redovisas exkluderade kategorier inom pedagogik och utbildning.

Utbildade lärare arbetar framför allt som lärare. För de fyra studerade utbildningskategorierna är arbete som lärare vanligast men fördelningen inom respektive kategori är olika jämn (Figur 19). Förutom arbete som lärare är det också vanligt att arbeta som rektor samt olika typer av pedagoger.

²⁶ SCB (2017). "Lärare utanför yrket". Uppskattningen på 15 procent skiljer sig något från skattningen i denna rapport. Metoden är snarlik men underlaget är annorlunda, dels så använda annat urval av SSYK, dels innefattar den studien hela Sverige.

²⁷ Örebro universitet (2020). "Skolpersonalens rörlighet på arbetsmarknaden i Örebro kommun och län"

Figur 19. Fördelningen mellan yrken för utbildade lärare, år 2019, Stockholm-Mälardalenregionen

15H Ämneslärarutbildning, allmänna ämnen		15G Lärarutbildning för grundskolans lägre åldrar	
Yrke	Andel	Yrke	Andel
Grundskollärare	40 %	Grundskollärare	60 %
Gymnasielärare	27 %	Förskollärare	15 %
Rektorer, nivå 2	6 %	Rektorer, nivå 2	4 %
Övriga pedagoger med teoretisk specialistkompetens	3 %	Speciallärare och specialpedagoger m.fl.	3 %
Speciallärare och specialpedagoger m.fl.	2 %	Övriga pedagoger med teoretisk specialistkompetens	2 %
Planerare och utredare m.fl.	2 %	Gymnasielärare	2 %
Lärare i yrkesämnen	1 %	Fritidspedagoger	1 %
Övriga universitets- och högskollärare	1 %	Planerare och utredare m.fl.	1 %
Förskollärare	1 %	Förskolechefer, nivå 2	1 %
Lednings- och organisationsutvecklare	1 %	Barnskötare	0,5 %
Övriga yrken	16 %	Övriga yrken	11 %

15S Speciallärarutbildning		15P Utbildning för lärare i praktiskt-estetiskt ämne	
Yrke	Andel	Yrke	Andel
Speciallärare och specialpedagoger m.fl.	66 %	Grundskollärare	38 %
Grundskollärare	10 %	Gymnasielärare	12 %
Rektorer, nivå 2	5 %	Övriga pedagoger med teoretisk specialistkompetens	11 %
Gymnasielärare	3 %	Musiker, sångare och kompositörer	5 %
Förskollärare	3 %	Rektorer, nivå 2	3 %
Planerare och utredare m.fl.	1 %	Lärare i yrkesämnen	2 %
Förskolechefer, nivå 2	1 %	Planerare och utredare m.fl.	1 %
Övriga pedagoger med teoretisk specialistkompetens	1 %	Speciallärare och specialpedagoger m.fl.	1 %
Övriga universitets- och högskollärare	1 %	Övriga universitets- och högskollärare	1 %
Övriga utbildare och instruktörer	1 %	Idrottstränare och instruktörer m.fl.	1 %
Övriga yrken	9 %	Övriga yrken	25 %

Källa: Supercross (SCB)

Hur stor andel av utbildade lärare arbetar inom skolyrken?
För att analysera utbildade lärares yrkesval har Ramboll kategoriserat de yrkesgrupper som finns enligt den struktur som SCB använder för att kategorisera yrken (SSYK 2012) i tre kategorier (antal yrkesgrupper in parentes):

- Lärare och pedagoger (7)
- Andra skolyrken (12)
- Övriga yrken (402)²⁸

9-28 procent av de utbildade lärarna arbetar inte inom skolyrken (Figur 20). De som studerat lärarutbildningen för grundskolans lägre åldrar samt speciallärare utgör den grupp som i högst grad arbetar inom skola - cirka 90 procent. De som gått utbildningen för lärare i praktiskt-estetiska ämnen arbetar i lägst grad inom skola – cirka 72 procent.

Figur 20. Andelen personer med pedagogisk utbildning som arbetar som lärare/pedagoger kontra inom något annat skolyrke eller något övrigt yrke, Stockholm-Mälardalenregionen

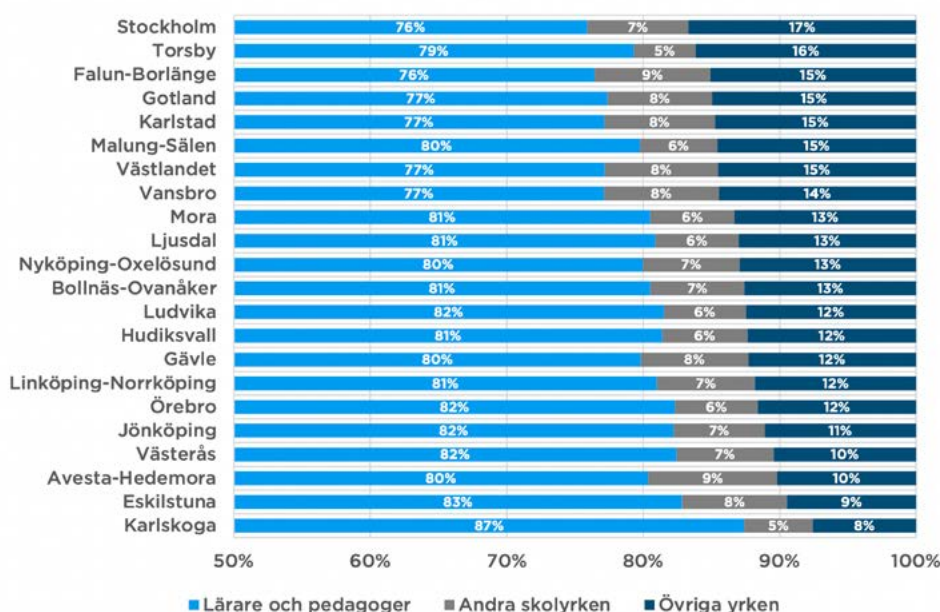
Källa: Supercross (SCB)

Not: För definition vad som ingår i respektive yrkeskategori, se Tabell 14

²⁸ I bilagan del 11.2 redovisas vilka yrkesgrupper som ingår i respektive kategori, se Tabell 14

Andelen utbildade lärare som arbetar inom ett skolyrke varierar mellan 83 och 92 procent i de FA-regioner som finns i Stockholm-Mälardalenregionen (Figur 21). Medan cirka 90 procent av de som är utbildade lärare i Karlskoga, Eskilstuna och Avesta-Hedemora arbetar inom skolan, är det enbart cirka 80% av alla med lärarutbildning i FA-Stockholm och FA-Torsby som gör detta.

Figur 21. Andel av personer med lärarutbildning (15S, 15P, 15H, 15G) som arbetar som lärare/pedagoger samt andra yrken inom skola, per FA-region, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: Supercross (SCB)

Not: För definition vad som ingår i respektive yrkeskategori, se Tabell 14

Studien från Örebro universitet (refererad till ovan) visar också på att utbildade lärare tenderar att vara mer rörliga på arbetsmarknader som är större, alltså rörligheten är större i större kommuner.²⁹ Detta ligger i linje med resultaten i Tabell 9 som visar att det finns en större andel lärare utanför yrket i större städer jämfört med mindre.³⁰ Generellt kan man se att utbildade lärare framför allt arbetar inom skolyrken i kommuner nära storstäder och större städer men inte i själva storstäderna eller större städerna.

²⁹ Örebro universitet (2020). "Skolpersonalens rörlighet på arbetsmarknaden i Örebro kommun och län"

³⁰ Korrelationskoefficient mellan kommunstorlek och andel utbildade lärare i läraryrket=-0,29 (redovisas ej i tabell)

Tabell 9. Andel av personer med lärarutbildning (15S, 15P, 15H, 15G) som arbetar som lärare/ pedagoger samt andra yrken inom skola, per kommungrupp, Stockholm-Mälardalenregionen

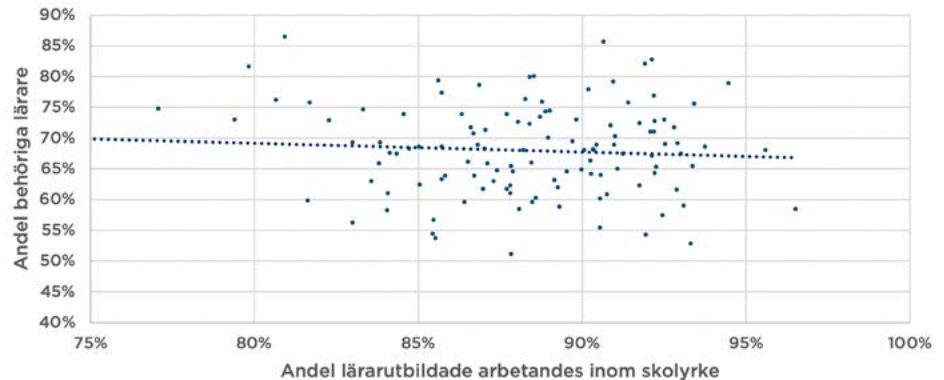
Kommungrupp	Andel
Pendlingskommun nära större stad	91%
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	90%
Lågpendlingskommun nära större stad	89%
Pendlingskommun nära storstad	88%
Landsbygdskommun	87%
Mindre stad/tätort	87%
Större stad	86%
Landsbygdskommun med besöksnäring	84%
Storstäder	77%

Källa: Supercross (SCB)

6.1 Yrkesbytares påverkan på tillgången

Kopplingen mellan tillgången på behöriga lärare och andelen utbildade lärare som jobbar inom skola i en kommun är svag (Figur 22). Det är tydligt i figuren att kommuner med hög andel av de utbildade lärarna inom skolyrken inte nödvändigtvis har hög andel behöriga lärare. Det finns dock en svag koppling vilket illustreras av trendlinjen i figuren.

Figur 22. Andel utbildade lärare sysselsatt inom skolyrke och andel behöriga lärare per kommun

Källa: SCB, Skolverket, bearbetning av Ramboll

Not: Varje prick representerar 1 av 121 kommunerna i Stockholm-Mälardalenregionen. Lärarutbildade avser SUN-koder 15S, 15P, 15H, 15G.

Hur skulle andelen behöriga lärare påverkas om fler stannade i yrket?

Även om det inte finns en tydlig koppling mellan kommuner med låg andel behöriga lärare och andel utbildade lärare som arbetar inom skola, så finns här en potential för att öka andelen. Nedan presenteras ett räkneexempel för att illustrera denna potential. Totalt finns cirka 75 000 individer med lärarutbildning (15S, 15P, 15H, 15G) och sysselsättning i Stockholm-Mälardalenregionen. Cirka 11 000 av dessa arbetar inte inom ett skolyrke. Nedan redovisas utfallet om hälften av dessa (per kommun) skulle återvända till eller börja med läraryrket med behörighet och ersätta obehöriga

lärare (Tabell 10). Vi kan se att den största potentialen när det kommer till denna faktor finns i storstäder (Stockholm) och vissa större städer - Borlänge (11%), Eskilstuna (11%), Gävle (13%), Karlstad (35%), Linköping (16%), Norrköping (11%), Södertälje (10%), Uppsala (19%), Västerås (13%), Örebro (18%). I bilaga del 11.2 redovisas resultaten uppdelat på FA-region (Figur 33).

Tabell 10. Andel av personer med lärarutbildning (15S, 15P, 15H, 15G) som arbetar som lärare/ pedagoger samt andra yrken inom skola, per kommungrupp, Stockholm-Mälardalenregionen

Kommungrupp	Andel behöriga lärare idag	Potentiell ökning
Storstäder	75%	30%
Större stad	69%	16%
Landsbygdskommun med besöksnäring	66%	15%
Mindre stad/tätort	66%	12%
Landsbygdskommun	63%	11%
Pendlingskommun nära storstad	70%	11%
Lågpendlingskommun nära större stad	66%	11%
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	67%	9%
Pendlingskommun nära större stad	72%	8%

Källa: SCB, Skolverket, bearbetning av Ramboll

Kortare diskussion om resultaten

Det finns utbildade lärare som inte arbetar som lärare vilket ger en negativ effekt på lärartillgången. Vi har i detta kapitel visat att potentialen som detta innebär skiljer sig dels mellan kommuner och kommungrupper, dels mellan olika typer av lärare. Att lärare befinner sig utanför yrket i stor utsträckning är en sanning med modifiering. Reglab (2018) visar att utbildade lärare - relativt övriga utbildningsgrupper - i hög utsträckning befinner sig inom yrket. Exempelvis redovisas att utbildade lärare för grundskolans tidiga år befinner sig inom läraryrket till cirka 86 procent. Detta kan ställas i relation till poliser (90 procent), läkare (91 procent), barnmorskor (86 procent), lärarutbildning grundskola eller gymnasium (83 procent) eller förskollärare (81 procent). Med andra ord kan man både se det som att en hög eller låg andel utbildade lärare befinner sig utanför yrket. Som nämnt i kapitlet ovan finns det också en fördel med att alla utbildade lärare inte arbetar som lärare. Detta är fallet dels då det gör utbildningen mer attraktiv, dels då de kunskaper som lärare har kan vara användbara på andra arbetsplatser än skolan.

³¹ Reglab (2018) "Regionala matchningsindikatorer"

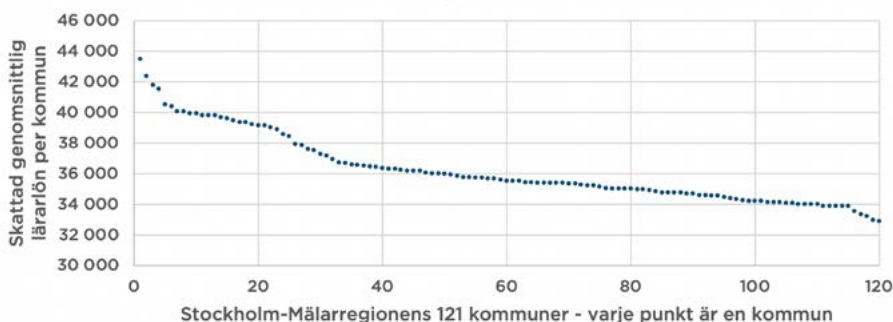
7. Ekonomi och attraktivitet

Kommuner har en mängd olika kännetecken som skiljer dem från varandra. I detta kapitel analyseras sådana som kan tänkas ha en påverkan på tillgången på lärare och som samtidigt är mätbara. Exempel som inte är mätbara är huruvida kommunen är en bra arbetsgivare eller om skolorna i kommunen är attraktiva att jobba i. Det vi kan studera är däremot löner, kommunal ekonomi och kommuners attraktivitet rent generellt.

Den genomsnittliga lärarlönen skiljer sig mellan kommunerna i Stockholm-Mälardalenregionen (Figur 23). Lärarlönerna är generellt högre i kommuner med större skatteintäkter och lägre i kommuner med mindre skatteintäkter. Korrelationen mellan den genomsnittliga skattekraften per invånare och den skattade lärarlönen är 0,78.³²

Figur 23. Skattad lärarlön per kommun, genomsnittlig bruttolön per månad, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: SCB, bearbetning av Ramboll

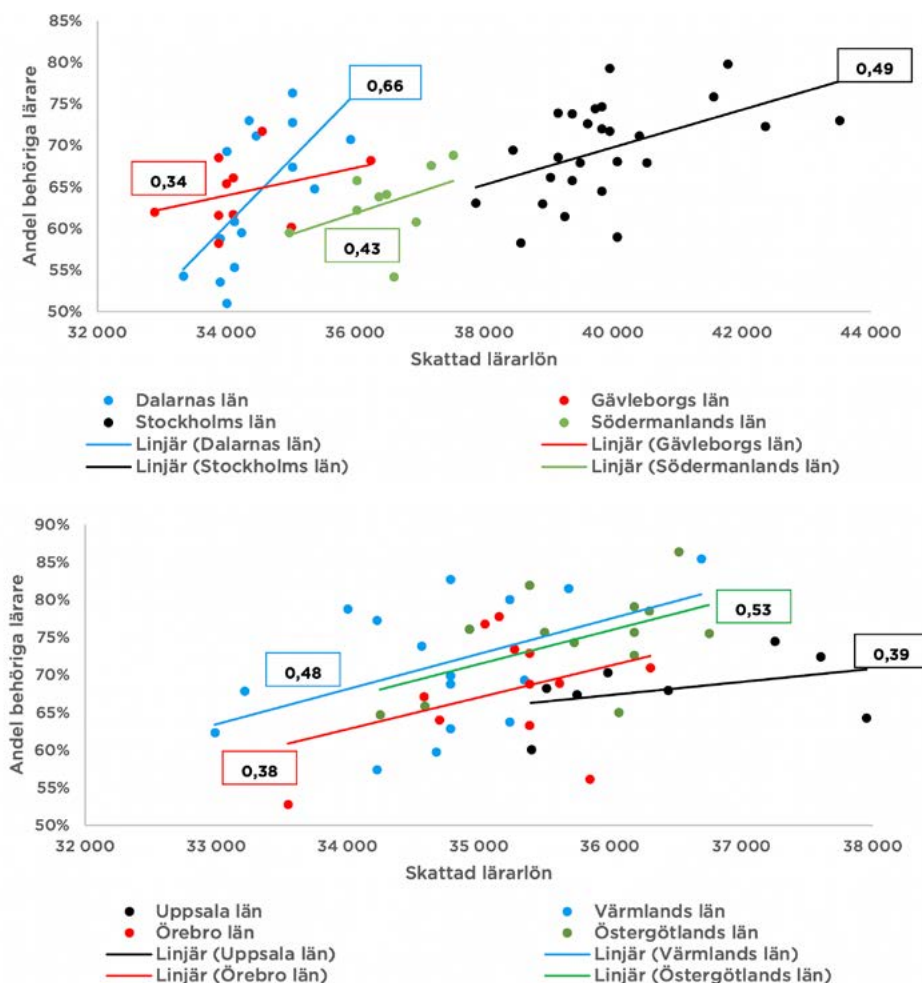
Not: Varje prick representerar 1 av 121 kommunerna i Stockholm-Mälardalenregionen. Lärarlönen är skattad baserat på kommunal lönenivå och lärarlösnivå för länet (SSYK 2341 - Grundskollärare).

Kommuner med högre lärarlöner har också en högre andel behöriga lärare (Figur 24). Detta samband är tydligt när vi analyserar län för län vilket görs i figuren. Som exempel kan vi studera Dalarnas län i figuren nedan. Den genomsnittliga lärarlönen varierar mellan cirka 33 000 till 36 000 kronor (horisontell axel) och andelen behöriga lärare varierar mellan 51 procent och 76 procent (vertikal axel). Det är tydligt att det i snitt är kommuner med högre löner som också har högre andel behöriga lärare. I Stockholm varierar lönerna från 38 000 till 44 000 och andelen behöriga lärare varierar mellan 58% och 80%.

³² Skattekraft = Förvärvsinkomst för boende i kommunen / antal personer boende i kommunen. Skattekraften påverkas således både av lönenivåer samt andel av befolkningen som förvärvsarbeter. Korrelation på 0,78 kan tolkas som att variablerna hänger samman mycket väl.

Figur 24. Andel behöriga lärare och skattad lärarlön per kommun, uppdelat på län

Källa: Skolverket, SCB, bearbetning av Ramboll

Not: Varje prick är en kommun. Värdet i fyrkant avser korrelationskoefficient mellan andel behöriga lärare och skattad lärarlön för respektive län. Sambandet mellan andel behöriga lärare och skattad lärarlön är statistiskt signifikant på 95% konfidensnivå då modellkonfigurationen inkluderar kontrollvariabler för län, alltså på det sätt som figurerna är modellerade.

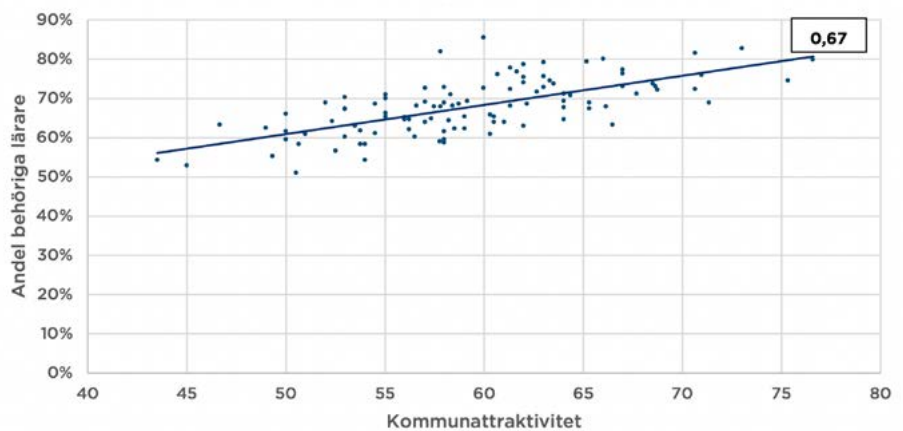
Förklaringarna till detta resultat kan vara många. En viktig och kanske den mest avgörande delen av förklaringen är att lön har en påverkan på var en person vill jobba någonstans. Som beskrevs ovan finns det en tydlig koppling mellan lärarlöner och kommunal ekonomi – rikare kommuner har högre löner. Förklaringen skulle också kunna komma från det faktum att utbildade lärare föredrar att arbeta i kommuner med större ekonomiska resurser. Det är möjligt att god kommunal ekonomi också avspeglas i andra arbetsvillkor än lön och att det därav driver på skillnaden.

Generell kommunattraktivitet mäts löpande av SCB. Ett värde mellan 0-100 ges till respektive kommun baserat på enkäter där invånare i kommunen får besvara frågor om bland annat offentlig service, utbildnings- och arbetsmöjligheter, den offentliga miljön och trygghet. Det finns en tydlig koppling mellan kommunattraktivitet

och andelen behöriga lärare för kommunerna i Stockholm-Mälardalenregionen (Figur 25). Kommunattraktivitet är i sin tur relativt starkt kopplad till lärarlöner (korrelation 0,40) vilket leder till frågan vad som driver på skillnaderna. En tolkning är att en kommuns attraktivitet hänger samman med dess ekonomiska förutsättningar, då bättre ekonomiska förutsättningar möjliggör för kommunen att betala högre löner, ha bättre samhällsservice osv. Det är i sin tur lättare att locka lärare till kommuner som är mer attraktiva (vilket är en konsekvens av många faktorer) vilket gör att andelen behöriga lärare där är högre.

Figur 25. Andel behöriga lärare och kommunattraktivitet, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: SCB, Skolverket, bearbetning av Ramboll
 Not: Varje prick är en kommun (121 kommuner i Stockholm-Mälardalenregionen). Värdet i fyrkant avser korrelationskoefficient mellan andel behöriga lärare och kommunattraktivitet (baserat på SCBs medborgarundersökning), indexvärden mellan 0-100.

Kortare diskussion om resultaten

Resultaten i kapitlet vittnar om en konkurrens mellan kommuner inom länen i Stockholm-Mälardalenregionen. Kommuner med högre löner har högre genomsnittlig skattekraft och är i genomsnitt mer attraktiva (baserat på SCB:s medborgarundersökningar). Dessa kommuner har också en högre andel behöriga lärare. Detta resultat gäller inom länen, men när vi studerar Stockholm-Mälardalenregionen som helhet bli mönstren svagare. Vi kunde se i kapitel 2 att det inom många län kompenseras för en låg andel behöriga lärare genom att ha fler lärare per elev. Denna kompensation kunde identifieras i majoriteten av länen men i varierande grad. Varför faktorerna som utretts i detta kapitel har ett samband med andelen behöriga lärare kan vara många, vilket diskuteras ovan. Faktum kvarstår dock att sambanden finns, vilket bör beaktas vid implementering av lösningar.

8. Skillnader inom kommuner

I tidigare kapitel har dels faktorer som påverkar den totala mängden behöriga lärare analyserats, dels faktorer som påverkar skillnader i andelen behöriga lärare mellan kommuner. I detta kapitel analyserar vi skillnader inom kommuner, mellan typer av huvudmän samt skillnader mellan områden.

8.1 Enskild eller kommunal huvudman

I detta kapitel analyseras huruvida huvudmannaskap har en påverkan på andelen behöriga lärare. Andelen behöriga lärare är lägre bland enskilda huvudmän jämfört med kommunala (Tabell 11). Detta förhållande gäller för alla aggregerade kommungrupper i Stockholm-Mälardalenregionen men skillnaden varierar, från 15 procent i Stockholm (storstäder) till 4 procent i kommungruppen mindre stad/tätort.

Hur stor andel av de yrkesverksamma lärarna som arbetar i enskilda skolor varierar också, från 22 procent i storstäder (Stockholm) till 5 procent i pendlingskommun nära mindre stad/tätort. Generellt kan man säga att andelen enskilda skolor är större i större städer och i närheten av dessa.

Tabell 11. Andel behöriga lärare uppdelat på kommungrupp och huvudman, Stockholm-Mälardalenregionen

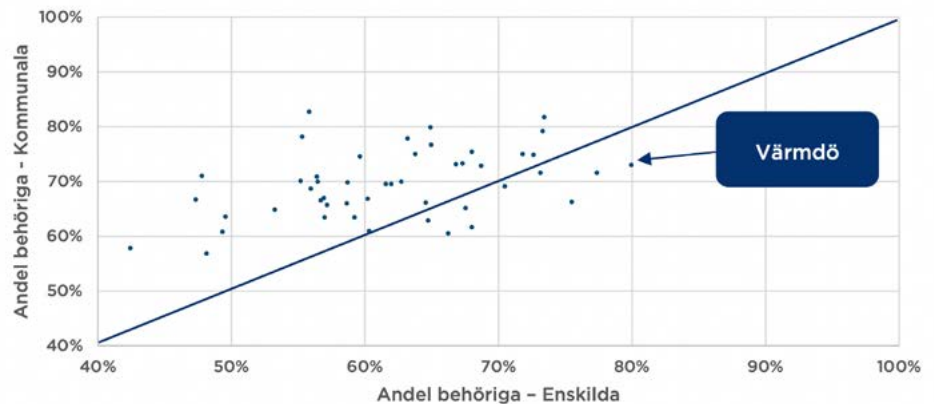
Kommungrupp	Behöriga - Kommunal	Behöriga - Enskild	Andel enskilda
Storstäder	78%	63%	22%
Pendlingskommun nära större stad	72%	60%	6%
Pendlingskommun nära storstad	71%	62%	19%
Större stad	71%	64%	14%
Lågpendlingskommun nära större stad	67%	56%	6%
Mindre stad/tätort	67%	63%	14%
Landsbygdskommun med besöksnäring	66%	55%	6%
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	66%	59%	5%
Landsbygdskommun	63%	55%	8%

Källa: Skolverket

Not: Färger avser cellernas värden relativt varandra. Andel enskilda avser andel lärare verksamma i enskilda skolor.

Tabell 11 målar en tydlig bild, nämligen att skolor med enskilda huvudmän har en lägre andel behöriga lärare jämfört med kommunala skolor. Det finns dock kommuner där detta inte är fallet (Figur 26). I figuren nedan visas andelen behöriga lärare per kommun uppdelat på enskilda och kommunala huvudmän. I cirka 20 procent av kommunerna har skolorna med enskilda huvudmän högre andel behöriga lärare än de kommunala. Som exempel lyfts i figuren Värmdö kommun där de enskilda skolorna i snitt har 80 procent behöriga lärare medan de kommunala har 73 procent.

Figur 26. Andel behöriga lärare per kommun uppdelat på enskilda och kommunala huvudmän, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: Skolverket, bearbetning av Ramboll

Not: Enbart kommuner med enskilda och kommunala skolor inkluderas i figuren. Skolor med mindre än 10 lärare har exkluderats när andelarna sammanställts.

8.2 Socioekonomiska grupper

För att analysera huruvida skolor i mer socioekonomiskt utsatta områden har en lägre eller högre andel behöriga lärare utgår vi från befolkningens utbildningsnivå. Analysen genomförs i ett antal steg: Först delar vi upp Stockholm-Mälardalenregionen i små områden och undersöker vilka som har en grundskola, vilket är 1 300 stycken.³³ I nästa steg ser vi på befolkningens genomsnittliga utbildningsnivå i dessa 1 300 områden. Sedan delar vi upp områdena i två kategorier:

- Områden där befolkningen har låg utbildningsnivå: 120 stycken.
- Områden där befolkningen har hög utbildningsnivå: 1 180 stycken.

Andelen behöriga lärare är större i områden där de boende har en högre utbildningsnivå (Tabell 12). Detta samband gäller för i princip alla kommuner i Stockholm-Mälardalenregionen i varierande grad. I mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner i Örebro län exempelvis är andelen behöriga lärare 76 procent i områden där utbildningsnivån för de boende är hög, medan andelen behöriga lärare är 55 procent i områden där utbildningsnivån är låg. Det finns dock kommuner som avviker från detta mönster, exempelvis större städer och kommuner nära större stad i Värmland.

³³ Den geografiska indelningen DeSo – Demografiska statistikområden används.

Tabell 12. Andel behöriga lärare och antal lärare uppdelat på skolor i områden med hög/låg utbildningsnivå bland de boende, per län och kommungrupp, år 2020, Stockholm-Mälardalenregionen

Län	Kommungrupp	Behöriga lärare - skolor i områden med hög utbildning	Behöriga lärare - skolor i områden med låg utbildning	Skillnad - andel behöriga	Antal lärare - hög utbildning	Antal lärare - låg utbildning
Dalarna	Mindre städer	64%	58%	6%	1 133	201
	Större städer	68%	50%	18%	432	116
Gotland	Mindre städer	69%	48%	21%	324	46
	Större städer	66%	64%	2%	657	367
Gävleborg	Mindre städer	66%	63%	4%	707	108
	Större städer	66%	64%	2%	657	367
Stockholm	Mindre städer	63%	65%	-2%	198	85
	Storstäder	72%	63%	9%	11 626	1 759
Södermanland	Större städer	67%	61%	7%	463	345
	Mindre städer	68%	60%	8%	602	196
Uppsala	Större städer	63%	61%	2%	912	284
	Storstäder	65%	59%	6%	126	42
Värmland	Större städer	73%	62%	12%	2 073	226
	Mindre städer	71%	66%	5%	351	260
Västmanland	Större städer	79%	80%	-1%	1 100	81
	Mindre städer	69%	62%	7%	186	168
Örebro	Större städer	66%	57%	10%	1 248	286
	Mindre städer	76%	55%	21%	236	156
Östergötland	Större städer	72%	60%	12%	1 390	279
	Mindre städer	81%	69%	12%	119	15
Östergötland	Större städer	74%	67%	7%	2 507	512

Källa: SCB, Skolverket, bearbetning av Ramboll

Not: Mindre städer: Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Storstäder: Storstäder och storstadsnära kommuner

Större städer: Större städer och kommuner nära större stad

Skolor med färre lärare än 10 har exkluderats. Alla grundskolor enligt Skolverkets register utgör urvalet. Baserat på skolans adress har DeSo-område som skolan ligger i identifierats (totalt 1 057 DeSo-områden i Stockholm-Mälardalenregionen). Baserat på data för utbildningsnivåer i dessa områden har andelen som inte har gymnasial utbildning räknats fram. Slutligen görs en uppdelning av DeSo-områdena där områden med "hög utbildning" avser områden där mer än 75% har gymnasial utbildning eller mer. Områden "låg utbildning" är områden där mindre än 25% har gymnasial utbildning eller mer. Antalet lärare i områden med låg utbildning utgör cirka 10 procent av populationen. Icke-viktade medelvärden från skolnivå per geografisk enhet.

Uppdelningen av områden baserat på utbildningsnivå är gjord så att cirka 20 procent av de yrkesverksamma lärarna i Stockholm-Mälardalenregionen arbetar i områden med "låg" utbildningsnivå och 75 procent i områden med "hög" utbildningsnivå. Ramboll har gjort samma uppdelning men baserat på andelen av hushållen med låg ekonomisk standard också vilket ger liknande huvudresultat – att skolor i områden med hög andel hushåll med låg ekonomisk standard har lägre andel behöriga lärare i sina skolor. Med andra ord kan man sammanfatta resultaten med att skolor i socialt svagare områden har lägre andel behöriga lärare jämfört med skolor som inte ligger i sådana områden.

Resultatet ligger i linje med resultaten på kommunnivå (kapitel 7) där vi kunde se att andelen behöriga lärare är högre i kommuner med högre skattekraft, det vill säga kommuner med bättre ekonomi och högre lärarlöner.

Kortare diskussion om resultaten

I detta kapitel visas att enskilda skolor har lägre andel behöriga lärare än kommunala skolor. Detta kan ha olika förklaringar och kan utredas vidare. I kapitlet har vi också visat att andelen behöriga lärare är lägre i socioekonomiskt svaga områden. Varför så är fallet är också uppslag för fortsatt analys. Det skulle dels kunna bero på att skolorna i dessa områden har sämre ekonomiska förutsättningar och inte kan erbjuda lika bra löner, dels att arbetsklimatet är sämre, dels att skolorna i dessa områden prioriterar på ett annat sätt än att maximera andelen behöriga lärare och så vidare. Oavsett anledning är detta ett problem givet att behöriga lärare är att föredra framför obehöriga och att barn i dessa områden är i större behov av stöd från skolan relativt barn som inte bor i dessa områden.

9. Samlad bedömning

I detta kapitel ges först en sammanställning länsvis. Denna följs av en kortare diskussion kring resultaten.

9.1 Sammanställning länsvis genom index

Nedan görs en samlad bedömning uppdelat på län och kommungrupp, till exempel ”mindre städer i Dalarna”. Vi har gjort detta genom att samla de mest centrala resultaten kopplat till geografiska skillnader. Det som redovisas i den samlade bedömningen är utfallsmåtten - andel behöriga lärare samt de viktigaste förklarande variablerna.

Utfallsmättet andel behöriga lärare

Utfallsmättet är andel behöriga lärare vilket vi delar upp i typ av huvudman och typ av skolområde (se kapitel 8.2). Detta är samma mått som redovisats löpande i rapporten. Värde redovisas endast om det finns mer än 40 lärare i gruppen.

Förklarande variabler som har analyserats i rapporten

De förklarande variablerna delas in i fyra kategorier och värdet som redovisas avser länet/kommungruppen relativt övriga län/kommungrupper.

- Demografi utgörs av resultaten från Tabell 7 och Tabell 8. Ett högt värde på demografi innebär alltså att länet/kommungruppen har goda förutsättningar relativt övriga Stockholm-Mälardalenregionen när det kommer till inflyttning av lärare, andel som gått i pension senaste tiden och inflödet av nyexaminerade lärare.
- Lärare utanför yrket avser exempelvis resultaten redovisade i Figur 21. Är det en hög andel lärare utanför yrket i ett län/kommungrupp ges ett lågt indexvärde.
- Distans till lärosäte avser exempelvis resultaten i Figur 15. Är det långa avstånd till närmaste lärosäte i länet/kommungruppen ges ett lågt indexvärde.
- Ekonomi avser en kombination av det som redovisas i Figur 24 (skattade lärarlöner) men också skattekraft som redovisas i kapitel 7. Om länet/kommungruppen har hög skattekraft/lärarlöner ges ett högt indexvärde.

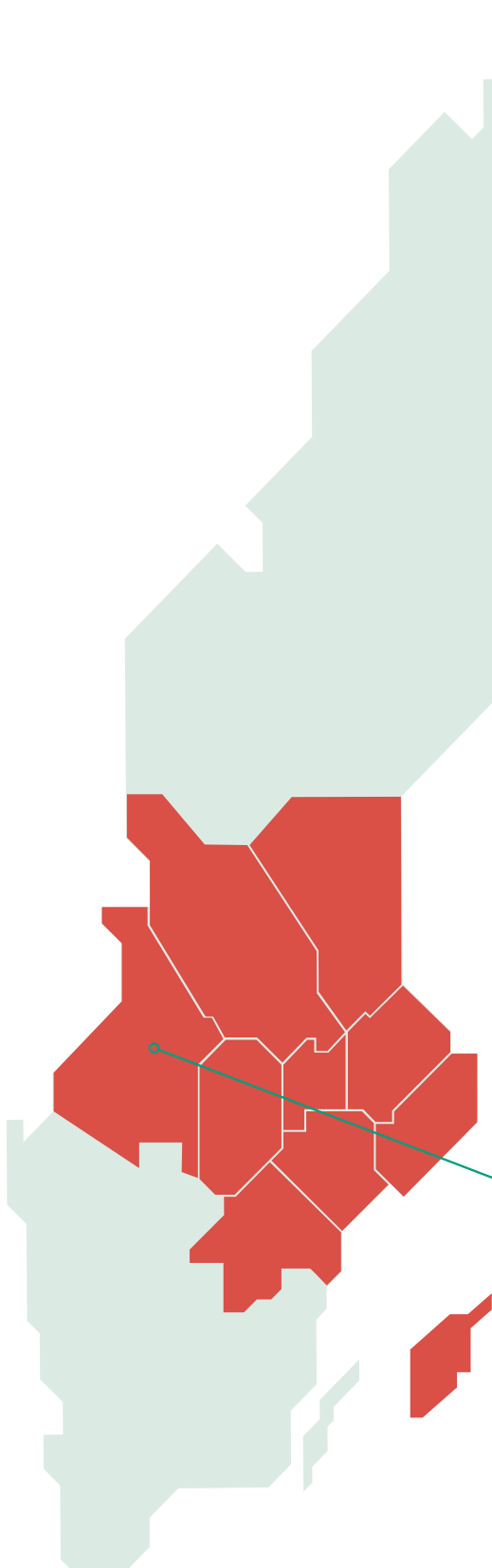

Hur beräknas index?

Indexvärdena och färgerna avser länets/kommungruppens värde relativt övriga län/kommungrupper i Stockholm-Mälardalenregionen. Indexet går från 0-100 där 1 är det sämsta värdet och 100 det bästa givet dess inverkan på andelen behöriga lärare. Till exempel, om ett län/kommungrupp har värdet 80 på ekonomi betyder det att det är hög lön och hög skattekraft i det länet/kommungruppen, vilket vi i tidigare kapitel identifierat har en positiv inverkan på andelen behöriga lärare. På samma sätt betyder exempelvis ett värde på 20 för index "Lärare utanför yrket" att det är en relativt hög andel utbildade lärare som finns utanför yrket. Att många lärare är utanför yrket påverkar andelen behöriga lärare negativt.

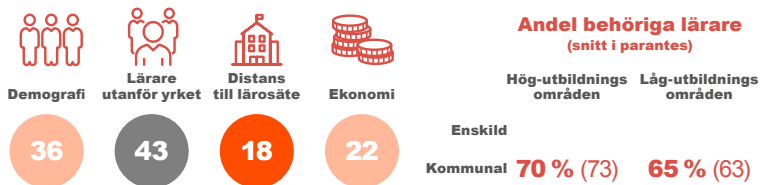
Exempel: Tolkning av rutan Dalarna-Mindre städer

Alla förklarande variabler för Dalarna-Mindre städer har ett värde som ligger under 50, alltså under medel. Det finns dock inget värde som är mycket lågt, såsom 20 eller lägre. Med andra ord pekar de förklarande variablerna på att tillgången på behöriga lärare bör vara låg i regionen. Kollar man till höger i rutan kan man också se att andelen behöriga lärare är relativt låg i regionen, dvs det väntade resultatet givet de förklarande variablerna. Det finns regioner som avviker från det väntade resultatet. Ett sådant exempel är Västmanland-Större städer där i princip alla förklarande variabler är över medel men där andelen behöriga lärare är lågt. Med andra ord finns då andra förklaringar till detta bortom det som analyserats i denna rapport.

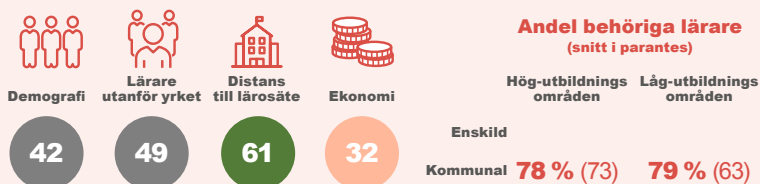

Värmland

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Större städer och kommuner nära större stad

Dalarna

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Andel behöriga lärare (snitt i parantes)

	Hög-utbildnings områden	Låg-utbildnings områden
Enskild	66 % (64)	
Kommunal	64 % (73)	61 % (63)

Större städer och kommuner nära större stad

Andel behöriga lärare (snitt i parantes)

	Hög-utbildnings områden	Låg-utbildnings områden
Enskild		
Kommunal	68 % (73)	51 % (63)

Gävleborg

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Andel behöriga lärare (snitt i parantes)

	Hög-utbildnings områden	Låg-utbildnings områden
Enskild	52 % (64)	
Kommunal	67 % (73)	61 % (63)

Större städer och kommuner nära större stad

Andel behöriga lärare (snitt i parantes)

	Hög-utbildnings områden	Låg-utbildnings områden
Enskild		62 % (60)
Kommunal	67 % (73)	64 % (63)

Örebro

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Andel behöriga lärare (snitt i parantes)

	Hög-utbildnings områden	Låg-utbildnings områden
Enskild	66 % (64)	
Kommunal	64 % (73)	61 % (63)

Större städer och kommuner nära större stad

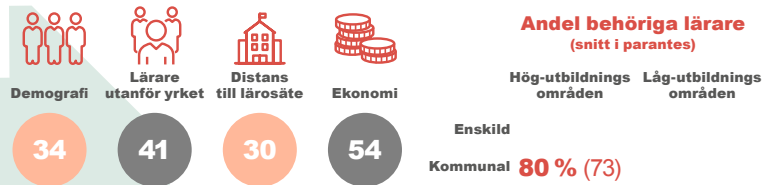

Andel behöriga lärare (snitt i parantes)

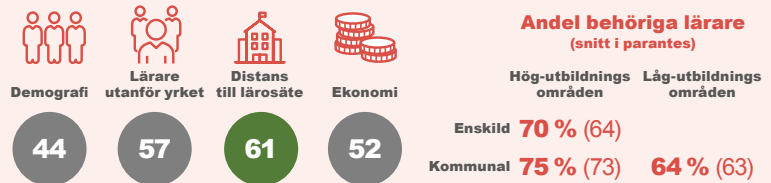
	Hög-utbildnings områden	Låg-utbildnings områden
Enskild		
Kommunal	68 % (73)	51 % (63)

Östergötland

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

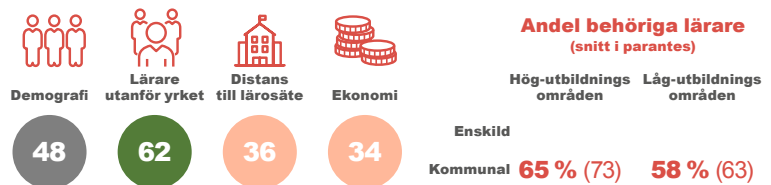

Större städer och kommuner nära större stad

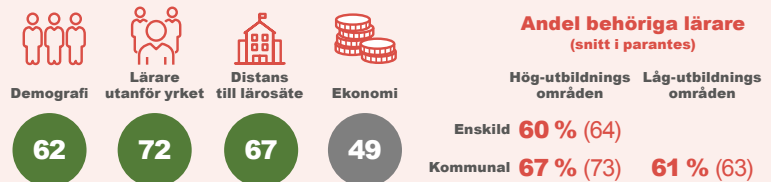

Västmanland

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

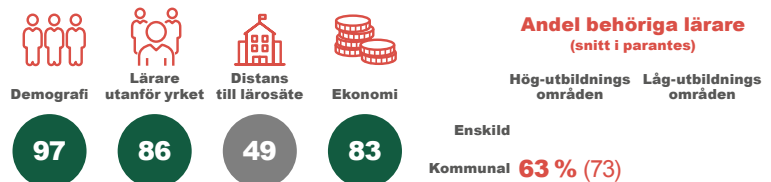

Större städer och kommuner nära större stad

Uppsala

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

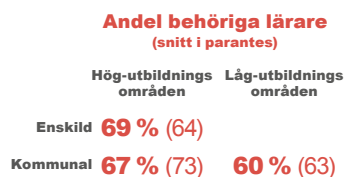

Större städer och kommuner nära större stad

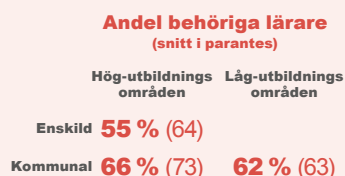

Södermanland

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

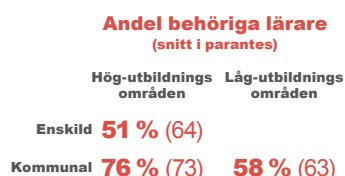

Större städer och kommuner nära större stad

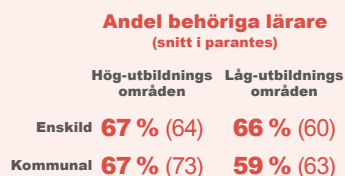

Stockholm

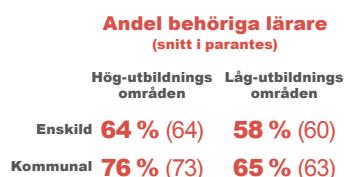
Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Större städer och kommuner nära större stad

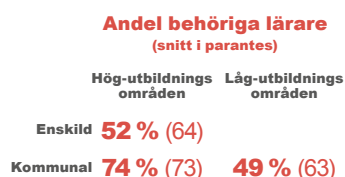

Storstäder och storstadsnära kommuner

Gotland

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

9.2 Diskussion

I denna rapport har tillgången på grundskolelärare i Stockholm-Mälardalen regionen analyserats. Till skillnad från många andra studier på området har vi i denna rapport fokuserat på att förklara anledningarna till lärarbristen, snarare än att prognosticera den. Vi har ämnat svara på varför det är lärarbrist, om det finns skillnader inom och mellan kommuner och varför. Det framkommer i denna studie att det råder en generell brist på lärare och att det finns stora skillnader i brist mellan årskurser och ämnen samt mellan län och kommuner.

Den första delen av utmaningen med lärarförsörjningen finns kopplat till lärosätena. Tillgången hade idag varit bättre om fler utbildningsplatser funnits, och om fler hade slutfört den utbildning de påbörjat. Fler utbildningsplatser hade inneburit att fler av dem som söker in på lärarutbildningen faktiskt kommer in. Dock finns risken att gruppen som idag inte blir antagna, men som hade blivit det med fler utbildningsplatser, hade haft en låg examinationsfrekvens. Huruvida så är fallet är svårt att uppskatta för denna grupp vilket gör potentialen kopplat till ökade platser på lärarutbildningen svårbedömd. Examinationsfrekvensen för de som faktiskt blir antagna har såklart en direkt påverkan på antalet behöriga lärare som finns och verkar i skolorna. Här finns dock också ett problem då en 100-procentig examinationsfrekvens troligen inte är eftersträvt då det troligen finns individer som under utbildningens gång inser att de inte vill jobba som lärare och därav hoppar av. Det sker således en naturlig selektion vilket förhoppningsvis leder till bättre lärare då de mest motiverade väljer att stanna kvar och slutför sin lärarutbildning.

Den andra delen är att alla utbildade lärare inte arbetar som lärare vilket påverkar tillgången. Det ska tilläggas att detta problem är mångfacetterat då det också bidrar till utbildningens attraktivitet att utbildade lärare kan arbeta med annat. Det kan också vara en fördel att utbildade lärare är verksamma inom andra sektorer än skolan.

Givet det utbud som finns på nationell nivå råder det skillnader mellan kommuner och inom kommuner. Vi har i denna rapport visat att det finns påtagliga skillnader och att många av dem kan förklaras av olika variabler. Exempelvis har vi visat att närhet till lärosäte och kommunal ekonomi har en påverkan på den lokala lärarförsörjningen. Vidare har vi sett att skillnader inom kommuner till viss del påverkas av socioekonomiska skillnader, det vill säga att skolor i mer socioekonomiskt utsatta områden har svårare att rekrytera behöriga lärare.

De förklarande variablerna som har inkluderats i denna rapport kan dock inte visa en heltäckande bild av vad som påverkar tillgången på lärare. Detta beror på att lärarförsörjningen är en multikomplex fråga och att de regionala, kommunala och lokala förutsättningarna ser olika ut. Sammanfattningsvis kan man säga att landsbygdskommuner generellt har långt till lärosäten vilket leder till ett lågt inflöde av nyexaminerade, vilket leder till en hög medelålder och hög andel pensioner bland lärarna. Kommuner som är stora har nära till lärosäten och får på så vis ett bättre inflöde och en mer blandad åldersstruktur i lärarkåren. Samtidigt finns i dessa kommuner större problem med andelen utbildade lärare som arbetar utanför utbildningssektorn. Bakom dessa huvuddrag finns variationer mellan kommuner och län som är svåra att förklara, och som kräver fördjupad analys.

I och med att det finns olika typer av förklaringsfaktorer kopplat till lärarbristen finns också många olika typer av lösningar. Det fortsatta arbetet med frågorna kopplat till en bättre lärarförsörjning är många. Framför allt finns många fler analyser som kan göras för att få ytterligare inblick i dynamiken och situationen.

Diskussion

I denna rapport har lärarförsörjningsfrågan analyserats kvantitativt på en relativt aggregerad nivå. Med andra ord finns, som beskrivet ovan, många nyanser bakom de siffror som presenterats i rapporten. Det finns också begränsningar till följd av de data som använts, vilka beskrivits löpande i rapporten. Givet dessa förbehåll pekar resultaten i rapporten på att det finns ett antal potentiella lösningar kopplat till frågorna.

Det första, och kanske mest slående resultatet är ett kompetensförsörjningen av lärare påverkas av lokaliseringen av lärosätena. I kommuner nära ett lärosäte är tillgången bättre. Med målet om en mer jämfördelad lärarförsörjning i Stockholm-Mälardalenregionen bör lokalisering av dagens lärosäten samt lokala studiecentra beaktas innan ytterligare etableringar sker. Vid framtida anläggande av lärarutbildningar bör lokaliseringsanalyser genomföras över universitet, högskolor och lokala studiecentra för att på så sätt kunna placera ut nya där det i dagsläget är långt till närmsta. Som beskrivet i rapporten är skillnaderna idag stora mellan kommuner vilket får konsekvenser för de enskilda kommunerna.

Utmaningen med att alla som påbörjar lärarutbildningen inte slutför skulle flera policyförändringar potentiellt kunna mildra. Dels påverkar yrkets generella attraktivitet studenters vilja att slutföra utbildningen. Attraktivitet kan som diskuterats ovan

påverkas genom löner, arbetsvillkor, karriärvägar med mera. Det finns också andra faktorer som påverkar genomströmningen, utöver yrkets attraktivitet. Dels beror det på individerna som påbörjar programmet, dels så påverkas den av hur programmet är utformat. Detta har inte utretts i detalj i denna rapport, men via statistiken kan vi tydligt se hur genomströmningen skiljer sig mellan universiteten. Vilka som är framgångsfaktorerna för en hög genomströmning skulle kunna utredas vidare och lärdomar skulle kunna dras. Detta skulle eventuellt kunna vara användande av arbetsintegrerade studier, användande av lokala studiecentra eller andra verktyg. Ramboll har, baserat på olika workshops med mera under arbetets gång, fått bilden av att merparten av avhoppet från lärarutbildningen sker i början och i slutet av utbildningen. Avhoppet i början är i sig mer naturliga, till exempel till följd av att studenten snabbt insett att läraryrket inte passar studenten eller att studenten kommit in på en annan utbildning. När det kommer till de som hoppar av under slutet på utbildningen är frågan mer komplicerad. Dessa individer är i de flesta fall de som fått ett lärarjobb och inte är i behov av att slutföra sin utbildning. Frågan som man då måste ställa sig är varför så är fallet och varför det saknas incitament för den enskilde lärarstudenten att slutföra sina studier.

För att implementera policyåtgärder kopplat till denna fråga skulle anledningarna till att studenter under slutet av lärarprogrammet väljer att hoppa av behöva undersökas. Om svaret på en sådan studie är att det inte finns några incitament för att slutföra sina studier och givet att det är eftersträvt att lärarstudenter slutför sina studier, bör policy implementeras som skapar detta incitament. Detta skulle till exempel kunna vara statliga subsidier till huvudmän som anställer behöriga lärare (vilka sedan påverkar lönen för de behöriga lärarna).

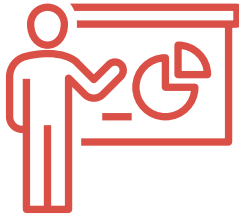
Slutligen så har vi i denna rapport identifierat skillnader för andelen behöriga lärare mellan områden med låg respektive hög socioekonomisk standard. Givet att skolan ska ha en kompensande funktion i samhället, dvs att barn med föräldrar med sämre socioekonomiska förutsättningar hemifrån ska få mer hjälp från det offentliga så är denna skillnad ett problem. En policylösning som troligen skulle mildra problemet är statliga eller kommunala subsidier riktade till skolor i områden med sämre socioekonomiska förutsättningar. En sådan subsidie skulle dels kunna baseras på områdets socioekonomiska standard, dels elevunderlagets socioekonomiska standard.

Avslutningsvis kan vi konstatera att lärarförsörjningsfrågan är komplex och det finns många tänkbara lösningar på dessa frågor.

10. Referenser

- Arbetsförmedlingen (2019). "Var finns jobben?". Arbetsförmedlingen.
- Ekonomifakta.se (2019). "Friktionsarbetslöshet".
- Läraryrket (2018) "Stora pensionsavgångar ökar lärarbristen ytterligare".
- Mälardalsrådet (2020). "Rekryteringen till och från högre utbildning i Stockholm-Mälardalsregionen". Mälardalsrådet.C:\Users\FYON\Ramboll\Mälardalsrådet - Lärarutbud - General\Studier om Sveriges Lärarbrist\Mälardalsrådet-Rekrytering_högre_utbildning_2020_web.pdf
- Reglab (2018). Regionala matchningsindikatorer.
- SCB (2017). "Lärare utanför yrket". Statistiska centralbyrån.
- SCB (2021), "Snabba fakta, Yrken i Sverige".
- SFS 2010:800, Skollagen. Utbildningsdepartementet
- SFS 2011:326, Förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Utbildningsdepartementet
- Skolverket.se (2021). "Krav för att få behörighet att undervisa". Skolverket. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/lararlegitimation-och-forskollarlegitimation/regler-och-krav-for-lararlegitimation/larar--och-forskollarlegitimation-och-krav-for-att-fa-behorighet>
- Skolverket (2021). "Läraprognos 2021 - Redovisning av uppdrag att ta fram återkommande prognoser över behovet av förskollärare och olika lärarkategorier.
- Skolverket (2019). "Läraprognos 2019". Skolverket. C:\Users\FYON\Ramboll\Mälardalsrådet - Lärarutbud - General\Studier om Sveriges Lärarbrist\Skolverket-Läraprognos 2019.pdf
- SKR (2021). "Kommungruppsindelning". Sveriges Kommuner och Regioner.
- SKR (2021). "Läraprognos 2019". Sveriges Kommuner och Regioner.<https://skr.se/skr/arbetsgivarekollektivavtal/personalochkompetensforsorjning/forskolaochskola/lararstatistik.28986.html>
- SKR (2018). "Skolans rekryteringsutmaningar". Sveriges Kommuner och Regioner.
- Sveriges Radio (2010). "Läraryrket positivt till lärarleg". Sveriges Radio.
- UKÄ (2016). "Avhopp från lärarutbildningen". Universitetskanslersämbetet.
- UKÄ (2019). "Framtidens behov av högskoleutbildade". Universitetskanslersämbetet.
- UKÄ och SCB (2021) "Universitet och högskolor: genomströmning på grundnivå och avancerad nivå till och med 2019/20".
- Betänkande 2010/11:UbU5, "Legitimation för lärare och förskollärare". Utbildningsutskottet.
- Örebro universitet (2020). "Skolpersonalens rörlighet på arbetsmarknaden i Örebro kommun och län". Örebro universitet.

11. Bilaga

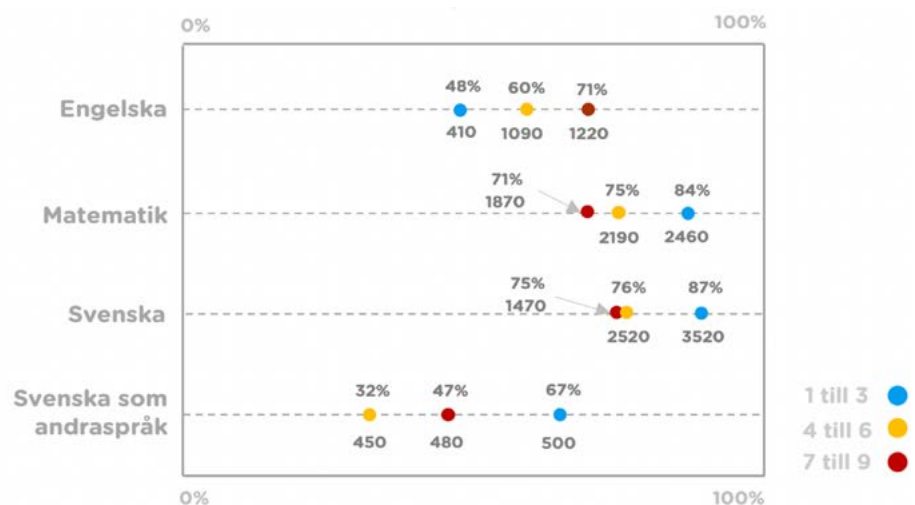

11.1 Tillgången på lärare

Nedan illustreras tillgången på lärare uppdelat på ämneskategorier och årskurs. Kategorierna är som följer: basämnen, naturorienterande ämnen, samhällsvetenskapliga ämnen, praktiskt-estetiska ämnen och moderna språk. Punkternas olika färger representerar lärartillgången inom de olika respektive årskurserna: årskurs 1–3 (blå), årskurs 4-6 (gul) samt årskurs 7-9 (röd). Procentsatsen ovanför punkterna i figurerna representerar andelen behöriga lärare för årskursen och ämnet i fråga, medan talen nedanför punkterna visar antalet yrkesverksamma lärare i kategorin. Följande figurer kompletterar således kartläggningen av andelen behöriga lärare genom att undersöka variationer inom de olika årskurserna i grundskolan.

Tillgången inom basämnena är generellt bättre än inom de andra ämnesområdena (Figur 27). Den generella tillgången på lärare inom basämnena är jämförelsevis god. Tillgången på svensklärare och matematiklärare (se andra och tredje raden i figuren) är över lag högre än lärartillgången inom engelska och svenska som andraspråk (se första och fjärde raden). Sett över alla basämnen är tillgången på lärare i årskurs 1-3 (se blå punkter) relativt god, och högre än för de äldre årskurserna. Detta gäller dock inte för engelsklärare, där tillgången i stället är bäst i årskurserna 7-9 (se röd punkt). Den årskursen med den sammantaget lägsta andelen behöriga lärare inom basämnena är årskurs 4-6. Sett till övriga ämneskategorier, som tas upp längre fram, är lärartillgången inom basämnena över lag relativt god.

Figur 27. Andel behöriga lärare och antal lärare inom basämnena, Stockholm-Mälardalenregionen

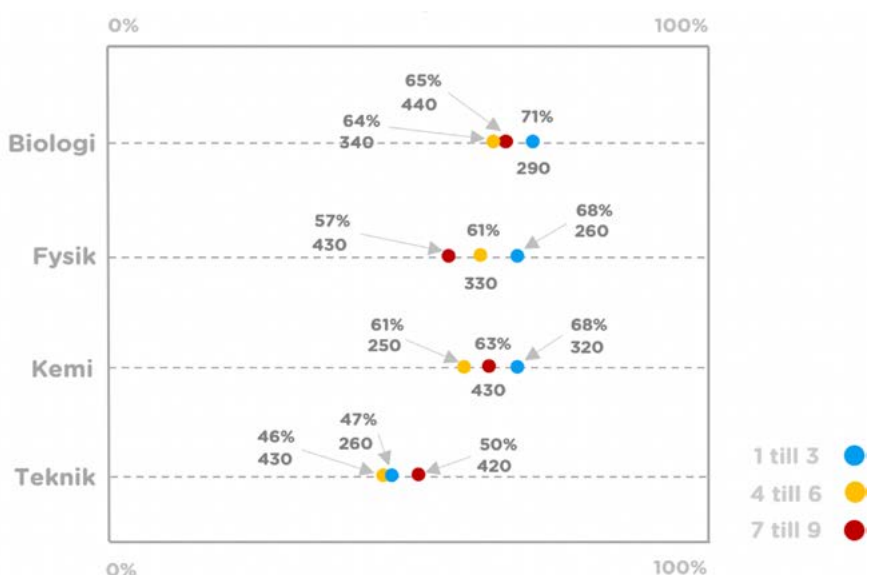

Källa: Skolverket
Not: Andel behöriga och antal lärare

Andelen behöriga lärare inom naturorienterande ämnen är medelbra med störst andel behöriga i årskurs 1-3 (Figur 28). Bland de naturorienterande ämnena är andelen behöriga lärare generellt på något lägre nivåer än för basämnena.

Andelen behöriga biologilärare (se första raden) är störst inom kategorin, och minst bland tekniklärare (se fjärde raden). Sett över ämnena inom kategorin är andelen behöriga lärare störst bland lågstadielärare (årskurs 1-3) där ungefär 70 procent är behöriga, förutom inom teknikämnet. Bland tekniklärarna är andelen behöriga högstadielärare i stället högst, även om också den är låg sett till övriga ämnen i kategorin. Sett till övriga kategorier är behörighetsgraden inom de naturorienterande ämnena på ungefär samma nivåer som de samhällsvetenskapliga ämnena.

Figur 28. Andel behöriga lärare och antal lärare inom de naturorienterande ämnena, Stockholm-Mälardalenregionen

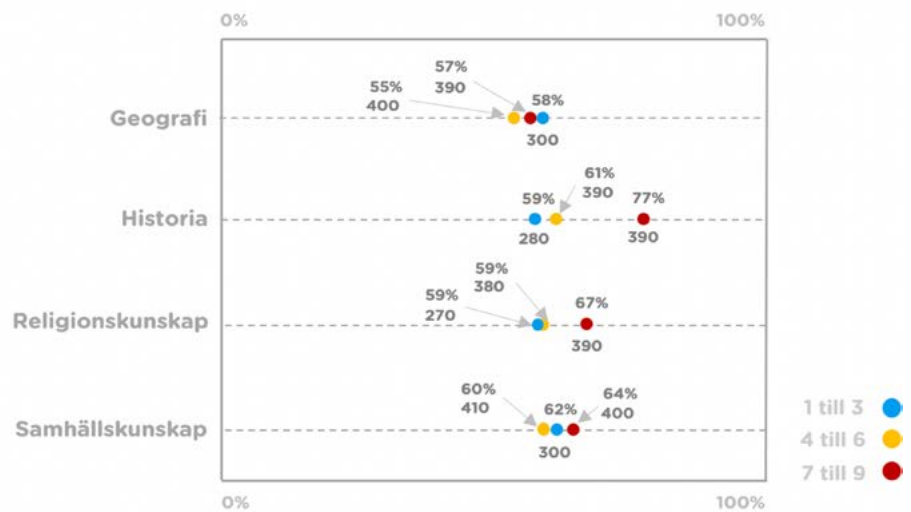
Källa: Skolverket

Not: Andel behöriga och antal lärare

Andelen behöriga lärare inom samhällsvetenskapliga ämnen är medelbra med störst andel behöriga i årskurs 7-9 (Figur 29). Behörighetsgraden bland de samhällsvetenskapliga ämnena är något lägre än bland basämnena, men ungefär på samma nivåer som inom de naturorienterande ämnena.

Störst andel behöriga lärare återfinns inom historieämnet (se andra raden) där lärare är behöriga till 59, 61 respektive 77 procent. Lägst andel behöriga återfinns i ämnet samhällskunskap. För majoriteten av ämnena i kategorin är andelen behöriga störst bland högstadielärare (se röda punkter). För geografiämnet är behörighetsgraden i stället störst på lågstadienivå, även om andelen behöriga inom det ämnet är ungefär densamma för alla årskurser.

Figur 29. Andel behöriga lärare och antal lärare inom de samhällsvetenskapliga ämnena, Stockholm-Mälardalenregionen

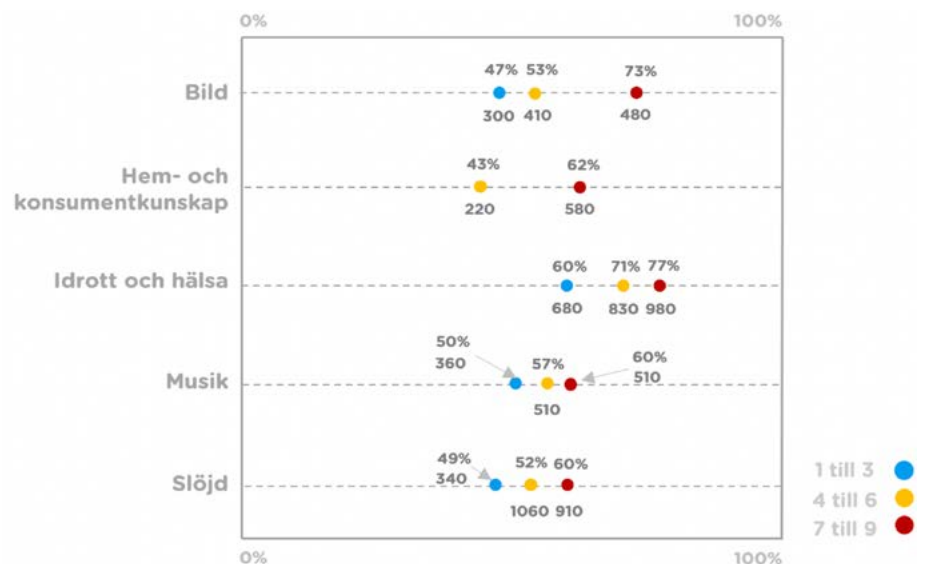

Källa: Skolverket

Not: Andel behöriga och antal lärare

Andelen behöriga lärare inom praktiskt-estetiska ämnen är generellt lägre än inom tidigare nämnda ämnesområden (Figur 30). Behörighetsgraden bland lärare inom de praktiskt-estetiska ämnena är lägre än bland såväl de naturorienterade och samhällsvetenskapliga ämnena som bland basämnena. Ämnet med högst andel behöriga lärare är, som syns nedan, idrott och hälsa. Vidare är ämnet med lägst andel behöriga hem- och konsumentkunskap, tätt följt av slöjdämnet. Andelen behöriga lärare är störst på högstadienivå (årskurs 7-9) inom alla ämnen i kategorin. Minst andel behöriga är det generellt på lågstadienivå (årskurs 1-3), med undantag för ämnet hem- och konsumentkunskap där årskurserna med lägst behörighetsgrad bland lärarna är årskurs 4-6.

Figur 30. Andel behöriga lärare och antal lärare inom de praktiskt-estetiska ämnena, Stockholm-Mälardalenregionen

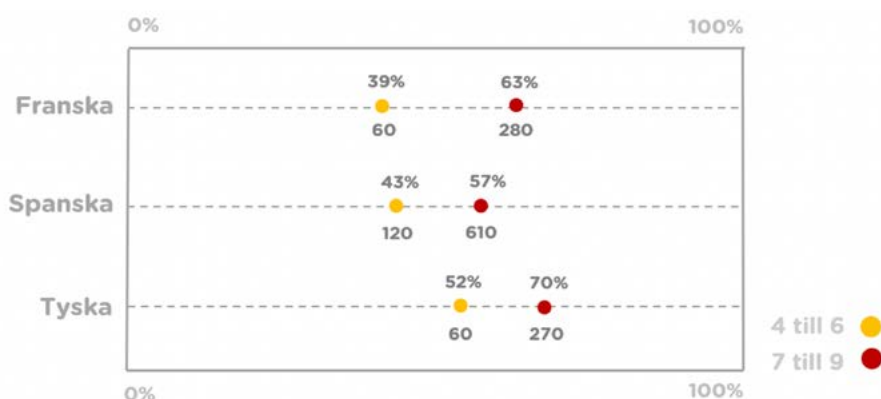

Källa: Skolverket

Not: Andel behöriga och antal lärare

Andelen behöriga inom moderna språk är generellt lägre än inom övriga ämnesområden (Figur 31). Behörighetsgraden bland lärare i moderna språk är lägre jämfört med samtliga andra ämneskategorier. Tysklärare har över lag högre behörighetsgrad än övriga två språkämnen i kategorin. Sett över alla ämnen i kategorin är andelen behöriga lärare bättre på högstadienivå än i årskurs 4-6.

Figur 31. Andel behöriga lärare och antal lärare inom de moderna språken, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: Skolverket

Not: Andel behöriga och antal lärare

Sett över alla kategorier kan man sammanfattningsvis konstatera att ämnet med störst andel behöriga lärare är svenska, följt av matematik. Andelen behöriga lärare är inom dessa två ämnen särskilt hög på lågstadienivå (årskurs 1-3). Vidare är ämnet med minst andel behöriga lärare teknik, följt av svenska som andraspråk. Här är behörighetsgraden bland lärarna i årskurs 4-6 särskilt låg.

Kategorimässigt rangordnat är andelen behöriga lärare högst bland de som undervisar i basämnena, följt av de samhällsvetenskapliga ämnena, naturorienterande ämnena och därefter de praktiskt-estetiska ämnena. Lägst andel behöriga lärare återfinns i kategorin moderna språk. Sett till variationer i behörighetsgrad bland lärare i de olika årskurserna kan man konstatera att basämnena och de naturorienterande ämnena har högst andel behöriga på lågstadienivå. De samhällsvetenskapliga ämnena, de praktiskt-estetiska ämnena samt de moderna språken har i stället högst andel behöriga lärare på högstadienivå.

Att andelen behöriga lärare inom basämnena och de naturorienterande ämnena generellt är sämre inom årskurs 4-6 och 7-9 än inom årskurs 1-3 går alltså att observera från ovanstående figurer. Detta är resultat som stämmer överens med bland annat resultaten i en rapport från Skolverket, som visar på en förväntat större brist på lärare inom dessa årskurser.³⁴ Detta kan bekräftas ytterligare av en rapport från UKÄ där de skriver att avhoppet från lärarutbildningen förefaller klart högst på ämneslärarutbildningen, särskilt på inriktningen mot årskurs 7-9.³⁵

³⁴ Skolverket (2019). "Lärarprognos 2019"

³⁵ UKÄ (2016). "Avhopp från lärarutbildningen"

11.2 Yrkesbytare

I tabellen redovisas antalet utbildade inom Pedagogik och lärarutbildning i Stockholm-Mälardalenregionen och hur fördelningen mellan utbildningar ser ut inom utbildningsgruppen.

Vi exkluderar de individer som inte har en examen från universitet eller högskola samt förskolläraryrkesutbildning och fritidspedagogutbildning då det ligger utanför analysens fokus.

Tabell 13. Avgränsning av kategorier inom pedagogik och lärarutbildning för den fortsatta analysen i rapporten, Stockholm-Mälardalenregionen

Kategorier inom pedagogik och lärarutbildning	Analyserade	Antal
Lärarutbildning för grundskolans lägre åldrar	X	32 221
Ämneslärarutbildning, allmänna ämnen	X	29 745
Förskolläraryrkesutbildning		27 897
Motsvarande minst 30 'nya' högskolepoäng inom pedagogik, ej examen		23 727
Övrig eftergymnasial utbildning inom pedagogik / lärarutbildning		15 446
Utbildning för lärare i praktiskt-estetiskt ämne	X	10 580
Fritidspedagogutbildning		6 572
Speciallärarutbildning	X	5 143
Yrkeslärarutbildning		4 525
Gymnasial utbildning inom pedagogiska området		4 250

Källa: SCB

Nedan redovisas de yrken som klassificerats som lärar- respektive skolyrken. Urvalet är gjort baserat på Rambolls bedömningar och är i viss mån godtyckligt. Syftet med urvalet är att visa på i vilken utsträckning de arbetar inom dessa yrken och hur det skiljer sig mellan län – ett förändrat urval (tillägg eller borttagning av ett eller ett par yrken) påverkar enbart de övergripande resultaten på marginalen.

Tabell 14. Yrken (SSYK 2012) kategoriserade som Lärare och pedagoger samt andra skolyrken

Lärare och pedagoger	Andra skolyrken
2341 Grundskollärare	1412 Rektorer, nivå 2
2343 Förskollärare	1422 Förskolechefer, nivå 2
2351 Speciallärare och specialpedagoger m.fl.	5312 Elevassistenter m.fl.
2359 Övriga pedagoger med teoretisk specialistkompetens	5343 Personliga assistenter
2330 Gymnasielärare	5311 Barnskötare
2342 Fritidspedagoger	1411 Avdelningschefer inom grund- och gymnasieskola samt vuxenutbildning, nivå 1
2320 Lärare i yrkesämnena	3423 Fritidsledare m.fl.
	4116 Skolassistenter m.fl.
	2352 Studie- och yrkesvägledare
	2319 Övriga universitets- och högskolelärare
	1421 Avdelningschefer inom förskola, nivå 1
	1491 Övriga avdelningschefer inom utbildning, nivå 1

Källa: SCB

Not: Utvalda yrkeskategorier är genomförda baserat på Rambolls bedömning

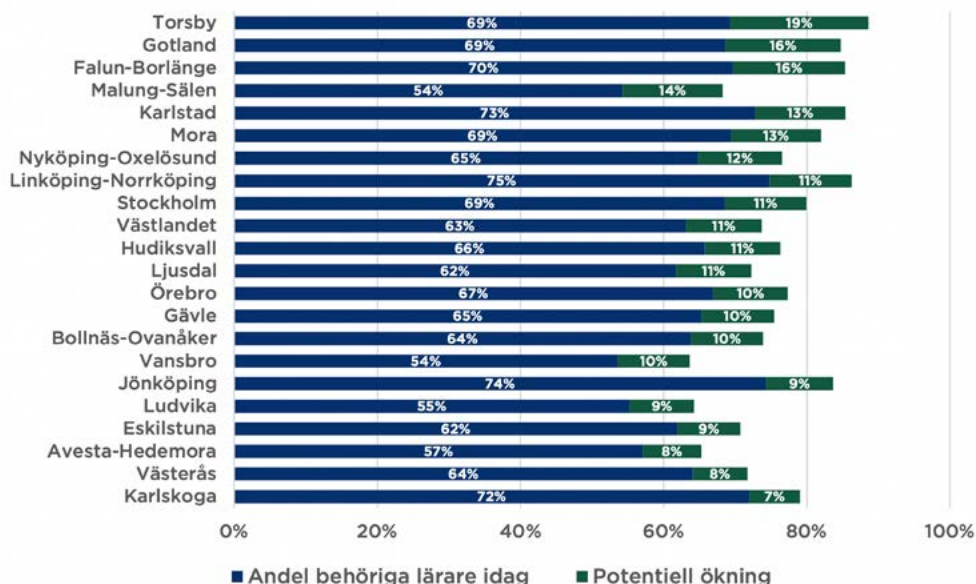
Personer med lärarutbildning arbetar främst inom skola, men det finns inga andra typiska yrken för lärare – gruppen präglas snarare av en stor spridning (Figur 32). Totalt sett för de fyra utbildningsgrupperna är Planerare och utredare det vanligaste yrket. För individer med praktiskt-estetisk utbildning är musiker, sångare och kompositörer det vanligaste. Andra yrken som utmärker sig är skogsarbetare, lednings- och organisationsutvecklare, kontorsassistenter och verksamhetschefer inom samhällsservice.

Figur 32. Personer med lärarutbildning uppdelat på yrke, Stockholm-Mälardalenregionen

Yrke	15G Lärarutbildning för grundskolans lägre åldrar	15H Ämneslärarutbildning, allmänna ämnen	15P Utbildning för lärare i praktiskt-estetiskt ämne	15S Speciallärarutbildning
Skolyrken	90,3%	83,5%	71,9%	91,3%
2422 Planerare och utredare m.fl.	1,0%	2,0%	1,5%	1,5%
2652 Musiker, sångare och kompositörer	0,1%	0,1%	4,6%	0,0%
3449 Övriga utbildare och instruktörer	0,3%	0,4%	0,8%	0,8%
2421 Lednings- och organisationsutvecklare	0,3%	0,7%	0,5%	0,5%
6210 Skogsarbetare	0,4%	0,3%	0,5%	0,7%
4119 Övriga kontorsassistenter och sekreterare	0,4%	0,4%	0,6%	0,2%
1592 Övriga verksamhetschefer inom samhällsservice	0,1%	0,3%	0,8%	0,2%
3422 Idrottsstränare och instruktörer m.fl.	0,2%	0,1%	0,9%	0,0%
5342 Vårdare, boendestödare	0,2%	0,2%	0,4%	0,4%
3322 Företagssäljare	0,2%	0,3%	0,5%	0,0%
2512 Mjukvaru- och systemutvecklare m.fl.	0,1%	0,4%	0,4%	0,0%
2511 Systemanalytiker och IT-arkitekter m.fl.	0,2%	0,3%	0,3%	0,0%
3359 Övriga handläggare	0,1%	0,3%	0,2%	0,0%
3333 Arbetsförmedlare	0,2%	0,2%	0,2%	0,1%
6130 Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	0,2%	0,1%	0,2%	0,2%
Övriga 350 yrken	5,9%	10,3%	15,8%	4,0%

Källa: SCB

Figur 33. Andel behöriga lärare per FA och potential, Stockholm-Mälardalenregionen

Källa: Skolverket, bearbetning av Ramboll

Not: Potential baseras på antaganden beskrivna i kapitel 6.1

11.3 Övriga tabeller

Nedan redovisas vilka FA-regioner och kommungrupper som respektive kommun tillhör.

FA	Kommungrupp	Kommun
Avesta-Hedemora	Mindre stad/tätort	Avesta
Avesta-Hedemora	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Hedemora
Bollnäs-Ovanåker	Landsbygdskommun	Bollnäs
Bollnäs-Ovanåker	Landsbygdskommun	Ovanåker
Bollnäs-Ovanåker	Landsbygdskommun	Söderhamn
Eskilstuna	Mindre stad/tätort	Katrineholm
Eskilstuna	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Vingåker
Eskilstuna	Större stad	Eskilstuna
Falun-Borlänge	Landsbygdskommun med besöksnäring	Leksand
Falun-Borlänge	Landsbygdskommun med besöksnäring	Rättvik
Falun-Borlänge	Mindre stad/tätort	Falun
Falun-Borlänge	Pendlingskommun nära större stad	Gagnef
Falun-Borlänge	Pendlingskommun nära större stad	Säter
Falun-Borlänge	Större stad	Borlänge
Gotland	Mindre stad/tätort	Gotland
Gävle	Lågpendlingskommun nära större stad	Hofors
Gävle	Lågpendlingskommun nära större stad	Ockelbo
Gävle	Lågpendlingskommun nära större stad	Sandviken
Gävle	Pendlingskommun nära större stad	Älvkarleby
Gävle	Större stad	Gävle
Hudiksvall	Mindre stad/tätort	Hudiksvall
Hudiksvall	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Nordanstig
Jönköping	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Ydre
Karlskoga	Mindre stad/tätort	Karlskoga
Karlskoga	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Degerfors
Karlstad	Landsbygdskommun	Arvika
Karlstad	Landsbygdskommun	Filipstad
Karlstad	Landsbygdskommun	Hagfors
Karlstad	Landsbygdskommun	Sunne
Karlstad	Lågpendlingskommun nära större stad	Kristinehamn
Karlstad	Lågpendlingskommun nära större stad	Munkfors
Karlstad	Lågpendlingskommun nära större stad	Säffle
Karlstad	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Storfors

Karlstad	Pendlingskommun nära större stad	Forshaga
Karlstad	Pendlingskommun nära större stad	Grums
Karlstad	Pendlingskommun nära större stad	Hammarö
Karlstad	Pendlingskommun nära större stad	Kil
Karlstad	Större stad	Karlstad
Linköping-Norrköping	Lågpendlingskommun nära större stad	Finspång
Linköping-Norrköping	Lågpendlingskommun nära större stad	Kinda
Linköping-Norrköping	Lågpendlingskommun nära större stad	Motala
Linköping-Norrköping	Lågpendlingskommun nära större stad	Valdemarsvik
Linköping-Norrköping	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Boxholm
Linköping-Norrköping	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Vadstena
Linköping-Norrköping	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Ödeshög
Linköping-Norrköping	Pendlingskommun nära större stad	Mjölby
Linköping-Norrköping	Pendlingskommun nära större stad	Söderköping
Linköping-Norrköping	Pendlingskommun nära större stad	Åtvidaberg
Linköping-Norrköping	Större stad	Linköping
Linköping-Norrköping	Större stad	Norrköping
Ljusdal	Landsbygdskommun	Ljusdal
Ludvika	Landsbygdskommun	Ludvika
Ludvika	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Smedjebacken
Malung-Sälen	Landsbygdskommun med besöksnäring	Malung-Sälen
Mora	Landsbygdskommun	Mora
Mora	Landsbygdskommun med besöksnäring	Orsa
Mora	Landsbygdskommun med besöksnäring	Älvdalen
Nyköping-Oxelösund	Mindre stad/tätort	Nyköping
Nyköping-Oxelösund	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Oxelösund
Stockholm	Lågpendlingskommun nära större stad	Enköping
Stockholm	Lågpendlingskommun nära större stad	Flen
Stockholm	Lågpendlingskommun nära större stad	Östhammar
Stockholm	Mindre stad/tätort	Norrtälje
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Botkyrka
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Danderyd
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Ekerö

Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Haninge
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Huddinge
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Håbo
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Järfälla
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Lidingö
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Nacka
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Nynäshamn
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Salem
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Sigtuna
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Sollentuna
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Solna
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Sundbyberg
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Tyresö
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Täby
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Upplands Väsby
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Upplands-Bro
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Vallentuna
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Vaxholm
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Värmdö
Stockholm	Pendlingskommun nära storstad	Österåker
Stockholm	Pendlingskommun nära större stad	Gnesta
Stockholm	Pendlingskommun nära större stad	Heby
Stockholm	Pendlingskommun nära större stad	Knivsta
Stockholm	Pendlingskommun nära större stad	Nykvarn
Stockholm	Pendlingskommun nära större stad	Strängnäs
Stockholm	Pendlingskommun nära större stad	Tierp
Stockholm	Pendlingskommun nära större stad	Trosa
Stockholm	Storstäder	Stockholm
Stockholm	Större stad	Södertälje
Stockholm	Större stad	Uppsala
Torsby	Landsbygdskommun	Torsby

Vansbro	Landsbygdskommun	Vansbro
Västerås	Lågpendlingskommun nära större stad	Köping
Västerås	Lågpendlingskommun nära större stad	Sala
Västerås	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Arboga
Västerås	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Fagersta
Västerås	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Kungsör
Västerås	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Norberg
Västerås	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Skinnskatteberg
Västerås	Pendlingskommun nära större stad	Hallstahammar
Västerås	Pendlingskommun nära större stad	Surahammar
Västerås	Större stad	Västerås
Västlandet	Landsbygdskommun	Årjäng
Västlandet	Landsbygdskommun med besöksnäring	Eda
Örebro	Landsbygdskommun	Hällefors
Örebro	Lågpendlingskommun nära större stad	Askersund
Örebro	Lågpendlingskommun nära större stad	Laxå
Örebro	Lågpendlingskommun nära större stad	Lindesberg
Örebro	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Ljusnarsberg
Örebro	Pendlingskommun nära större stad	Hallsberg
Örebro	Pendlingskommun nära större stad	Kumla
Örebro	Pendlingskommun nära större stad	Lekeberg
Örebro	Pendlingskommun nära större stad	Nora
Örebro	Större stad	Örebro

En Bättre Matchning

En Bättre Matchning är det storregionala samarbetet i Stockholm-Mälardalenregionen inom strategisk kompetensförsörjning mellan regionalt utvecklingsansvariga de nio länen Stockholm, Uppsala, Västmanland, Örebro, Sörmland, Östergötland, Gävleborg, Dalarna och Värmland. Inom ramen för samarbetet har ett flertal rapporter tagits fram som beskriver kompetensförsörjningen inom läraryrken, samhällsbyggnad och IT/data-yrken.

Läs mer på www.enbattrematchning.se

MÄLARDALSRÅDET

malardalsradet.se

Mälardalsrådet driver medlemmarnas frågor för konkreta resultat inom infrastruktur, kompetensförsörjning och internationella jämförelser. Vi samlar Stockholm-Mälardalenregionens kommuner och regioner till en dynamisk mötesplats för politik, näringsliv och akademi.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Christoffer Karlström
Planarkitekt
0155-383 44
christoffer.karlstrom@oxelosund.se

Detaljplan för del av Stjärnholm 5:37 - Peterslunds förskola Oxelösunds kommun, Södermanlands län.

Hej!

Du får det här brevet eftersom Oxelösunds kommun arbetar med en ny detaljplan där du bor eller äger en fastighet. Med en detaljplan reglerar kommunen hur mark och vatten ska användas och hur bebyggelsen ska se ut. Det är alltid kommunens politiker som beslutar om en ny eller ändrad detaljplan.

Du har möjlighet att lämna synpunkter eller godkänna förslaget fram till och med **2023-04-17**. Den som inte senast under granskningen lämnat synpunkter kan förlora sin rätt att överklaga planen.

Synpunkter lämnas **skriftligen** (se baksidan). Observera att förskolan som byggs idag redan har bygglov. Detaljplanen kommer att hanteras som vanligt enligt Plan- och bygglagen trots detta. Möjligheten att påverka redan beslutad byggnation är dock begränsad. Synpunkter sammanställs i ett granskningsutlåtande och är underlag inför antagandet av detaljplanen, vilket sker i Kommunfullmäktige.

Aktuellt förslag

Förslaget bygger på det redan beviljade bygglovets förskola på platsen. Detaljplanens syfte är skapa förutsättningar för en ny skola i Peterslund med goda kvaliteter då dagens kombinerade förskola/skola byggs om till en F-6-skola. Detaljplanen ska uppfylla gällande riktlinjer avseende skolgårdar och utemiljöer för att främja barns utveckling och hälsa.

Planförslaget innebär i huvuddrag att cirka 9300 kvadratmeter avsätts för skolgård och byggnader. Projekterad förskola är cirka 1120 kvadratmeter byggnadsarea (BYA). Byggrätten inom detaljplanen föreslås vara något större för att skapa flexibilitet.

Den planerade förskolan bedöms rymma 120 – 160 barn och den mark som avsätts för skolverksamhet uppfyller de riktlinjer som finns avseende fryta per barn.

Planen omfattar följande handlingar: Plankarta, Planbeskrivning, Samrådsredogörelse, Fastighetsförteckning (tillgänglig på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen), Trafikbulerutredning, Miljöteknisk markundersökning, PM Geoteknik och Dagvattenutredning.

Ta del av hela planförslaget på: www.oxelosund.se/detaljplaner, Bibliotek Koordinaten, Järntorget 7 eller Kommunhuset, Höjdgatan 26

Om du inte har möjlighet att ta del av handlingarna på ovanstående sätt kan du kontakta oss för att få materialet utskickat mot en avgift fastställd av Kommunfullmäktige.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Christoffer Karlström - Planarkitekt

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2023-03-29

Kf §56

Dnr KS.2022.127

Utvärdering av målstyrning och roller, kommunen som helhet 2022

Kommunfullmäktiges beslut

Redovisningen godkänns

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog 2012 Policy för målstyrning och roller i Oxelösunds kommun (2012-02-15, § 13). Hur policyn efterlevs ska följas upp och utvärderas en gång per år av samtliga nämnder och förvaltningar för redovisning till kommunfullmäktige.

Med utgångspunkt i nämndernas och förvaltningarnas utvärderingar bedömer kommunstyrelseförvaltningen att policyn i stort sett fungerar som avsett. Det vill säga att den ger goda förutsättningar för ett effektivt och förtroendefullt samarbete mellan politiker och tjänstemän.

Kommunstyrelseförvaltningen noterar också att ett antal förbättringsområden förts fram i utvärderingarna, bland annat att:

- Det finns behov av fortlöpande utbildning och information om policyn för målstyrning och roller till såväl nytillkomna som befintliga förtroendevalda samt för nyanställda medarbetare.
- Information och utbildning om policyn för målstyrning och roller bör inkludera kunskaper kopplade till målformulering enligt kommunens riktlinjer för standard för mål.
- Att utifrån spelregler i policyn fortlöpande diskutera roller, ansvar och spelregler mellan förtroendevalda och anställda.
- Att respektive verksamhetsnämnd bättre följer upp och säkerställer att nya ledamöter får kännedom och vid behov utbildas om policyns innehåll.
- Att nämndens redovisning ska inkludera en utvärdering ur nämndperspektiv som tydligt bedömer om policyn är känd bland nämndens ledamöter, ingår i introduktion av nya ledamöter samt spelreglernas efterlevnad.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att de förbättringsområden som noterats i huvudsak bör hanteras på berörda nämnds- och förvaltningsnivåer. På en övergripande nivå kommer policyn kring målstyrning och roller att ingå i den generella introduktionsutbildningen för förtroendevalda vid ny mandatperiod.

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2023-03-29

Beslutsunderlag

Protokoll 2023-03-15 - Ks § 73

Tjänsteskrivelse målstyrning och roller kommunen som helhet 2022

Policy för målstyrning och roller

Dagens sammanträde**Kommunstyrelsens förslag**

Redovisningen godkänns

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med detsamma.

Beslut till:

Kommunstrateg (för kännedom)

Kultur- och fritidsnämnden (för kännedom)

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden (för kännedom)

Utbildningsnämnden (för kännedom)

Vård- och omsorgsnämnden (för kännedom)

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2023-03-29

Kf §49

Dnr KS.2023.113

Revisionsberättelse och beviljande av ansvarsfrihet för Oxelösunds kommuns verksamheter 2022

Kommunfullmäktiges beslut

Härtill röstberättigade beslutar att

1. Ansvarsfrihet beviljas kommunstyrelsen samt de enskilda förtroendevalda i detta organ. Motivering: Beslutet motiveras med hänvisning till revisionsberättelsen.
2. Ansvarsfrihet beviljas
 - a. kultur- och fritidsnämnden,
 - b. miljö- och samhällsbyggnadsnämnden,
 - c. utbildningsnämnden,
 - d. vård- och omsorgsnämnden,
 - e. Nyköping-Oxelösunds överförmyndarnämnd,
 - f. nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård,
 - g. Oxelösunds och Nyköpings kommuners gemensamma nämnd för intern service,
 - h. patientnämnden,
 - i. Trosa, Gnesta och Oxelösunds gemensamma växelråd samt
 - j. de enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Motivering: Beslutet motiveras med hänvisning till revisionsberättelsen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen (KL) 5 kap 24 § besluta om ansvarsfrihet för föregående års verksamhet i styrelse, nämnder och enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper. Man prövar också om verksamheten bedrivits enligt kommunfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för kommunen.

Kommunens revisorer har granskat kommunstyrelsens och nämndernas, inklusive de gemensamma nämndernas, verksamheter 2022 och tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelsen och nämnderna samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Revisionen har även såsom lekmanrevisorer granskat de tre helägda kommunala bolagen Oxelösunds kommuns förvaltnings AB, Kustbostäder i Oxelösund AB och Oxelö Energi AB, för vilka separata granskningsrapporter lämnats in.

I enlighet med revisionens bedömningar föreslår kommunfullmäktiges presidium att kommunstyrelsen, nämnderna och de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2022.

Ärendet

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen (KL) 5 kap 24 § besluta om ansvarsfrihet ska beviljas eller vägras för föregående års verksamhet i styrelse, nämnder och enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Revisorernas revisionsberättelse med bilagor utgör underlag för kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut i fullmäktige.

Avseende granskningen av de kommunala bolagen är räkenskaperna undantagna från lekmannarevisorernas granskning. De granskas enligt aktiebolagslagen av auktoriserad revisor.

Revisionsberättelse för 2022

Kommunens revisorer har granskat kommunstyrelsens och nämndernas, inklusive de gemensamma nämndernas, verksamheter 2022.

Revisionen bedömer att kommunstyrelsen och nämnderna sammantaget har bedrivit verksamheten på ett i allt väsentligt ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Revisionen bedömer vidare att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Revisionen tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelsen och nämnderna samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Presidiets bedömning

Kommunfullmäktiges presidium har sett över revisionsberättelsen med bilagor.

I enlighet med revisionens bedömningar föreslår presidiet att kommunstyrelsen, nämnderna och de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2022.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktiges förslag till beslut avseende beviljande av ansvarsfrihet för bokslut 2022

Revisionsberättelse 2022

Rapport granskning Årsredovisning Oxelösund

Revisorernas redogörelse 2022

Missiv grundläggande granskning 2022

Granskningsrapport Kustbostäder 2022

Grundläggande granskning Oxelö Energi

Granskningsrapport Oxelö Energi 2022

Grundläggande granskning 2022

Grundläggande granskning Kustbostäder

Dagens sammanträde

Ajournering 19.47- 19.48, 19.53 - 19.56

Kommunrevisionens vice ordförande Mayvor Lundberg föredrar revisionsberättelsen för fullmäktige.

Kommunfullmäktiges presidiums förslag

1. Ansvarsfrihet beviljas kommunstyrelsen samt de enskilda förtroendevalda i detta organ. Motivering: Beslutet motiveras med hänvisning till revisionsberättelsen.
2. Ansvarsfrihet beviljas
 - k. kultur- och fritidsnämnden,
 - l. miljö- och samhällsbyggnadsnämnden,
 - m. utbildningsnämnden,
 - n. vård- och omsorgsnämnden,
 - o. Nyköping-Oxelösunds överförmyndarnämnd,
 - p. nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård,
 - q. Oxelösunds och Nyköpings kommuners gemensamma nämnd för intern service,
 - r. patientnämnden,
 - s. Trosa, Gnesta och Oxelösunds gemensamma växel nämnd samt
 - t. de enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Motivering: Beslutet motiveras med hänvisning till revisionsberättelsen.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med detsamma.

Beslut till:

Granskade instanser (för kännedom)

Revisionen (för kännedom)

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2023-03-29

Kf §51

Dnr KS.2023.64

Justering av barn och elevpeng 2023

Kommunfullmäktiges beslut

Godkänna justering av barn och elevpeng i åk 4 - 6 från 80 576 kr/år till 79 822 kr/år och för åk 7 - 9 från 79 822 kr/år till 80 576 kr/år.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges beslut om Mål och budget 2023–2025 Kf 2022 § 61 (KS.2022.25) togs beslut om barn och elevpeng i de olika ålderskategorierna. Det skedde en förväxling mellan barn och elevpengen för åk 4-6 och åk 7-9.

Bilaga 1: Översikt barn och elevpengs nivå

		Budgetbeslut nov.2022	Justerat beslut KS mars 2022	
	Ålder	Kr/år	kr/år	
Förskola	1-3 år	142 549	142 549	
Förskola	4-5 år	98 802	98 802	
Förskoleklass	6 år	57 154	57 154	
Åk 1-3	7-9 år	73 807	73 807	
Åk 4-6	10-12 år	80 576	79 822	Justerad nivå
Åk 7-9	13-15 år	79 822	80 576	justerad nivå
Särskolan F-6	6-12 år	334 788	334 788	
Särskolan 7-9	13-15 år	383 801	383 801	
Fritidshem	6-12 år	35 970	35 970	
Gymnasieskola	16-18 år	137 946	137 946	

Beslutsunderlag

Protokoll 2023-03-15 - Ks § 66

Tjänsteskrivelse Ks - Justering av barn- och elevpeng 2023

Bilaga till beslut justering barn och elevpeng.xlsx

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2023-03-29

Dagens sammanträde

Kommunstyrelsens förslag

Godkänna justering av barn och elevpeng i åk 4 - 6 från 80 576 kr/år till 79 822 kr/år och för åk 7 - 9 från 79 822 kr/år till 80 576 kr/år.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med detsamma.

Beslut till:

Utbildningsnämnden (för kännedom)

Utbildningschef (för kännedom)

Controller (för åtgärd)

Ekonomichef (för kännedom)

ÅRSPLANERING FÖR UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN VÅR 2023

MÅNAD	ARBETSMILJÖ och HR	VERKSAMHETPLAN/KVALITETSARBETE	EKONOMI	SAMVERKAN	NÄMND	MIN ENHET
JAN	Starta upp årets handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet på APT. Genomgång av riktlinjer för arbetsmiljö på APT. Genomgång Personalpolitiskt program med ledord på APT (stödmaterial finns)	Fastställ aktiviteter i handlingsplan för enheten utifrån nämndens- och kommunfullmäktiges mål i verksamhetsplan 2023 Årsbokslut 2022	Årsbokslut 2022			Analys på Bokslutet-förbättringsförslag
FEB	Lönesamtal Information om kommande löneöversyn på APT Genomgång Mångfaldsarbete och diskriminering på APT	Omvärldsanalys Deadline fastställa aktiviteter i HP	Åskanden investeringar inför kommande år.	UF – Tjänstefördelning	Årsredovisning/bokslut Uppföljning ”Säg-vad-du-tycker” SKA-rapport: Kvalitetsredovisning höstterminen Avräkning BEP	Planering uppföljning rapporter verksamheten
MAR	Lönesamtal, forts Genomför fysisk arbetsmiljöronde Genomgång Riktlinje kränkande särbehandling på APT (stödmaterial finns) Ansök eventuellt om medel från kommunens		Ekonomisk uppföljning per februari Uppföljning av intern kontrollplan en gång per termin			Förändringsbeskrivning – vad behöver förändras?

	arbetsmiljö- och säkerhetsfond					
APR	Arbetsmiljömätning, dialog kring resultat Lönekritierier kommuniceras på APT Genomgång riktlinjer för alkohol och droger på APT	Uppföljning av HP och aktiviteter tom mars	Förändringsbeskrivningar Effektiviseringsinsatser till MBB beredning Ekonomisk uppföljning tom mars		Patientsäkerhetsberättelse Förändringsbeskrivning till MBB SKA – Avstämning Ekonomisk uppföljning Utbildningsnämndens taxor för nästkommande år Investeringar	
MAJ	Genomgång riktlinjer för hot och våld på APT (stödmaterial finns)	Måluppföljning av genomförandegrad av aktiviteter tom april (i samband med ekonomisk uppföljning)	Ekonomisk uppföljning tom april inkl investeringar	UF-FSG följer upp vårens fysiska arbetsmiljöred	Internkontroll, uppföljning nr 1 SKA-rapport: Uppföljning kvalitetsdialoger Ekonomisk uppföljning: Tertialrapport	

ÅRSPLANERING FÖR UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN HÖST 2023

MÅNAD	ARBETSMILJÖ	KVALITETSARBETE	EKONOMI	SAMVERKAN	NÄMND	MIN ENHET
AUG	Gå igenom hälsofrämjande arbetsmiljöarbete och friskfaktorer. (stödmaterial finns)		Ekonomisk uppföljning tom juli		Ekonomisk uppföljning Workshop: Målstyrning och roller Återrapportering, stipendier	
SEP	Delårsbokslut uppföljning HR tom augusti Säkerställ kännedom om för verksamheten aktuella och relevanta föreskrifter (AFSAr) på APT. Eventuell ansvarsfördelning av arbetsmiljöuppgifter ses över på enheten Arbetsmiljömätning – dialog kring resultat	Delårsbokslut måluppföljning tom augusti (i samband med ekonomisk uppföljning)	Delårsbokslut ekonomisk uppföljning per augusti inkl investeringar		Delårsbokslut SKA-rapport: Uppföljning kvalitetsrapport läsåret Avräkning BEP Utvärdering: Målstyrning och roller	
OKT	Medarbetarsamtal Genomgång Riktlinjer service och bemötande på APT	Inrapportering resultat till Kolada, KKIK 2023 (Kommunens kvalitet i korthet)	Uppföljning av intern kontrollplan en gång per termin			

NOV	Medarbetarsamtal Gör uppföljning av SSAM med skyddsombud enligt utskickad enkät. Gör checklista för säkerhet med skyddsombud enligt utskick. Genomgång Riktlinjer om muta och korruption på APT (stödmaterial finns)	Måluppföljning tom oktober genom värdering av målprognos jmf delårsrapport (i samband med ekonomisk uppföljning) Framtagande av verksamhetsplanen	Ekonomisk uppföljning per oktober inkl investeringar Detaljbudgetarbete		Workshop: Internkontroll Ekonomisk uppföljning: Oktoberuppföljning Avräkning BEP Workshop: Budget- och verksamhetsplan	Läsårstider
DEC	Riskbedömning av medarbetarnas arbetsbelastning Personalstatistik på gruppnivå t.ex. sjukfrånvaro, övertid, följs upp på APT.	Deadline antagande VP med nedbrytning av Kf-mål, nämndmål och nämndens styrning i övrigt samt inläggning i Stratsys	Detaljbudgetarbete		Internkontroll, uppföljning nr 2 Budget- och verksamhetsplan Grundbelopp för fristående utförare, förskola och grundskola SKA – Avstämning Internkontroll för nästkommande år	

Riskbedömningar och arbetsmiljöronder för att undersöka arbetsmiljön behöver göras vid behov, tex vid ny brukare, verksamhetsförändring eller liknande.

Vid varje APT ska inkomna tillbud och arbetsskador gås igenom och eventuella åtgärder dokumenteras i SSAM-plan.

Genomgång av styrdokument på APT enligt ovanstående är inte tidsbundet utan kan ses som en checklista och genomgångarna är inte tidstyda till specifika tidpunkter under året.

Stödmaterial för genomgång av vissa teman på APT finns att ladda ner i gruppen "chefer i Oxelösunds kommun" på Origo.

Balanslista Utbildningsnämnden

Beskrivning	Ärendenr	Uppdrag	Uppdrag klart/återrapport
Avräkning BEP 1, 2023	UN.2023.10	Beslut om återremiss UN § 4 2023-02-27 Återkomma till nämnden med korrekta siffror	UN i april 2023
Riktlinjer för förskola, omsorg på kvällar, nätter och helger samt fritidshem	UN.2023.16	Beslut om återremiss UN § 8 2023-02-27 Förtydliga i riktlinjen vad som ska gälla när vårdnadshavare blir föräldraledig, arbetslös eller sjukskriven gällande barns placering på förskola.	UN i april 2023

Balanslista gällande motioner, medborgarförslag och e-förslag

Beskrivning	Ärendenr	Registrerat	Status
Yttrande över motion gällande ökad trygghet för skolelever	UN.2023.17 KS.2023.46	2023-02-22	Handläggare: Sofie Eriksson
E-förslag: Gör våra skolor Npf anpassade	UN.2022.54	2022-12-13	Handläggare: Sofie Eriksson
Yttrande över motion om rätt till kostnadsfri frukost för alla elever i Oxelösunds kommuns grundskolor.	KS.2023.122 UN.2023.28	2023-04-17	Handläggare: Eva Svensson
Yttrande över motion Oxelösunds kommuns kulturskola ska bli avgiftsfri	KS.2023.123 UN.2023.29	2023-04-17	Handläggare: Eva Svensson